

المختصر المفيد للمؤذن والإمام

والخطيب وأحكام المساجد

สาระนารู้นบัยย่อสำหรับมุอ์ซซิน

อิหม่าม คอฎีบ

และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด

สารนารู้งบับยอสำหรับมุอ์ซซิน อิหม่าม คอฎิบ และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด

คณะกรรมการวิชาการ
สมาคมบริการเนื้อหาอิสลามในภาษาต่าง ๆ
สารนารู้งบับยอสำหรับมุอ์ซซิน อิหม่าม เคาะฎิบ
และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด

คณะกรรมการวิชาการ
สมาคมบริการเนื้อหาอิสลามในภาษาต่าง ๆ
แท้จริงมวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์
เราขอสรรเสริญพระองค์ เราขอความช่วยเหลือต่อพระองค์
เราขออภัยโทษจากพระองค์
เราขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ให้ห่างไกลจากความชั่วร้าย
ของตัวเราและจากความชั่วที่เกิดขึ้นจากการกระทำของเรา
ผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ทางนำ
ไม่มีผู้ใดสามารถทำให้เขาหลงทางได้
และผู้ใดที่พระองค์ทรงปล่อยให้หลงทาง
ไม่มีผู้ใดสามารถให้ทางนำเขาได้
ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพ
อียาเดฮ์นอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น
โดยที่ไม่มีภาคีใด ๆ ต่อพระองค์
และข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า
แท้จริงมุหัมมัดนั้นเป็นป่าวและศาสนทูตของพระองค์
ขออัลลอฮ์ทรงประทานพรและความสันติสุขแด่ท่าน

บรรดาสาวกของท่าน

เนื่องจากผู้คนมีความต้องการอย่างต่อเนื่องในสิ่งที่ทำให้สุขภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้น

และส่วนหนึ่งของสิ่งนั้นคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระชานและกา
รถืออะมะฮ์สำหรับการละหมาด

คุณประวิทย์นศกร

6

ของมัธยม

และผู้ที่อ่านคฤปะฮัวันศกรจึงเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่

(สารธารณบัณฑิตยสถานสำหรับมัธยมศึกษา) อธิการบดี คณะครู

และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด) และได้แปลเป็นหลายภาษา

เกี่ยวกับการอาชานและการอิกอมะฮ์

การอะซานคือสัญลักษณ์ของอิสลามและผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยจะถูกปาวประกาศห้าครั้งในทุกวันและทุกคืน บรรดาอุลามาอ์ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ไว้ในตำราของพวกเขา ทั้งในด้านการสั่งใช้ ชุมนะฮ์ ข้อบัญญัติ สิ่งที่ส่งเสริมให้กระทำ และสิ่งที่ทำให้เป็นโมฆะ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเพราะความสำคัญและเกียรติของอิบาดะฮ์นี้¹

¹ โปรดด: พัทหลมนนิม ชัรห์เศาะฮี้ฮ์ มสลิม (2/460)

ประการที่หนึ่ง:

นิยามของการอาซานและการอิโกมะฮ์

อะซานในทางศาสนบัญญัติคือ
การประกาศเข้าเวลละหมาด
ด้วยถ้อยคำเฉพาะที่ถูกกำหนดไว้ตามหลักศาสนา¹
และอิโกมะฮ์ในทางศาสนบัญญัติ:
คือการประกาศเพื่อเริ่มทำการละหมาด
ด้วยถ้อยคำเฉพาะตามตามหลักศาสนา²

ประการที่สอง:

บทบัญญัติของการอาซานและการอิโกมะฮ์

การอาซานและการอิโกมะฮ์ถูกบัญญัติไว้ในอัลกุรอาน
ซุนนะฮ์ และอิจมาอ์:

ส่วนในอัลกุรอานนั้น แท้จริงอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:
(وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ)
และเมื่อพวกเจ้าได้เรียกร้องไปสู่การละหมาด
พวกเขาก็ถือเอาการละหมาดเป็นการเย้ยหยันเป็นการล้อเล่น
นั่นก็เพราะพวกเขเป็นพวกที่ไม่ใช้ปัญญา [อัลมาอิดะฮ์:
58]

ส่วนหลักฐานจากซุนนะฮ์ของท่านนบี ﷺ
มีหะดีษจำนวนมากที่บ่งชี้ถึงการบัญญัติของทั้งสอง
ส่วนหนึ่งคือ:

¹ ดู: อัล-มุฆนียฺ ของอิบนุ กุดามะฮ์ (1/292), มุคตาร์ อัศ-เศาะฮาหฺ (16, หมวด อะลีฟ-ซาล-
นูน), และอัล-อะซาน วัล-อิโกมะฮ์ ของอัล-เกาะหฺฎอญียฺ (5)

² ดู: กัชชาฟ อัล-กินาฮ์: (1/ 230).

จากอิบนุอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่า :
เมื่อครั้งที่บรรดามุสลิมได้เดินทางมาถึงนครมะดีนะฮ์
พวกเขาจะมารวมตัวกันและนัดเวลาละหมาดโดยที่ยังไม่มีกา
รป่าวประกาศเรียก
แล้ววันหนึ่งพวกเขาจึงได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องดังกล่าว
บางคนก็ได้เสนอให้ใช้ระฆังเหมือนของชาวคริสต์
และบางคนก็เสนอให้ใช้เขาสัตว์ป่าเหมือนของชาวยิว
ท่านอุมัรจึงได้กล่าวขึ้นว่า
"ทำไมพวกเจ้าไม่ส่งคนหนึ่งไปป่าวประกาศเรียกสู่การละหมา
ดเล่า?" ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
จึงกล่าวว่า :

«يَا بِلَالُ، فُمْ فَنَادِ بِالصَّلَاةِ».

“โอ้ บิลาล เอ๋ย จงลุกขึ้นแล้วประกาศเรียกสู่การละหมาด”¹

และสำหรับหลักฐานอีกฉบับมาอันนั้น
ประชาชาติได้มีมติเป็นเอกฉันท์ถึงการบัญญัติของทั้งสองสำ
หรับการละหมาด 5 เวลา:

อิมาม อิบนุ กุดามะฮฺ อัล-มัคดิชีย์ ได้กล่าวว่า:
และประชาชาติมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า

การอะซานเป็นศาสนบัญญัติสำหรับการละหมาด 5 เวลา²

การอะซานและการอิกอมาฮ์เป็นฟิรฎูกิฟายะฮ์สำหรับบรร
ดาผู้ชายทั้งในยามปกติและยามเดินทาง
สำหรับการละหมาดทั้งห้าเวลาเท่านั้น ตามหะดิษของมาลิก

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (604) และมุสลิม (377)

² อัล-มุฆนีย์ (1/293).

บิน อัล-หุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮู ที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า:

«فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَيِّدَنَّ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤَيِّدْكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

“เมื่อถึงเวลาละหมาด ก็ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าทำการประกาศ(เรียกสู่การละหมาด) และให้ผู้อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเจ้านำพวกเจ้าละหมาด”¹.

และเนื่องจากทั้งสองเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของอิสลาม ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้ละทิ้งมัน

สำหรับผู้หญิง ไม่มีบัญญัติให้ทำการอะซานและอิกอมะฮ์ ไม่ว่านางจะละหมาดตามลำพัง

หรือเป็นอิมามนำละหมาดแก่บรรดาผู้หญิงก็ตาม²

ประการที่สาม:

ความประเสริฐของการอะซานและการอิกอมะฮ์

มีตัวบทหลักฐานมากมายที่กล่าวถึงความประเสริฐของการอะซานและบรรดาผู้ที่ทำการอะซาน

ซึ่งส่วนหนึ่งจากความประเสริฐเหล่านั้นมีดังต่อไปนี้:

ผู้อ่านเป็นหนึ่งในบรรดาผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ และเขาเป็นผู้ที่มีคำพูดที่ดีเลิศที่สุด พระองค์ได้ตรัสว่า:

{وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ} (33)

และผู้ใดเล่าจะมีคำพูดที่ดีเลิศยิ่งไปกว่าผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (628) และมุสลิม (674)

² ชัรหุลอุมมุดอู ของอิบนุตัยมียะฮู - บทว่าด้วยการละหมาด (หน้า 101)

ฮี และประกอบความดี และกล่าวว่า
แท้จริงฉันเป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้มอบน้อม [ฟุศลีลัต: 33]

ผู้ที่อะซานเป็นผู้มีค่าค่อที่ยาวที่สุดในบรรดามนุษย์ทั้งหลาย
ในวันกียามะฮ์ โดยมีรายงานจากมุอาวิยะฮ์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า ฉันเคยได้ยินท่านเราะซูลลอฮ์
คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«الْمُؤَذِّنُونَ أَطْوَلَ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

"ผู้ที่ทำการอาซานนั้น
จะเป็นคนที่มีคอที่ยาวที่สุดในวันปรโลก"¹.

การอะซานและการอิโกมะฮ์ช่วยขับไล่ชัยฏอน;
จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ لَهُ ضُرَاطٌ، حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّائِدِينَ، فَإِذَا قُضِيَ
التَّائِدِينَ أَقْبَلَ، حَتَّى إِذَا ثُوبَ بِالصَّلَاةِ -أَي: أَقِيمَتِ الصَّلَاةُ- أَدْبَرَ، حَتَّى إِذَا قُضِيَ
التَّنَوُّبُ أَقْبَلَ، حَتَّى يَخْطُرَ -أَي: يُوسَّسُ- بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ، يَقُولُ لَهُ: اذْكُرْ كَذَا
وَإِذْكُرْ كَذَا، لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ مِنْ قَبْلُ، حَتَّى يَظُلَّ الرَّجُلُ مَا يَذْرَى كَمْ صَلَّى»

«เมื่อเสียงอะซานเพื่อการละหมาดได้ประกาศขึ้น

ชัยฏอนจะผินหลังหนีเตลิดโดยพ่ายลงไปด้วย

จนกระทั่งไม่ได้ยินเสียงการอะซาน

และเมื่อสิ้นเสียงอะซานมันจะกลับมา

จนกระทั่งเมื่อมีการอิโกมะฮ์เพื่อละหมาด -กล่าวคือ
การละหมาดได้เริ่มขึ้น- มันก็จะหนีเตลิดไป

จนกระทั่งเมื่อเสียงอิโกมะฮ์ได้จบลง มันก็จะหวนกลับมา

จนกระทั่งมันจะเข้ามารบกวน -หมายถึง กระชิบกระซาบ-

¹ รายงานโดยมุสลิม: (387)

หนึ่งกับตัวของเขาเอง

ในสิ่งที่เขาไม่เคยนึกถึงมาก่อนเลย

ทุกสรรพสิ่งที่ได้ยินเสียงอะซานจะเป็นพยานให้แก่ผู้ประกาศอะซาน มีรายงานจากอับดุลลอฮ์ บิน อับดिरเราะห์มาน อัล-อันศอรีย์ ว่า ท่านอับูสะอีด อัล-คุดรีย์ ระวะฎียัลลอฮ์ อันฮุได้กล่าวแก่เขาว่า:

«لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ، حِنْ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ، إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

อนุสรวัดได้กล่าวว่า: ฉันได้บินมาจากท่านเราะซูลุลลอฮ์
คืออลัลลลอฮอะลัยฮิอะสสลัม²

หากผู้คนรู้ถึงความประเสริฐของการอะซานอย่างแท้จริง พวกเขาก็จะจับสลากเพื่อแย่งชิงกันทำหน้าที่นั้น กล่าวคือ จะมีการจับสลากในหมู่พวกเขาว่าใครจะได้เป็นผู้ทำหน้าที่อะ

² รายงานโดย อัลบาคอร์รี่ (609)

ซาน ดังที่มีรายงานจากอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْبَازِئِ - أَيِ: الْأَذَانِ - وَالصَّفَةِ الْأُولَى، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَأَسْتَهْمُوا»

"หากผู้คนได้รู้ถึงความประเสริฐของการเรียกร้อง (อาซาน) และการยืนในแถวแรกของการละหมาด แล้วพวกเขาไม่พบหนทางอื่นใดนอกจากการจับสลาก แน่แน่นอนพวกเขาก็จะจับสลาก"¹.

จากอัล-บะรอฮ์ บิน อาซิบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบีของอัลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า แท้จริงผู้อ่านจะได้รับการอภัยโทษใกลที่สุดที่เสียงของเขาไปถึง

และทุกสรรพสิ่งทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ได้ยินเสียงของเขาจะเป็นพยานให้แก่เขา

และเขาจะได้รับผลตอบแทนเท่ากับผู้ที่ละหมาดร่วมกับเขา

เพราะผู้ชี้ทางสู่ความดี ประหนึ่งผู้กระทำ

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى الصَّفَةِ الْمُقَدَّمِ، وَالْمُؤَدِّنِ يُغْفَرُ لَهُ مَدُّ صَوْتِهِ، وَيُصَدِّقُهُ مَنْ سَمِعَهُ مِنْ رَطْبٍ وَبَاسٍ، وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُ»

«แท้จริงอัลลอฮ์และมลาอิกะฮ์ของพระองค์ทรงประทานพรแก่แถวหน้า

และผู้ใดที่ประกาศเรียกสู่การละหมาดจะได้รับการอภัยโทษตราบเท่าที่เสียงของเขาไปถึง

และทุกสรรพสิ่งที่ได้ยินเสียงของเขา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (615) และมุสลิม (437)

ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตจะเป็นพยานให้แก่เขา
และเขาจะได้รับผลบุญเทียบเท่ากับบรรดาผู้ที่ละหมาดร่วมกับ
เขา»¹.

แท้จริงการอะซานนั้นเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของ
อิสลาม

และเป็นสิ่งที่แบ่งแยกระหว่างดินแดนแห่งการปฏิบัติศาสนกิจ
ละดินแดนแห่งอิสลาม

ดังที่ท่านอัล-
บุคอรีได้ระบุไว้ในหนังสือเศาะฮีห์ของท่าน

ในบทที่มีหัวข้อว่า:

“บทว่าด้วยการที่เลือดจะถูกพิทักษ์รักษาไว้ด้วยการอะซาน”
หลังจากนั้นท่านได้รายงานหะดีษจากท่านอนัส บิน มาลิก
เราะฎียัลลอฮูอันฮู: “เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
นำพวกเราไปสู้รบกับกลุ่มชนหนึ่ง

ท่านจะไม่ทำการรบจนกว่าจะถึงเวลารุ่งเช้าและรูดูก่อน
หากท่านได้ยินเสียงอะซาน ท่านก็จะรับการสู้รบกับพวกเขา
และหากท่านไม่ได้ยินเสียงอะซาน ท่านก็จะสู้รบกับพวกเขา”²

ท่านอิหม่ามอัลคือตตอปีย์

กล่าวว่า:

“ในเรื่องนี้เป็นการอธิบายว่า

แท้จริงการอะซานคือสัญลักษณ์แห่งศาสนาอิสลาม

และเป็นสิ่งที่เป็นวาญิบซึ่งไม่อนุญาตให้ละทิ้ง

และหากว่าชาวเมืองใดตกลงร่วมกันที่จะละทิ้งการอะซานและ

¹ รายงานโดยอะหมัด (18506) และอันนะซาอี (646),
อัลมุญซียักกล่าวในอัตตารีขีบวัตตารีขีบ (1/176) ว่าเป็นสายรายงานหะซันที่ดี
และอิบนุลมุสลิกีนกล่าวในอัลบัตรูลุมนีร (3/385) ว่าเป็นสายรายงานที่ดี

² รายงานโดย อัลบุคอรี (610) และมุสลิม (382)

ปฏิบัติที่จะปฏิบัติ

ผู้ปกครองก็มีสิทธิ์ที่จะต่อสู้กับพวกเขาในเรื่องนี้"¹

ประการที่สี่:

เงื่อนไขความถูกต้องของการอาชานและการอิโกมะฮ์

1. เป็นมุสลิม:
ดังนั้นการอาชานและการอิโกมะฮ์จะใช้ไม่ได้จากผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะทั้งสองประการนั้นเป็นการอิบาดะฮ์และการอิบาดะฮ์นั้นจะใช้ไม่ได้จากผู้ปฏิเสธศรัทธา
2. มีสติสัมปชัญญะ:
ดังนั้นการกระทำทั้งสองจากคนวิกลจริต คนเมาสุรา และเด็กเล็กที่ยังไม่รู้เรื่องสาถึงใช้ไม่ได้ เช่นเดียวกับศาสนกิจ (อิบาดะฮ์) อื่นๆ
3. การตั้งใจเจตนา:
ทั้งสองจะไม่ถูกต้องหากไม่มีการตั้งใจเจตนา เนื่องจากทั้งสองเป็นการอิบาดะฮ์ และการอิบาดะฮ์จะไม่ถูกต้อง นอกจากต้องมีการตั้งใจเจตนา ดังคำกล่าวของท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า:
«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى»

¹ อะฮ์ลาม อัล-หะดีษ ชัรหุ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี: (1/ 460).

“แท้จริงทุกๆ การงานจะขึ้นอยู่กับ การตั้งเจตนา และแท้จริงทุกๆ คนจะได้รับ (การตอบแทน) ตามที่เขาได้เจตนาไว้”¹.

4- ต้องเป็นเพศชาย
ดังนั้นการอะซานของสตรีและอิกอมะฮ์ของนางนั้นไม่สะอาด (ใช้ไม่ได้)

5- การอะซานต้องกระทำเมื่อเข้าเวลาละหมาดแล้ว ดังนั้นจะใช้ไม่ได้ (ไม่สะอาด) หากกระทำก่อนเวลา ดังนั้นหะดีษของท่านมาลิก บิน อัล-หุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«... فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَذِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

«...ดังนั้น เมื่อถึงเวลาละหมาด ก็ให้คนหนึ่ง ในหมู่พวกเจ้ากล่าวอะซาน และให้ผู้อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเจ้านำละหมาด»²

ซึ่งได้ผูกการอะซานไว้กับการมาถึงของการละหมาด ซึ่งการละหมาดจะยังไม่มาถึงจนกว่าจะเข้าเวลาของมัน และให้อิกอมะฮ์มีขึ้นเมื่อต้องการจะเริ่มทำการละหมาด

6- การอะซาน -และเช่นเดียวกันกับการอิกอมะฮ์- ต้องเรียงตามลำดับ: ความหมายของการเรียงตามลำดับคือ ผู้ประกาศอะซานต้องกล่าวถ้อยคำของอะซานและอิกอมะฮ์ตามตัวบทบัญญัติทางศาสนาที่ได้ชี้แจงลักษณะของอะซานและอิกอมะฮ์ไว้ โดยไม่กล่าวสลับลำดับคำหรือประโยคใดๆ เนื่องจากการอะซานเป็นอิบาดะฮ์ที่ถูกกำหนดไว้ตามลำดับนี้

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1) และมุสลิม (1907)

² บันทึกโดย อัล-บุคอรี (628) และมุสลิม (674)

จึงจำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ได้มีระบุไว้
ดังคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ว่า:
«مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ»

“ผู้ใดที่ทำอุตริกรรมขึ้นในศาสนาของเรา
โดยสิ่งนั้นไม่ใช่มาจากศาสนาแต่อย่างใด
สิ่งนั้นก็ถูกปฏิเสธ”¹.

7- การอะซานและอิกอมะฮ์ต้องกล่าวต่อเนื่องกัน
ซึ่งความต่อเนื่องหมายถึง

การกล่าวถ้อยคำติดต่อกันโดยไม่มีสิ่งใดมาคั่นด้วยคำพูดหรือการกระทำ และห้ามเว้นช่วงระหว่างกันเป็นเวลานาน

8- การอะซานและการอิกอมะฮ์ต้องเป็นภาษาอาหรับ
และใช้ถ้อยคำตามที่ปรากฏในสุนนะฮ์
โดยต้องปลอดจากการกล่าวผิดเพี้ยนที่ทำให้ความหมายบิดเบือน

9- การใช้เสียงดังในการอะซาน
เพราะหากผู้ประกาศอะซานลดเสียงลงจนได้ยินแค่เพียงตัวเอง
ย่อมไม่บรรลุเป้าหมายของบทบัญญัติว่าด้วยการอะซาน
ดังคำตรัสของท่านนบี ﷺ:

«قُلِّيْوْذَنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ»

“ก็ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าทำการประกาศ(เรียกสู่การละหมาด)”²

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (2697) และมุสลิม (1718) จากหะดีษของอาอิชะฮ์
เราะฎียัลลอฮูอันฮา

² ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

และนี่เป็นการบ่งชี้ถึงการเปล่งเสียงดังเพื่อให้ผู้อื่นได้ยิน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการประกาศให้ทราบ ฉะนั้น หากเขาจะชวนให้แก่ตัวเองหรือผู้ที่อยู่ด้วยกัน ก็ไม่เป็นเงื่อนไขที่จะต้องเปล่งเสียงดัง แต่ให้เปล่งเสียงเพียงแคให้ตนเองหรือผู้ที่อยู่ด้วยกันได้ยิน ทว่าหากเขาเปล่งเสียงดังกว่านั้นก็ย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า เนื่องจากหะดีษของอบีสะอีด อัลคุดรี^๑ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม:

«... فَإِذَا كُنْتَ فِي غَمَمِكَ أَوْ بِأَدْيِيكَ فَأَذِّنْتَ فَارْفَعْ صَوْتَكَ بِالْبَيِّنَاتِ؛ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ حَنْ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«..ดังนั้น เมื่อเจ้าอยู่ในฝูงแพะแกะของเจ้า หรือในชนบทของเจ้า แล้วเจ้าก็ประกาศ(เรียกสู่การละหมาด) ก็จงเปล่งเสียงของเจ้าให้ดังในการประกาศนั้น เพราะแท้จริง ไม่มีทั้งญิน มนุษย์ และสิ่งใดๆ ที่ได้ยินสุดเสียงของผู้ประกาศ เว้นแต่ว่ามันจะเป็นพยานให้แก่เขาในวันกิยามะฮ์».

ประการที่ห้า:

คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่ทำการอะซาน

1- ต้องเป็นผู้ที่รู้จักในด้านคุณธรรมและความเที่ยงตรง ตามที่ท่านศาสนทูต ﷺ ได้ตรัสไว้ว่า:

«الْإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَذِّنُ مُؤْتَمَنٌ، اللَّهُمَّ أَزِيدِ الْإِيْمَةَ، وَاعْفُ رِ الْإِمَامُ ضَامِنٌ»

"อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ

และมุอัซซินคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ โอ้อัลลอฮ์ โปรดทรงชี้นำแก่บรรดาอิหม่าม

¹ ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

และโปรดอภัยให้แก่บรรดาอัมฮัซซิม¹

ผู้ประกาศอาซานคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจในเรื่องเวลาละหมาดและการถือศีลอด

ซึ่งความไว้วางใจนี้จะไม่มีใครปฏิบัติได้นอกจากผู้ที่มีคุณธรรม

ดังนั้นผู้ประกาศอาซานจะต้องไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนหรือผู้ที่ทำบาปอย่างเปิดเผย

หรือผู้ที่เสื่อมเสียเกียรติและมรรยาท

2- ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิสัยดี

เพราะการอะซานของผู้ที่บรรลุนิสัยดีนั้นสมบูรณ์กว่า ส่วนการอะซานของเด็กที่รู้เพียงซากิใช้ได้หากอะซานในเวลาเมื่อเขาอะซานแล้วก็ถือว่าเพียงพอ

เพราะเป็นการแจ้งให้ทราบถึงการเข้าเวลาละหมาด

3- ต้องเป็นผู้มีความรู้เรื่องเวลา

เพื่อจะได้ตรวจสอบและอะซานในตอนต้นเวลา

เพราะหากไม่มีความรู้

ก็อาจเกิดความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้

4- เป็นผู้ที่มีเสียงดังกังวาน เนื่องด้วยหะดีษของอับดุลลอฮ์ บิน ซัยด เราะฎียัลลอฮูอันฮู เกี่ยวกับความฝันเรื่องการอะซาน ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่เขาว่า

«إِنَّ هَذِهِ لَرُؤْيَا حَقٍّ، فَقُمْ مَعَ بِلَالٍ فَإِنَّهُ أُنْدَى وَأَمْدٌ صَوْتًا مِنْكَ، فَأَلْقِ عَلَيْهِ مَا قِيلَ لَكَ، وَلَيُنَادِي بِذَلِكَ»

"«แท้จริงนี่คือความฝันอันเป็นจริง

ดังนั้นจงไปพร้อมกับบิลาล

เพราะแท้จริงเขานั้นมีเสียงที่ไพเราะและกังวานกว่าเจ้า

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (517) และอัตติรรมิซีย์ (207)

แล้วจงถ่ายทอดแก่เขาในสิ่งที่ได้ถูกกล่าวแก่เจ้า

และจงให้เขาป่าวประกาศด้วยกับสิ่งนั้น»¹ และความหมาย:

«وَأْمُرْ صَوْتًا مِنْكَ»

"และเขามีเสียงที่ก้องกังวานกว่าท่าน"

คือ:

มีเสียงที่สูงและดังกังวานกว่าท่าน

และนั่นคือหลักฐานที่บ่งชี้ว่าสุนนะฮ์ให้เลือกผู้อะซานที่มีเสียง
สูงและกังวาน

เพราะผู้ที่มีเสียงสูงจะสามารถป่าวประกาศการอะซานได้ดีกว่า²

5- เป็นผู้ที่มีน้ำเสียงไพเราะ ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ
ในหะดีษของท่าน अबดุลลอฮ์ บิน ซัยด์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู
ที่ได้กล่าวมา:

«فَإِنَّهُ أَدْنَى وَأَمْرٌ صَوْتًا مِنْكَ»

"เพราะแท้จริงเขานั้นมีน้ำเสียงไพเราะและกังวานกว่าเจ้า"

หมายถึง: ผู้ที่มีน้ำเสียงไพเราะและหวานซึ้งที่สุด

6. เป็นผู้สะอาดจากหะดัษเล็กและหะดัษใหญ่
เพราะการอะซานและการอิกอมะฮ์เป็นการรำลึกถึงอัลลอฮ์
และเป็นที่ส่งเสริมให้ผู้รำลึกเป็นผู้สะอาด

7- อะซานขณะเย็น; เพราะท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:

«يَا بَلَّالُ فُمْ، فَنادِ بِالصَّلَاةِ»

โอ

บิลาลเอ๋ย

จงลุกขึ้นและจงประกาศเชิญชวนสู่การละหมาดเถิด³ อิบน์

¹ บันทึกโดย อัตติรมิซีย (189) และท่านกล่าวว่า: เป็นหะดีษหะสันเศาะฮีห์

² ดู: ตหะฟะตุลอะหฺวะซีย (1/481).

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (604) และมุสลิม (377)

อัลมุนซีร กล่าวว่า: “เป็นมติเอกฉันท์ว่า
การที่ผู้ประกาศทำการอะซานในสภาพที่ยืนนั้นเป็นส่วนหนึ่ง
จากซุนนะฮ์”¹

8- ผินหน้าทางกิบละฮ์ขณะทำการอะซาน
ตามที่มีปรากฏในหะดีษสายรายงานหนึ่งของ अबดุลลอฮ์ บิน
เซด เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เกี่ยวกับความผันเรื่องอะซาน
ซึ่งท่านกล่าวว่า: “เขาได้หันไปยังทิศกิบละฮ์ แล้วกล่าวว่า:
«อัลลอฮุอักบร อัลลอฮุอักบร...»”², และอิบนุ อัลมุนซีร
กล่าวว่า
"และมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าเป็นซุนนะฮ์ให้หันไปยังทิศกิบละฮ์ใ
นการอะซาน”³.

9- เอน้าวชี้ทั้งสองใส่ไว้ในหูทั้งสองข้าง
เนื่องจากการกระทำของบิลาล เราะฎียัลลอฮุอันฮุ
ขณะอะซานต่อหน้าท่านนบี ﷺ โดยมีรายงานจากอะบู
ญะฮ์ชะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า:
“ฉันเห็นบิลาลกำลังอะซาน
เขาหมุนและหันหน้าไปทางนั้นที่ทางนี้
และนิ้วทั้งสองของเขาอยู่ในหู ขณะที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลอฮุ อะลัยฮิเวสَّلَام
อยู่ในกระโจมสีแดงของท่าน...”⁴.

¹ อัลอิญมาฮ์ ของอิบนุอัลมุนซีร: (หน้า 38)

² รายงานโดย อบูดาวูด (507)

³ อัลอิญมาฮ์ ของอิบนุ อัลมุนซีร: (น. 38)

⁴ รายงานโดย อัตติรมิซีย: (197), และท่านได้กล่าวว่า เป็นหะดีษที่หะสันเศาะฮีห, และต้นสายของหะดีษบทนี้อยู่ในเศาะฮีห อัลบุคอรี (634) มีสำนวนว่า: จาก เอารัน บิน อปี ญะฮ์ชะฮ์, จากพ่อของเขา, ว่าเขาได้เห็นท่านบิลาลกำลังทำการอะซาน แล้วฉันก็คอยมองตามปากของท่านที่หันไปทางนั้นที่ทางนี้ที่ขณะทำการอะซาน.

ท่านอิมามอัตติรมีซีได้กล่าวหลังจากที่ท่านบันทึกหะดีษ
บทนี้ว่า: และเป็นสิ่งที่บรรดาผู้รู้ยึดถือปฏิบัติกัน:
คือพวกเขาส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่อะซานเอนี้ทั้งสองของเขา
ใส่ไว้ในหูทั้งสองข้างในขณะที่ทำการอะซาน

อิบну ขุรุมะฮ์ ได้ถูกถามว่า
เหตุใดผู้กล่าวอะซานจึงถูกสั่งให้เอนี้ทั้งสองใส่ไว้ในหูของ
เขา? เขาตอบว่า: “เพื่อความดังของเสียง...”¹

อัล-นะวารียี เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า:
สุนนะฮ์คือให้เอนี้ทั้งสองของเขาสอดไว้ในรูหูทั้งสองข้าง
และนี่เป็นสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน
และท่านอัลมะหามิลียีได้รายงานไว้ในหนังสือ อัลมัจมูฮ์
จากอะละมาฮ์ส่วนใหญ่ อะละมาฮ์ของเรากล่าวว่า:
และในเรื่องนี้ยังมีประโยชน์อีกประการหนึ่ง คือ
อาจมีบางคนไม่ได้ยินเสียงของเขาเนื่องจากหูหนวก
หรืออยู่ไกล หรือด้วยสาเหตุอื่นใด
ก็จะสามารถอนุมานการอะซานของเขาได้จากเอนี้ทั้งสองของ
เขา²

10- ให้หันไปทางขวาเมื่อกล่าว: **حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ** ทั้งสองครั้ง
และหันไปทางซ้ายเมื่อกล่าว: **حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ** ทั้งสองครั้ง
โดยให้เท้าทั้งสองข้างยังคงอยู่กับที่ จากหะดีษของอบู
ญะฮ์ยะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ
เกี่ยวกับการอะซานของท่านบิลาล เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

¹ "อัลเอาซัด" (4/11)

² ซัรห์ อัล-มุซัซซับ (3/113)

ต่อหน้าท่านนบี

คือลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลัม

ซึ่งท่านได้กล่าวว่า:

«فَجَعَلْتُ أَتْبَعُ فَادُ، هَاهُنَا وَهَاهُنَا، يَقُولُ: يَمِينًا وَشِمَالًا: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى
الْفَلَاحِ»

"ฉันจึงคอยติดตามปากของท่าน

ที่หันไปทางขวาและทางซ้าย โดยกล่าวว่า "หียยะ อะลัสศอลาฮฺ" และ "หียยะ อะลัฟะลาหฺ" ความว่า "จงมาสู่การละหมาดกันเถิด" และ "จงมาสู่ชัยชนะกันเถิด"¹

เพราะทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัสยิดได้ยินเสียงเรียกร้องสู่การละหมาดได้ดียิ่งขึ้น

11-

ให้ค่อยๆ

กล่าวอะซาน

โดยไม่เอื้อนเสียงและไม่ยืดยาวเกินไป

เพราะอะซานเป็นการประกาศเรียกผู้ที่ไม่ได้อยู่ที่มัสยิด

ดังนั้นการกล่าวอย่างช้าๆ

จึงสื่อความได้ดีกว่า

และให้รับกล่าวอีกอมะฮ์

เพราะเป็นการประกาศแก่ผู้ที่อยู่พร้อมแล้ว

ดังนั้นการกล่าวอย่างรวดเร็วจึงมีความเหมาะสม²

12-

ให้กล่าวอะซานตามบทบัญญัติด้วยเสียงที่นุ่มนวลเรียบง่าย

ไม่ดัดเสียงหรือกล่าวผิดเพี้ยน

ไม่ใช่ท่วงทำนองแบบการขับร้อง

และไม่ยืดยาวจนผิดไปจากเจตนารมณ์

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (634) และมุสลิม (503) เป็นสำนวนของมุสลิม

² ดู: อัล-มุฆนี ของอิบนุ กุตามะฮฺ (1/295)

แต่ให้กล่าวด้วยเสียงของผู้ทำหน้าที่อะซานเอง
โดยคำนึงถึงเงื่อนไขและมารยาทต่างๆ ตามบทบัญญัติ

ประการที่หก: ลักษณะการอาซานและการอิโกมะฮ์

สำหรับการอาซานและการอิโกมะฮ์นั้น

มีรูปแบบวิธีการต่าง

ๆ

ที่ถูกระบุไว้ในตัวบทหลักฐานจากท่านนบี

ซึ่งหนึ่งในสิ่งที่ถูกรายงานเกี่ยวกับลักษณะของการอาซานและการอิโกมะฮ์ คือหะดีษของท่านอับดุลลอฮ์ บิน ซัยด์
เราะฎียัลลอฮูอันฮุ และถ้อยคำของการอาซานในนั้นคือ:

الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر
أشهد أن لا إله إلا الله، أشهد أن لا إله إلا الله
أشهد أن محمدًا رسول الله، أشهد أن محمدًا رسول الله
حيَّ على الصلاة، حيَّ على الصلاة
حيَّ على الفلاح، حيَّ على الفلاح
الله أكبر، الله أكبر
لا إله إلا الله

ถ้อยคำการอิโกมะฮ์:

الله أكبر، الله أكبر
أشهد أن لا إله إلا الله
أشهد أن محمدًا رسول الله
حيَّ على الصلاة، حيَّ على الصلاة
قد قامت الصلاة، قد قامت الصلاة
الله أكبر، الله أكبر
لا إله إلا الله

¹ รายงานโดย ออบาดาวูด (499), และอัตติรมิซีย์ ฉบับย่อ (189), และท่านกล่าวว่า:
หะดีษของอับดุลลอฮ์ บิน ซัยด์ เป็นหะดีษหะสัน เศาะฮีห

นี่คือลักษณะของการอะซานและการอิคมะฮ์ที่ท่านบิลา
เราะฎียัลลอฮุ อันฮุ
ได้ยึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอพร้อมกับท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ
ทั้งในยามฟ้านักและยามเดินทาง จนกระทั่งท่าน ﷺ
ได้เสียชีวิต

และให้กล่าวในการอะซานฟัจญริ์หลังจาก คำว่า:
หัยยะอะลล์ฟะลาฮ์ ด้วยกับ คำว่า: อัศเศาะลาตุ ค็อยรุม
มินันเนาъм สองครั้ง; เนื่องจากมีรายงานจาก อบู มะห์ซุเราะฮ์
เราะฎียัลลอฮ์ อันฮุ ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิซซัลลัม ได้กล่าวแก่เขาว่า:

«فَإِنْ كَانَتْ صَلَاةُ الصُّبْحِ قُلْتَ: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ»
«และถ้าหากเป็นการละหมาดศุบฮิ ก็ให้กล่าวว่า: الصَّلَاةُ خَيْرٌ
مِنَ النَّوْمِ، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ»¹.

และยังมีรูปแบบอื่นสำหรับการอะซานอีกคือ อัด-ตฺรฏีฮ์
ซึ่งหมายถึง การกล่าวซ้ำ
โดยให้ลดเสียงเมื่อกล่าวซาอาดะฮ์ทั้งสอง
แล้วกล่าวซ้ำอีกครั้งด้วยเสียงที่ดังขึ้น และสำหรับการอิคมะฮ์
ก็ให้กล่าวเป็นคู่
และรูปแบบนี้มีรายงานไว้ในหะดีษของท่านอบี มะห์ซุเราะฮ์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ โดยท่านได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิซซัลลัม
ได้สอนการอะซานแก่ฉันด้วยตัวของท่านเอง และได้กล่าวว่า:

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (500), อัน-นะวะซีอี กล่าวใน คูลาเศาะตุลอะหฺกาม (1/286)
ว่าเป็นหะดีษหะสัน

«قُل: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - مَرَّتَيْنِ مَرَّتَيْنِ - قَالَ: ثُمَّ ارْجِعْ، فَمَدَّ صَوْتَكَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

الله أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - مَرَّتَيْنِ مَرَّتَيْنِ - قَالَ: ثُمَّ ارْجِعْ، فَمَدَّ صَوْتَكَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

«وَالْإِقَامَةُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

الله أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

1.

และนี่คือความแตกต่างในเชิงความหลากหลาย
ซึ่งไม่ว่าผู้อาซานจะยึดเอารูปแบบใดจากบรรดาแบบที่ได้อรับ
บการยืนยันเหล่านี้มาปฏิบัติ ก็ถือว่าดีงามทั้งสิ้น ซึ่งในเรื่องนี้
ชัยคุลอิสลาม อิบน์ตุยมียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์
ได้กล่าวหลังจากที่ท่านได้กล่าวถึงรูปแบบบางประการของกา

1 รายงานโดย อบูดาวูด (502, 503)

รออาซานที่ได้รับการยืนยันไว้ว่า: และเมื่อเป็นเช่นนั้น
ทัศนะที่ถูกต้องคือแนวทางของอะฮ์ลุลหะดีษและผู้ให้เห็นพ้องกับ
บพวเขา

กล่าวคือการอนุญาตทุกสิ่งที่ได้รับการยืนยันในเรื่องนั้นจาก
ท่านนบี ﷺ โดยพวกเขาจะไม่รังเกียจสิ่งใดจากมันเลย
เนื่องจากความหลากหลายของรูปแบบอะซานและอิกอมะฮ์นี้
น

ก็เหมือนกับ ความหลากหลายของรูปแบบการอ่านอัลกุรอาน
และการอ่านตะชะฮ์ฮุดและอื่นๆ ในทำนองเดียวกัน
และไม่เป็นที่ยอนุญาตสำหรับผู้ใดที่จะรังเกียจสิ่งที่ท่านเราะซูล
ลลอฮ์ ﷺ

ได้ทรงกำหนดเป็นแบบฉบับไว้แก่ประชาชาติของท่าน¹.

ประการที่เจ็ด: คำกล่าวสำหรับผู้ไดยินอะซาน และบทดุอาอ์หลังจากจบอะซาน

ส่งเสริม (สุนัต)
สำหรับผู้ไดยินเสียงอะซานให้กล่าวเหมือนที่ผู้อะซานกล่าว
ตามหะดีษของท่านนบี สะอีด อัล-คุดรี² เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
ว่าท่านนบี ﷺ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ»

“เมื่อพวกเจ้าไดยินเสียงอะซาน
ก็จงกล่าวตามที่มุอ์ซซอินได้กล่าวไว้”².
ยกเว้นในสองประโยคหียอะละฮ์

¹ มัจญ์มูอ์ อัลฟะตาวา: (22/ 66)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (611) และมุสลิม (383)

ซึ่งเป็นคำกล่าวของมุอ์ซซินที่ว่า: หียยา อะลัศเศาะละฮ์ และ
หียยา อะลัฟะลาห์-
โดยเป็นที่ส่งเสริมให้ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานกล่าวหลังจากแต่ละ
ประโยคว่า:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»

“ไม่มีความสามารถและพลังใดที่เกิดขึ้นวันแต่ด้วยกับพ
ลังอำนาจของอัลลอฮ์” ตามหะดีษของอุมัร อิบнулค็อฏฏอบ
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลอฮุอะลัยฮิสสลัม กล่าวว่า:

«إِذَا قَالَ الْمُؤَذِّنُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، فَقَالَ أَحَدُكُمْ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ،
قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: اللَّهُ أَكْبَرُ
اللَّهُ أَكْبَرُ، قَالَ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ قَلْبِهِ،
نَحَلَ الْجَنَّةَ»

“เมื่อมุอ์ซซิน กล่าวว่า "اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ" (อัลลอฮ์ผู้ยิ่งใหญ่)
แล้วคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ากล่าวตามว่า "اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ"
จากนั้นเขากล่าวว่า "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ"
(ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์)
และเขาก็กล่าวตามว่า "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ"
และจากนั้นเขากล่าวว่า "مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ"
(ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นเราะซูลของอัลลอฮ์)
และเขาก็กล่าวตามว่า "مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ"
จากนั้นเขากล่าวว่า "حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ"
(จงมาละหมาดกันเถิด) และเขาก็กล่าวตามว่า "لَا حَوْلَ وَلَا"

بِاللّٰهِ اِلَّا "قُوَّةٌ" (ไม่มีอำนาจหรือกำลังใดๆ
เว้นแต่ด้วยการอนุมัติจากอัลลอฮ์) แล้วเขากล่าวว่า "حَيَّ عَلَى
الْفَلَاحِ" (จงมาสู่ความสำเร็จกันเถิด) และเขาก็กล่าวตามว่า "لَا
اِلٰهَ اَكْبَرُ اِلَّا اللهُ" และจากนั้นเขากล่าวว่า "حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ
"แล้วเขาก็กกล่าวตามว่า "اَكْبَرُ اِلَّا اللهُ اَكْبَرُ" แล้วเขากล่าวว่า
"لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ" และเขาก็กกล่าวตามว่า "لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ"
จากใจของเขา เขาจะได้เข้าสวรรค์อย่างแน่นอน”¹.

และให้กล่าวว่า (وَأَنَّ) مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا) “ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ เพียงองค์เดียวเท่านั้นโดยไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ และมุหัมมัดนั้นเป็นปาวและศาสนทูตของพระองค์ ฉันพอใจที่อัลลอฮ์เป็นพระผู้อภิบาลของฉัน พื่อใจที่มุหัมมัดเป็นศาสนทูตของฉัน และพอใจที่อิสลามเป็นศาสนาของฉัน”

จากท่านสะอัด บิน อับีรูกกอศ เพราะฎิยัลลอฮฺอันฮุ กล่าวว่่า:
 ท่านเราะซูลุลลอฮฺ คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิซซัลลัม กล่าวว่่า:
 «مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَدِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا؛ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ.»
 "ผู้ใดที่กล่าวในตอนที่ได้ยินผู้อ่าน ว่า (إِلَّا) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا (وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا)
 “ฉันขอปฏิญาณว่่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงอ

¹ บันทึกโดยมสลิ: (385)

งค์เดียวเท่านั้นโดยไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์
และมุหัมมัดนั้นเป็นปาวและศาสนทูตของพระองค์
ฉันพอใจที่อัลลอฮ์เป็นพระผู้อภิบาลของฉัน
พอใจที่มุหัมมัดเป็นศาสนทูตของฉัน
และพอใจที่อิสลามเป็นศาสนาของฉัน”
เขาจะได้รับการอภัยโทษ”¹

และเมื่อมุอ์ซซิบกล่าวในละหมาดศุบฮว่า: อัสเศาะลาตุ
ค็อยรุม มินัลเนา, ผู้ฟังก็ให้กล่าวเช่นเดียวกัน;
เนื่องจากคำกล่าวของท่านคือลัทธิของอะลียะ อะซัลลัมว่า:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ»

“เมื่อพวกเจ้าได้ยินเสียงอะซาน
ก็จงกล่าวตามที่มุอ์ซซิบได้กล่าวไว้”².

จากนั้นให้กล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ
แล้วกล่าวตามที่มีรายงานมาในหะดีษจากท่าน ﷺ ว่า:
«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ: اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ النَّائِمَةِ، وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةِ، أَتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

ผู้ใดก็ตามที่กล่าวเมื่อได้ยินเสียงอะซานว่า: « اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ النَّائِمَةِ، وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةِ، أَتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ ”โอ้อัลลอฮ์
พระผู้อภิบาลแห่งการเรียกร้องเชิญชวนอันสมบูรณ์นี้
และการละหมาดที่กำลังจะดำรงขึ้น ได้โปรดประทานอัล-
วะซีละฮ์และความประเสริฐแก่มุหัมมัด

¹ บันทีกโดยมุสลิม: (386)

² รายงานโดยอัลบุคอรีย์และมุสลิม

และโปรดฟื้นคืนชีพเขาในตำแหน่งที่ได้รับการสรรเสริญซึ่งพระองค์ได้ทรงสัญญาแก่เขาไว้" เขาก็ได้รับการช่วยเหลือ (ชะฟาอะฮ์) จากนั้นในวันกิยามะฮ์¹ และความหมาย:

«الدَّعْوَةُ النَّامَةِ»

"การเรียกร้องอันสมบูรณ์"

คือ

การเรียกร้องเชิญชวนของการอะซานนั้นมีความสมบูรณ์ครบถ้วน

เนื่องจากประกอบไปด้วยการเทิดทูนอัลลอฮ์และการให้เอกภาพแด่พระองค์ การปฏิญาณตนถึงการเป็นเราะซูล และการเรียกร้องเชิญชวนไปสู่ความดี

«وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ»

"และการละหมาดที่ถูกดำรงไว้"

หมายถึง

ที่กำลังจะดำรงขึ้นและถูกปฏิบัติ

«الْوَسِيلَةُ»

"อัล-วะซีละฮ์" คือ สถานะในสวนสวรรค์

«الْفَضِيلَةُ»

"ความประเสริฐ"

คือ

เกียรติคุณอันสูงส่งที่ไม่มีผู้ใดมีส่วนร่วมด้วย

«مَقَامًا مَحْمُودًا»

"ตำแหน่งที่ได้รับการสรรเสริญ"

คือ

ทุกตำแหน่งที่ผู้คนต่างสรรเสริญ และหนึ่งในนั้นคือการช่วยเหลือที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแก่บรรดาสิ่งมีชีวิตทั้งมวล

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีห์ จากญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (614)

ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแก่บรรดาผู้คนในที่ชุมนุมจนกว่าจะมีการพิพากษาระหว่างพวกเขา

จากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อัมร์ บิน อัลอาศ
เราะหฺฎียัลลอฮฺอันฮุม่า เล่าว่า เขาได้ยินท่านนบี
คือลัลลอฮฺอะลียฮฺวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ، فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ
صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا، ثُمَّ سَأَلُوا اللَّهَ لِيَ الْوَسِيلَةَ، فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ،
لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِيَ الْوَسِيلَةَ،
حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ»

“เมื่อพวกเจ้าได้ยินผู้อะซานเรียกสู่การละหมาด
ก็จงกล่าวตามอย่างที่เขากล่าว
แล้วจงทำการเศาะละวาตต่อฉัน
เพราะผู้ใดทำการเศาะละวาตต่อฉันหนึ่งครั้ง
อัลลอฮ์จะทำการเศาะละวาตแก่เขาสิบครั้ง
จากนั้นก็จงขอต่ออัลลอฮ์ซึ่งสถานะหนึ่งให้แก่ฉัน
แท้จริงมันเป็นตำแหน่งหนึ่งในสวรรค์ที่ไม่คู่ควรกับใครนอกจ
ากผู้เป็นบ่าวคนหนึ่งจากบ่าวของอัลลอฮ์เท่านั้น
และฉันหวังว่าบ่าวคนนั้นจะเป็นฉัน
ดังนั้นใครก็ตามที่ขอสถานะนั้นให้แก่ฉัน
การขออะฮ์จะเป็นที่อนุญาตสำหรับเขา”¹.

และส่วนหนึ่งจากสิ่งอุตริกรรม (บิตอะฮ์)
ที่ถูกอุตริขึ้นในการอะซาน
มุอ์ซซินได้เปล่งเสียงดังเศาะละวาตและสลามต่อท่านนบี
คือลัลลอฮฺอะลียฮฺวะสัลลัม หลังจากอะซาน

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (384)

การกล่าวบทออาห์หลังอะซาน ซึ่งก็คือ (اللهم رب هذه الدعوة التامة . . .) ในรูปแบบเป็นหมู่
และยกมือทั้งสองขณะขอตออาดังกล่าว และการเพิ่มคำว่า
(ฮักกอน) หรือ (อะบะดัน)
ของผู้ที่กล่าวตามมุฮซินในประโยคสุดท้าย โดยกล่าวว่า
(ฮักกอน ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์) หรือ (อะบะดัน
ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์)
นั่นก็เนื่องจากไม่มีหลักฐานสำหรับสิ่งดังกล่าวทั้งหมด

ประการที่แปด:

บทบัญญัติว่าด้วยการออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน

ห้ามมิให้ชายคนหนึ่งออกจากมัสยิดหลังจากอะซานจนกว่า
จะได้ละหมาด เว้นแต่เขาจะมีเหตุจำเป็นที่ได้รับการอนุมัติ
หรือมีเจตนาที่จะกลับมายังมัสยิด ก็ไม่มีข้อห้ามสำหรับเขา
ดังมีรายงานจากท่านอบี อับ-ซะฮ์ฮะฮ์ เขากล่าวว่า:
“พวกเราได้นั่งอยู่ในมัสยิดพร้อมกับท่านอบูซุรเราะฮ์
แล้วมุฮซินก็ได้อะซาน
ก็มีชายคนหนึ่งลุกขึ้นเดินออกจากมัสยิด
ท่านอบูซุรเราะฮ์จึงมองตามเขาไปจนกระทั่งเขาออกจากมั
สยิดไป แล้วท่านก็กล่าวว่า: “สำหรับชายผู้นี้
แท้จริงเขาได้ฝ่าฝืนท่านอบุลกอสิม رضي الله عنه แล้ว”¹”

อัต-

ติรมิซีย์กล่าวหลังจากที่ท่านได้บันทึกหะดีษบทนี้ในสุนันของ

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (655)

ท่านว่า

"และนี่คือแนวปฏิบัติของบรรดาผู้มีความรู้จากบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านนี่ คือลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม

และชนรุ่นหลังจากพวกเขา:

คือจะไม่มีผู้ใดออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน

เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น เช่น การที่เขาไม่มีน้ำละหมาด หรือมีกิจธุระที่จำเป็นอย่างยิ่ง"¹.

ประการที่เก้า:

ระยะเวลาเท่าใดระหว่างอะซานกับอิกอมะฮ์?

มีระบุไว้ในสุนนะฮ์ซึ่งบ่งชี้ว่ามีช่วงเวลาเพียงพอระหว่างอะซานและอิกอมะฮ์ จากอัब्ดุลลอฮ์ บิน มุฮ็อฟฟัลเราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านนี่คือลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«بَيْنَ كُلِّ أَذَانَيْنِ صَلَاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَذَانَيْنِ صَلَاةٌ»، ثُمَّ قَالَ فِي الثَّالِثَةِ: «لِمَنْ شَاءَ»

"ระหว่างทุก ๆ สองอะซาน (อะซานและอิกอมะฮ์) มีการละหมาด ระหว่างทุก ๆ สองอะซาน มีการละหมาด" จากนั้นท่านก็กล่าวในครั้งที่สาม: "สำหรับผู้ประสงค์"²

และสิ่งที่หมายถึงสองอัสซานนั้น

คือการอะซานและการอิกอมะฮ์

ดังนั้นผู้ทำหน้าที่อะซานจึงควรเว้นช่วงเวลาระหว่างการอะซานกับการอิกอมะฮ์ไว้

เพื่อให้บรรดาผู้ที่มาถึงแล้วสามารถทำการละหมาดสองหรือกอ

¹ สุนัน อัตติรมิซีย: (1/ 397), (204)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (627) และมุสลิม (838)

ะฮ์ก่อนการละหมาด (ฟิรฎุ)
และเพื่อให้ผู้คนที่มามายังมัสยิดสามารถมาและร่วมละหมาดได้
ดั้น

อิมามอะหมัด กล่าวว่
สมควรที่มูอัซซินเมื่อทำการอะซานแล้ว
จะไม่รีบเร่งในการอิกอมะฮ์
และควรทิ้งช่วงเวลาไว้จนกว่าผู้คนจะเดินทางมาถึงมัสยิด
และเพื่อให้ผู้ที่ต้องการทำธุระส่วนตัวได้จัดการให้เสร็จสิ้น
โดยให้มีช่วงเวลาระหว่างการอะซานและการอิกอมะฮ์ของเขา
พอสมควร¹

ประการที่สิบ:

ความรับผิดชอบและมารยาทของผู้อะซาน

ผู้อะซานสมควรที่มีความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ในการอะ
ซาน ตามหะดีษของท่านอุษมาน บิน อบี อัล-อาศ
เราะฮ์ฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่กล่าวว่า
«إِنَّ مِنْ آخِرِ مَا عَهَدَ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ اتَّخِذَ مُؤَذِّنًا لَا يَأْخُذُ عَلَى آذَانِهِ أَجْرًا»
“แท้จริงแล้ว หนึ่งในคำสั่งเสียสุดท้ายที่ท่านเราะฮ์ฎุลลอฮ์ ﷺ
ได้สั่งเสียแก่นั่นคือ
ให้แต่งตั้งผู้ที่จะอะซานที่ไม่รับค่าตอบแทนจากการอะซาน”².

อิมามอัต-ติรมิซียฺ เราะฮิมะฮ์ลลอฮ์
ได้กล่าวหลังจากที่ท่านได้บันทึกหะดีษบทนี้ว่า:
"และนี่คือแนวปฏิบัติของบรรดาผู้รู้"

¹ ชัรห์ อุมตะตุลฟิคุ ของอิบนุตัยมียะฮ์, กิตาบุศศอลาฮ: (หน้า 135).

² บันทึกโดย อัตติรมิซียฺ: (209), และท่านกล่าวว่า "หะดีษหะสัน"

โดยพวกเขาก็ถือว่าเป็นที่น่ารังเกียจที่ผู้ทำหน้าที่อะซานจะรับคำ
าจ้างจากการอะซาน
และส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่อะซานมุ่งหวังในผลตอบแทนจากการอะซานของตน"

ส่วนการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ทำหน้าที่อะซานจากกองคลัง
ของมุสลิมนั้นไม่เป็นที่ต้องห้าม
เนื่องจากกองคลังของมุสลิมถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของ
ชาวมุสลิมโดยเฉพาะ
และการอะซานและการอิกอมะฮ์ก็เป็นส่วนหนึ่งจากผลประโยชน์
ของชาวมุสลิม¹

และจำเป็นที่เขาจะต้องรู้ว่า
เขามีหน้าที่รับผิดชอบในการอะซานสำหรับการละหมาดทั้งห้า
ในเวลาของมัน ตามคำกล่าวของท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม ที่ว่า:

«الْإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ»

“อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ

และมุอ์ซซินคือผู้ได้รับความไว้วางใจ”² หมายถึง

เขาคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจในเรื่องเวลาละหมาด
ดังนั้นเขาจึงจำเป็นต้องมายังมัสยิดในสภาพที่สะอาดก่อนถึง
เวลาอะซานล่วงหน้าอย่างเพียงพอ

และจะต้องไม่ขาดจากการอะซานวันแต่จะมีเหตุจำเป็น
และในกรณีดังกล่าว

เขาจะต้องแต่งตั้งผู้ที่จะทำหน้าที่อะซานแทนตน

¹ ดู: อัลอะซาน วัลอิกอมะฮ์ ของอัลเคาะซฎอนีย: (น. 19)

² รายงานโดย อบูดาวูด (517) และอัตติรมิซีย (207) จากอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

สิ่งที่ส่งเสริมสำหรับผู้อะซานมีดังต่อไปนี้:

(1) ให้ใส่ใจในความสะอาดของมัสยิดและการดูแลรักษา และให้ความร่วมมือกับคนงานของมัสยิดและญะมาอะฮ์ของมัสยิดในเรื่องดังกล่าว

แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงสรรเสริญผู้ที่ทำนุบำรุงบ้านของพระองค์ และตรัสว่า:

﴿إِنَّمَا يَعْزُمُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾ (18)

"แท้จริงผู้ที่พัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจ่ายซะกาต และเขาไม่กลัวผู้ใดวันแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนั้น แนนอน ขนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มชนผู้ที่ได้รับทางนำ"

[อัตเตาบะฮ์: 18]

ไม่ว่าจะเป็นการทำนุบำรุงมัสยิดด้วยการสร้าง การบำรุงรักษา และการทำความสะอาด

หรือด้วยการดำรงละหมาดและรำลึกถึงอัลลอฮ์ในนั้นก็ตาม ทั้งสองความหมายนี้ล้วนครอบคลุมอยู่ในคำว่า อัล-อิมาระฮ์

(2)

เป็นผู้ที่เรียนรู้หลักความเชื่อที่ถูกต้องและบทบัญญัติว่าด้วยการอะซาน การจัดการความสะอาด และการละหมาด ท่องจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ในระดับที่เพียงพอ

¹ ดู : ฟัตหุลบารีย์ (1/ 541).

และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่แทนอิหม่ามได้เมื่อเขาไม่สามารถนำละหมาดได้

(3) สิ่งใช้ในสิ่งที่ดีและห้ามปรามจากสิ่งชั่วร้าย และเชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ตะอาลาด้วยวิทยปัญญาและการตักเตือนที่ดีงาม

อีกทั้งมีความเมตตาต่อผู้คนและอดทนต่อความเดือดร้อนจากพวกเขา

และให้ความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวกับอิหม่ามประจำมัสยิด

(4)

ควรทำให้มัสยิดเป็นสถานที่ที่จำกัดอยู่เฉพาะกับวิชาความรู้ การเคารพอิบาดะฮ์

และสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่บรรดาผู้ละหมาด

และควรออกห่างจากทุกสิ่งที่เป็นโทษต่อพวกเขา

ทั้งในเรื่องศาสนาและเรื่องدنยาของพวกเขา

(5)

ให้สร้างความสนิทสนมและร่วมมือกับญะมาอะฮ์ของมัสยิดและบรรดาผู้มามัสยิดเป็นประจำ

โดยถามไถ่ถึงพวกเขาเมื่อขาดหายไป

เยี่ยมเยียนผู้ป่วยของพวกเขา

ละหมาดให้แก่ผู้เสียชีวิตและร่วมในขบวนศพ

และอยู่เคียงข้างพวกเขาในยามประสบภัยพิบัติและความทุกข์ยาก

บทที่สอง: บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม

ประการที่หนึ่ง: นิยามของการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด:

คือการที่ชายคนหนึ่งจากบรรดาผู้ละหมาดก้าวไปข้างหน้าเพื่อให้พวกเขาได้ปฏิบัติตามเขาในการละหมาด

และผู้เป็นอิหม่ามในการละหมาด:

คือผู้ที่ผู้คนปฏิบัติตามเขาในการละหมาดของพวกเขา¹

ประการที่สอง:

บทบัญญัติและความประเสริฐเกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามนำละหมาดถือเป็นหนึ่งในการงานที่ดีเลิศซึ่งจะถูกรับผิดชอบโดยบรรดาผู้คนที่ดีที่สุดในสังคมที่มีคุณลักษณะอันประเสริฐ ทั้งในด้านความรู้ การอ่านอัลกุรอาน การมีคุณธรรม และอื่น ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไปและการละหมาดญะมาอะฮ์นั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการมีอิหม่าม

และการละหมาดญะมาอะฮ์นั้นถือเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์อันยิ่งใหญ่ของอิสลาม²

¹ ดู: หาซียะฮ์ อัล-เราะฎุลมูรอบบิฮ์: (2/ 296), อัล-อิมามะฮ์ ฟิศ-เศาะลาฮ์ โดย อัล-เกาะห์ดูอีนียะ: (น. 6)

² ดู: สารานุกรมฟิคว์แห่งคูเวต: (6/ 201)

ส่วนหนึ่งจากความประเสริฐของการเป็นอิหม่าม:

1- การเป็นอิหม่ามนั้นมีความประเสริฐเป็นที่รู้จักกันดี
ท่านนบี ﷺ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้ทรงดำรงตำแหน่งนี้ด้วยพระองค์เอง

เช่นเดียวกับบรรดาเคาะลีฟะฮ์ ผู้ทรงคุณธรรมของท่าน
และบรรดามุสลิมที่ประเสริฐที่สุดในด้านความรู้และด้านการป
ฏิบัติก็ยังคงดำรงตำแหน่งนี้สืบต่อมา

2-

การเป็นอิหม่ามในการละหมาดคืออำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติศาสนาที่มีความประเสริฐ
ซึ่งบรรดาผู้มีความประเสริฐจะเป็นผู้รับผิดชอบ
ดังคำกล่าวของท่านนบี ﷺ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَأُ لَهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ...»

"ผู้ที่จะเป็นอิหม่ามของกลุ่มหนึ่งคือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์
ได้ดีที่สุด..."²

และเป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ที่อ่านได้ดีกว่าย่อมประเสริฐกว่า
ฉะนั้น

การที่มันถูกนำมากล่าวคู่กับเขาย่อมบ่งชี้ถึงความประเสริฐของ
มัน³

3- การขอดอาวัชของท่านนบี ﷺ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
แก่บรรดาผู้นำให้ได้รับการชี้นำ: จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์

¹ ดู: การเป็นอิหม่ามในการละหมาด ของ อัล-เกาะหฺฎอนียะ: (น. 9)

² รายงานโดย มุสลิม จากอบูมัสฮูด อัล-อันศอรียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ (673)

³ ดู: อัช-ชาร์หฺ อัล-มุมตีฮฺ อะลา ชาด อัล-มุสตะกนีฮฺ: (2/41)

เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลียะฮฺวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«الإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّينُ مُؤْتَمَنُونَ، اللَّهُمَّ أَزْشِدِ الْأَيْمَةَ، وَاعْزِزْ لِلْمُؤَدِّينَ»

«อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ
และมุอ์ซซินคือผู้ได้รับความไว้วางใจ โอ้อัลลอฮ์
โปรดทรงชี้แนะแก่บรรดาอิหม่าม
และโปรดอภัยแก่บรรดามุอ์ซซินด้วยเถิด»¹.

ความหมายคือ: «อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ» คือ
การเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของการละหมาดของบรร
รดาอะหมัม
เนื่องจากการละหมาดของพวกเขาฉันนั้นผูกพันอยู่กับการละหมา
ดของเขา และความหมายของ: โอ้อัลลอฮ์
โปรดชี้แนะบรรดาอิหม่าม คือ
ขอพระองค์ทรงชี้แนะพวกเขาสู่หนทางที่ถูกต้อง
เพื่อให้พวกเขาปฏิบัติละหมาดในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด²

ประการที่สาม: ผู้ที่สมควรที่สุดในการเป็นอิหม่าม

ท่านเราะซูลุลลอฮ์
ได้ชี้แจงถึงผู้ที่มีสิทธิและสมควรเป็นอิหม่ามที่สุด
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลียะฮฺวะสัลลัม กล่าวว่า:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَوْهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ، فَإِنْ كَانُوا فِي الْفِرَاءَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ، فَإِنْ
كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً، فَإِنْ كَانُوا فِي الْهَجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِلْمًا
- وَفِي رَوَايَةٍ: سِنًا - وَلَا يَوْمَ الرَّجُلِ الرَّجُلَ فِي سُلْطَانِهِ»

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (517) และอัตติรมีซีย (207)

² ดู: ซัรหุ อบีดาวูด ของอัลอัยนีย (2/468) และฟัยฎุลเกาะติร ของอัลมุนาวิย (3/182)

""ผู้ที่จะนำละหมาดให้แก่กลุ่มชนคือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ดีที่สุดในหมู่พวกเขา

หากความสามารถในการอ่านของพวกเขาทัดเทียมกัน

ก็ให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องซุนนะฮ์มากที่สุดเป็นผู้นำ

และหากพวกเขามีความรู้ในเรื่องซุนนะฮ์ทัดเทียมกัน

ก็ให้ผู้ที่อพยพ (ฮิจเราะฮ์) มาก่อนเป็นผู้นำ

และหากพวกเขายอพยพมาพร้อมกัน

ก็ให้ผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อนเป็นผู้นำ

และในอีกสายรายงานหนึ่งระบุว่า: ผู้ที่อาวุโสที่สุด

และบุคคลใดจะนำละหมาดบุคคลอื่นในเขตอำนาจปกครองของเขาไม่ได้""¹.

ผู้ที่สมควรที่สุดและมีสิทธิที่สุดในการเป็นอิหม่าม

มีดังต่อไปนี้:

1- ผู้ที่ท่องจำอัลกุรอานได้มากที่สุด

และเป็นผู้ที่อ่านได้ดีที่สุด

ซึ่งคือผู้ที่อ่านอัลกุรอานได้อย่างชำนาญและสมบูรณ์ที่สุด

และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติการละหมาด

หากมีผู้ที่อ่านได้ดีกว่าและผู้ที่อ่านได้ด้อยกว่าแต่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติมากกว่าอยู่รวมกัน

ให้เลือกผู้อ่านที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติมากกว่าเป็นผู้นำก่อนผู้อ่านที่อ่านดีกว่าแต่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติ

เพราะความจำเป็นในเรื่องความเข้าใจในบทบัญญัติการละหมาด

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (673)

มีความสำคัญยิ่งกว่าความจำเป็นในเรื่องการอ่านที่ถูกต้อง
ชำนาญ

ก็ให้เลือกผู้ที่มีความเข้าใจในหลักศาสนามากกว่าเป็นอธิมา
ม ดังคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม:

"แต่ถ้าหากพวกเขาเท่าเทียมกันในด้านการอ่าน
ก็ให้ผู้ที่รู้เรื่องสุนนะฮ์มากที่สุดเป็นอิหม่าม"

« فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً »

4- หลังจากนั้นคือผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อน
หากพวกเขาเท่าเทียมกันในเรื่องการอพยพ
ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ในหะดีษบทก่อน:

«فَإِنْ كَانُوا فِي الْهَجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمَهُمْ سِلْمًا»

«หากพวกเขาเท่าเทียมกันในเรื่องการฮิจเราะฮ์
ก็ให้พิจารณาผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อน»

5- จากนั้นคือผู้ที่อาวุโสที่สุด
หากมีคุณสมบัติในเรื่องที่ผ่านมาทั้งหมดเท่ากัน
ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ในรายงานหนึ่งของหะดีษบทก่อน:
«فَأَقْضُوا بَيْنَنَا»

"ผู้ที่อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเขา" และตามหะดีษมาลิก บิน
อัลหุวัรียะเราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า :
«فَلْيُؤْذَنَ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤْمَمْكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

"ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเขาเป็นผู้กล่าวอะซาน
และให้ผู้อาวุโสที่สุดเป็นผู้นำละหมาด"¹.

การที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้ที่อาวุโสกว่าก่อนในหะดีษนี้
เพราะว่าพวกเขามีความรู้ใกล้เคียงกัน

แต่ถ้าหากพวกเขามีคุณสมบัติเท่าเทียมกันในทุกด้านที่กล
่าวมา
และเกิดความขัดแย้งกันโดยแต่ละคนต่างก็ต้องการที่จะเป็นอิ
หม่าม ก็ให้ใช้วิธีจับฉลากในการตัดสิน
ดังนั้นผู้ที่ชนะในการจับฉลากก็จะถูกเลือกให้เป็นอิหม่าม
ทั้งนี้เพราะพวกเขามีสิทธิ์ที่เท่าเทียมกันและไม่สามารถที่จะเป
็นอิหม่ามร่วมกันได้
จึงต้องตัดสินด้วยการจับฉลากเช่นเดียวกับในกรณีที่มีการโ
ต้แย้งสิทธิ์อื่นๆ

¹ บันทึกลงโดยอัลบุคอรียะ: (628), และมุสลิม: (674)

และเจ้าของบ้านย่อมมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามมากกว่าแขก
ของเขา และเช่นเดียวกัน ผู้ปกครองสูงสุด -
ซึ่งก็คืออิหม่ามสูงสุด-

ย่อมมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามมากกว่าผู้อื่น
หากแต่ละคนนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมในการเป็นอิหม่าม
ดังคำกล่าวของท่าน ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ว่า
«لَا يُوَمِّنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي أَهْلِهِ وَلَا فِي سُلْطَانِهِ»

“ชายคนหนึ่งจะนำ (ละหมาด) ชายอีกคนหนึ่ง ณ
ที่ฟ่านักของเขา
และในขอบเขตอำนาจของเขามีได้โดยเด็ดขาด”

และเช่นเดียวกันนี่คืออิหม่ามประจำมัสยิด
(ที่ได้รับค่าประจำตำแหน่ง)
ซึ่งเขาเป็นผู้มีสิทธิโดยชอบธรรมมากกว่าผู้อื่น -
ยกเว้นผู้ปกครอง-
ถึงแม้ว่าจะมีผู้อื่นที่อ่านอัลกุรอานได้ดีกว่าและมีความรู้มากกว่า
เขาก็ตาม
ทั้งนี้เนื่องด้วยความหมายโดยรวมของหะดีษที่ได้กล่าวมาก่อน
หน้านี้

และท่านอิบну อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา
มีบ่าวคนหนึ่งซึ่งละหมาดในมัสยิดแห่งหนึ่ง เมื่อท่านได้มาถึง
บ่าวของท่านจึงได้ให้ท่านนำละหมาด ท่านอิบну อุมัร
จึงได้กล่าวแก่เขาว่า:
“ท่านมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามในมัสยิดของท่านมากกว่า”¹.

¹ รายงานโดย อัซซาฟียีในหนังสืออัลอุมม์ (1/185),
อับดุลรอซซากในหนังสืออัลมุศอณัฟ (2/399) และอัลบัยฮะกี (3/126) (5531)

เนื่องจากการให้ผู้อื่นเป็นอิหม่ามนำละหมาดนั้น
ถือเป็นการมองข้ามเขา และเป็นการหักหาญน้ำใจของเขา
และในเรื่องการเป็นอิหม่ามของเด็กชายที่สามารถแยกแยะไ
ด้ (แต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) นักวิชาการมีความเห็นต่างกัน
ซึ่งนักวิชาการบางส่วนได้อนุญาตให้กระทำได้
ดังหะดีษของอัมรฺ บิน สะลิมะฮฺ -เราะฎียัลลอฮฺอันฮฺ-
«أَنَّ أُمَّ قَوْمَهُ فِي عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ ابْنُ سِتٍّ أَوْ سَبْعِ سِنِينَ».

"เขาได้เป็นอิหม่ามนำละหมาดกลุ่มชนของเขาในสมัยของท
านปี คีอัลลลอฮฺอะลยฮิสสลัม
ในขณะที่เขามีอายุหกหรือเจ็ดขวบ"¹

การเป็นอิหม่ามของผู้ละหมาดสุนัตแก่ผู้ละหมาดฟรฎุนั้น
ถือว่าใช้ได้ ตามรายงานจากท่านมูอาซ บิน ญะบัล
เราะฎียัลลอฮฺอันฮฺ
«أَنَّه كَانَ يُصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ ﷺ الْعِشَاءَ، ثُمَّ يَرْجِعُ فَيُصَلِّي بِقَوْمِهِ تِلْكَ الصَّلَاةَ».

"ท่านได้ละหมาดอิฮาอ์พร้อมกับท่านนบี ﷺ
แล้วท่านก็กลับไปนำละหมาดนั้นแก่กลุ่มชนของท่าน"².

ประการที่สี่: บุคคลที่ห้ามเป็นอิหม่าม:

กรณีที่ต้องห้ามในการเป็นอิหม่าม มีดังนี้:

และอันนะวายได้กล่าวไว้ในหนังสืออัลคุลาเศาะฮ์ (2/701) ว่า
สายรายงานของมันเป็นอยู่ในระดับหะสันหรือเศาะฮีห์
และอัลอัลบานียได้ตัดสันให้สายรายงานของมันเป็นหะสันในหนังสืออิรอาอุลมะฮะลีล
(2/302)

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (4302)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (701) และมุสลิม (465)

1- การที่ผู้หญิงเป็นอิมามให้แก่ผู้ชาย
เนื่องจากคำกล่าวโดยรวมของท่านนบี ﷺ ที่ว่า:

«لَنْ يَفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ»

“พวกที่แต่งตั้งผู้หญิงเป็นผู้นำบริหารงานของพวกเขา
จะไม่ได้ประสบความสำเร็จโดยเด็ดขาด”¹

และการเป็นอิมามคือการปกครองรูปแบบหนึ่ง

และเนื่องจากหลักเดิมคือตำแหน่งต้องอยู่ท้ายแถว

ดังที่ปรากฏในสุนนะฮ์ โดยท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์

เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้ตรัสว่า:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أُولُهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا، وَشَرُّهَا أُولُهَا»

“แถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้ชายคือแถวแรก

และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวสุดท้าย

และแถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้หญิงคือแถวสุดท้าย

และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวแรก”²

นั่นก็เพื่อเป็นการปกป้องและปกปิดนาง

ดังนั้นหากนางถูกนำมาให้อยู่ข้างหน้าเพื่อเป็นอิมาม

แน่นอนว่าสิ่งนั้นย่อมขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานทางศาสนา

นี้ และบรรดาผู้รู้ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ในเรื่องนี้ ท่านอิมาม

อิบนุ หะซิมิน เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวว่า:

“และพวกเขาได้เห็นพ้องต้องกันว่า

ผู้หญิงจะนำละหมาดบรรดาผู้ชายไม่ได้

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี จากหะดีษอบักเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ (4425)

² บันทึกโดยมุสลิม: (440)

ขณะที่พวกเขาทราบดีว่านางเป็นผู้หญิง
ดังนั้นหากพวกเขาได้กระทำเช่นนั้น
การละหมาดของพวกเขาย่อมใช้ไม่ได้ โดยมติเอกฉันท์¹.

2-

การเป็นอิมามของผู้ที่มีหะดัสและผู้ที่เป็นอนนะญิสโดยที่เจ้าตัว
รู้ดี

แต่หากบรรดามะอุมม์ไม่ทราบเรื่องดังกล่าวจนกระทั่งการละหมาดสิ้นสุดลงแล้ว การละหมาดของพวกเขา ก็ถือว่าใช้ได้
ตามที่มีรายงานมาจากท่านอุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

«أَنَّه صَلَّى بِالنَّاسِ وَهُوَ جُنُبٌ، فَأَعَادَ، وَلَمْ يَأْمُرْهُمْ أَنْ يُعِيدُوا».

«ท่านได้นำผู้คนละหมาดทั้งที่ท่านมีญะนาบะฮ์
ท่านจึงได้ละหมาดใหม่
และไม่ได้สั่งใช้พวกเขาให้ละหมาดใหม่»²

และท่านอับดุลเราะห์มาน บิน มะฮ์ดียฺ เราะหิมะฮุลลอฮ์
กล่าวว่า: "นี่คือสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน:
ผู้ที่มีญะนาบะฮ์ต้องละหมาดชดใช้ใหม่ ส่วนพวกเขา
(บรรดามะมุ้) ไม่ต้องละหมาดชดใช้ใหม่
และฉันไม่ทราบว่ามีข้อขัดแย้งใดๆ ในเรื่องนี้"³.

3- การเป็นอิมามของผู้ที่ท่องจำซูเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์
ไม่ได้ หรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง
หรืออ่านควบกล้ำตัวอักษรที่ไม่ต้องควบกล้ำ

¹ ระดับของอิญญ์มาฮ์: (น. 27)

² รายงานโดย อัลดารุกฎินีย์ ในสุนันของท่าน (1371)

³ สุนัน อัลดารุกฎินีย์: (2/ 188).

เช่นผู้ที่อ่านควบกล้ำตัวอักษรฮำกับรอกในคำตรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ2}

{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ2} [อัลฟาติหะฮ์: 2]

เพราะเขาอ่านควบกล้ำตัวอักษรกับตัวอักษรที่ไม่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน หรือเปลี่ยนตัวอักษรหนึ่งเป็นอีกตัวอักษรหนึ่ง เช่น ผู้ที่เปลี่ยนตัว “รอก” เป็น “ยาฮ์” หรืออ่านผิดพลาดจนทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ดังนั้นการเป็นอิหม่ามของเขาจึงไม่ถูกต้องยกเว้นกับผู้ที่มีอันกับเขา

เนื่องจากเขาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของการละหมาด หรือการบกร่องของเขาในรูกนนั้น

4-

การเป็นอิหม่ามของผู้อุตริกรรมที่ถูกตัดสินว่าเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเนื่องจากการอุตริกรรมของเขา: ดังพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

{أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ18}

กระนั้นแล้ว ผู้ศรัทธาจะเป็นเช่นผู้ฟ่าฝืนกระนั้นหรือ? พวกเขาจะไม่เท่าเทียมกันอย่างแน่นอน [อัล-ซัจดะฮ์: 18], และอัล-ฟาซิกในที่นี้คือผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังที่เห็นได้จากบริบทของโองการ

5- ห้ามเป็นอิหม่ามในมัสยิดที่มีอิหม่ามประจำ การนำละหมาดของผู้อื่นจึงใช้ไม่ได้

เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเขา
หรือเขามาล่าช้าและเวลาละหมาดกระชั้นชิด¹

ประการที่ห้า: ผู้ที่ถูกรังเกียจในการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามที่เป็นมักรูฮ:

1- อัล-ละห์หาน (الْحَنَان):

คือผู้ที่อ่านผิดบ่อยครั้งในการอ่านที่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไป

ไม่ว่าจะผิดในสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์หรือสุเราะฮ์อื่นก็ตาม เช่น
อ่านว่า (الْحَمْدُ) โดยออกเสียงอักษรดาลด้วยสระฟัตหะฮ์
ดังนั้นการละหมาดของเขาจึงใช้ได้

แต่การเป็นอิหม่ามของเขาเป็นที่น่ารังเกียจ (มักรูฮ)
เนื่องจากคำกล่าวของท่านนบี ﷺ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَوْهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ»

"ผู้ที่จะนำกลุ่มชน (ในการละหมาด)

คือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ดีที่สุด"².

และหากการอ่านผิดพลาดทำให้ความหมายเปลี่ยนไปใน
สุเราะฮ์อื่นนอกเหนือจากอัลฟาติหะฮ์

โดยเกิดจากการหลงลืม หรือความไม่รู้

หรือเพราะความบกพร่องทางลิ้นของเขา

การเป็นอิหม่ามของเขายังถือว่าใช้ได้แต่เป็นที่น่ารังเกียจ

เพราะหากเขาละทิ้งการอ่านสุเราะฮ์อื่นนอกเหนือจากอัลฟาติ
หะฮ์ การเป็นอิหม่ามของเขาก็ออมใช้ได้

¹ ดู: คำถามและคำตอบทางฟิกฮ์ ของ อัศ-สัลมาน: (1/ 163)

² ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

ดังนั้นก็เช่นเดียวกันเมื่อเขาอ่านผิดพลาดในส่วนนั้น
แต่หากเขาจงใจกระทำ การละหมาดของเขาย่อมเป็นโมฆะ
เพราะเขาเป็นผู้ที่ล้อเล่นในละหมาดของตนเอง

2- ผู้ที่อ่านซ้ำอักษรบางตัว เช่น ผู้ที่อ่านซ้ำอักษรฟาอ์
หรือตาอ์ หรืออักษรอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มตัวอักษรในการอ่าน

3. คนชั่วและผู้ทำบิดอะฮ์(ผู้อุตริกรรม)
ที่การทำบิดอะฮ์ของเขานั้นยังไม่ถึงขั้นปฏิเสธศรัทธา¹

4-
ผู้ที่นำละหมาดแก่กลุ่มชนหนึ่งโดยที่ส่วนใหญ่ของพวกเขาเก
ลียดชังเขาด้วยเหตุผลอันชอบธรรม; จากอบูอุมามะฮ์
เราะฎียัลลอฮูอันฮุ กล่าวว่: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:
«ثَلَاثَةٌ لَا تُجَاوِزُ صَلَاتَهُمْ آذَانُكُمْ: الْعَبْدُ الْآبِقُ حَتَّى يَرْجِعَ، وَامْرَأَةٌ بَاتَتْ وَرَوْحُهَا
عَلَيْهَا سَاخِطٌ، وَإِمَامٌ قَوْمٌ وَهُمْ لَهُ كَارُهُونَ»

«บุคคลสามจำพวกที่การละหมาดของพวกเขาจะไม่ถูกตอบรับ:
ทาสที่หลบหนีจนกว่าเขาจะกลับมา
สตรีที่เข้านอนโดยที่สามีของนางโกรธเคืองนาง
และอิหม่ามของกลุ่มชนที่พวกเขาเกลียดชังเขา»².

อิหม่ามออตติรมีซียกกล่าวว่า
นักวิชาการกลุ่มหนึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์
ที่ชายคนหนึ่งจะนำละหมาดกลุ่มชนซึ่งพวกเขาไม่ชอบเขา
ดังนั้น หากอิหม่ามไม่ใช่ผู้ที่อธรรม
บาปนั้นย่อมตกอยู่กับผู้ที่ไม่ชอบเขา

¹ ดู : กัซซาฟ อัล-กินาอฺ (1/475) และหน้าถัดไป

² รายงานโดย ออตติรมีซี (360) และท่านกล่าวว่า หะดิษนี้เป็นหะดิษ หะซัน เฆาะรีบ
จากสายรายงานนี้.

หากมีผู้ไม่ชอบเขาหนึ่ง สอง หรือสามคน
ก็ไม่ใช่ไรที่เขาจะละหมาดนำพวกเขา
จนกว่าคนส่วนใหญ่ของกลุ่มคนจะไม่ชอบเขา"¹

แต่หากพวกเขารังเกียจเขาเพราะเขายึดมั่นในการปฏิบัติ
ตามสุนนะฮ์ในการละหมาด
โดยจะอ่านบรรดาซูเราะฮ์ที่เป็นสุนนะฮ์
และนำพวกเขาละหมาดอย่างเนิบช้าสุขุม
การเป็นอหัมมามของเขาในหมู่พวกเขาย่อมไม่เป็นที่น่าเกลียด
เพราะพวกเขารังเกียจเขาโดยมิชอบ
ดังนั้นการรังเกียจของพวกเขาจึงไม่ถูกนำมาพิจารณา
และเขาพึงตักเตือนพวกเขา กล่าวเตือนสติพวกเขา
และประสานใจพวกเขา
และพึงนำพวกเขาละหมาดตามที่ปรากฏในสุนนะฮ์
และเมื่ออัลลอฮ์ทรงทราบถึงความสัจจริงในเจตนาของเขาที่จะ
ประสานใจระหว่างพวกเขา
อัลลอฮ์ก็จะทรงทำให้สิ่งนั้นเป็นเรื่องง่ายดายสำหรับเขา²

ขุนนะฮ์คือให้อิหม่ามยีนนำหน้าบรรดามะมูม
โดยพวกเขาจะยีนอยู่หลังอิหม่ามหากมีตั้งแต่สองคนขึ้นไป
เนื่องจากท่านนบี คือลัลลอฮะลัยฮิอะสัลลัม
เมื่อท่านลุกขึ้นเพื่อจะละหมาด ท่านจะยีนนำหน้า

² ด: อัซ-ซัรฟ์ อัล-มมตีฮ์ อะลา ซาด อัล-มสตะกะกะฮ์: (4/253)

และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านจะยืนอยู่ข้างหลังท่าน
ตามที่มีหลักฐานยืนยัน

«أَنَّ جَابِرًا وَجَبَّارًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَقَفَ أَحَدُهُمَا عَنْ يَمِينِهِ ﷺ وَهُوَ يُصَلِّي وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بَايِدِيهِمَا حَتَّى أَقَامَهُمَا خَلْفَهُ».

«แท้จริงท่านญาบิรและท่านญับบาร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา
คนหนึ่งได้ยืนอยู่ทางขวาของท่านนบี ﷺ

และอีกคนหนึ่งอยู่ทางซ้าย ขณะที่ท่านกำลังละหมาด
แล้วท่านก็ได้จับมือของ

ทั้งสองจนกระทั่งจัดให้ทั้งสองไปยืนอยู่ข้างหลังท่าน»¹

และผู้ชายคนเดียวให้ยืนทางขวาของอิหม่ามโดยเสมอกับ
เขา ดังคำกล่าวของท่านอิบนุอัब्บาซ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา:

«قَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي، فَقُمْتُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بِأُذُنِي فَأَدَارَنِي عَنْ يَمِينِهِ».

ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ คือลัลลอฮุอะลัยฮิสสลาม
ได้ยืนละหมาด ฉันจึงไปยืนอยู่ทางด้านซ้ายของท่าน

ท่านจึงจับหูของฉันและย้ายฉันมาอยู่ทางด้านขวาของท่าน²

และบรรดาสตรีจะอยู่ข้างหลังแถวของผู้ชาย ตามหะดีษ
จากท่านอนัส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า:

«صَفَّقْتُ أَنَا وَالنِّبِيُّ وَرَاءَ النَّبِيِّ ﷺ، وَالْعُجُوزُ مِنْ وَرَائِنَا».

“ฉันและเด็กกำพร้าได้ยืนเข้าแถวอยู่ข้างหลังท่านนบี

คือลัลลอฮุอะลัยฮิสสลาม

และหญิงชราอยู่ข้างหลังพวกเรา”³

¹ รายงานโดย มุสลิม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหะดีษบทที่ยาวจากญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (3010)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (6316) และมุสลิม (763)

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (380) และมุสลิม (658)

และอิหม่ามควรยืนตรงกลางแถว อัลลามะฮ์ อิบน์ บาส
เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่:

«ซุนนะฮ์คือให้อิหม่ามอยู่ตรงกลางมัสยิด
ซึ่งเป็นซุนนะฮ์เชิงปฏิบัติที่บรรดามุสลิมได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา»¹

และท่านเราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวอีกเช่นกันว่:
แถวจะเริ่มต้นจากตรงกลางซึ่งอยู่หลังถัดจากอิหม่าม
และทางขวาของทุกแถวประเสริฐกว่าทางซ้าย
และจำเ็นที่จะไม่เริ่มแถวใหม่จนกว่าแถวก่อนหน้าจะเต็ม

ประการที่เจ็ด: การทำก่อนอิหม่าม

วาญิบสำหรับผู้เป็นมะมูมที่จะต้องเริ่มการกระทำต่างๆ
ในการละหมาดหลังจากอิหม่าม
และให้ยึดถืออิหม่ามเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตามในการกระทำของเขา
และเป็นลักษณะของผู้ตามและมะอ์มูมที่จะต้องไม่ทำก่อนผู้ที่
ตนตาม และไม่ทำพร้อมกัน
แต่ให้เฝ้าสังเกตสภาพการณ์ของเขา
และปฏิบัติตามในลักษณะเดียวกันหลังจากนั้น
ซึ่งนั่นหมายความว่าเขาจะต้องไม่ปฏิบัติแตกต่างจากอิหม่าม
ในทุกกรณี ทั้งนี้ตามที่มีรายงานยืนยันจากท่านอับู
ฮุร็อยเราะฮ์ ร่อฎีลลอฮูอันฮู จากท่านนบี ﷺ
ว่าท่านได้กล่าวว่:

¹ อ้างโดย ซัยค์สะอิด อัลเกาะห์ฎอนียฺ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ในหนังสือ "อัลอิมามะฮ์ ฟิ
อัศเศาะละฮ์" (หน้า 55)

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ، فَلَا تَخْتَلِفُوا عَلَيْهِ، فَإِذَا رَكَعَ، فَارْكَعُوا، وَإِذَا قَالَ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، فَقُولُوا: رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، وَإِذَا سَجَدَ فَاسْجُدُوا، وَإِذَا صَلَّى جَالِسًا، فَصَلُّوا جُلُوسًا أَجْمَعُونَ، وَأَقِيمُوا الصَّفَّ فِي الصَّلَاةِ؛ فَإِنَّ إِقَامَةَ الصَّفِّ مِنْ حُسْنِ الصَّلَاةِ»

«แท้จริงอิหม่ามนั้นถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ปฏิบัติตามเขา
ดังนั้นพวกเจ้าอย่าทำแตกต่างจากเขา เมื่อเขาทำการรุกัวะ
พวกเจ้าก็จงทำการรุกัวะ และเมื่อเขากล่าวว่า “สมิอัลลอฮู
ลิมัน หะมิดะฮ์” พวกเจ้าก็จงกล่าวว่า “ร็อบบะนา ละกัลฮัมด”
และเมื่อเขาทำการสุญุด พวกเจ้าก็จงทำการสุญุด
และเมื่อเขาละหมาดในท่านั่ง
พวกเจ้าทั้งหมดก็จงละหมาดในท่านั่ง
และจงจัดแถวในการละหมาดให้ตรง
เพราะการจัดแถวให้ตรงนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความดีงามในกา
รละหมาด»¹.

และห้ามการกระทำนำหน้าอิหม่ามในทุกๆ รุกน ;
โดยมีรายงานจากท่านอะนัส บินมาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮู
กล่าวว่า : ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮูอะลัยฮิซซาลาม
ได้นำพวกเราละหมาดในวันหนึ่ง

เมื่อเสร็จสิ้นการละหมาดแล้ว

ท่านก็ได้หันหน้ามายังพวกเราแล้วกล่าวว่า:

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي إِمَامُكُمْ، فَلَا تَسْبِقُونِي بِالرُّكُوعِ وَلَا بِالسُّجُودِ، وَلَا بِالْقِيَامِ وَلَا
بِالْإِنْصِرَافِ؛ فَإِنِّي أَرَاكُمْ أَمَامِي وَمِنْ خَلْفِي»

“โอ้ผู้คนทั้งหลาย แท้จริงฉันคืออิหม่ามของพวกเจ้า
ดังนั้นพวกเจ้าอย่าได้ทำการรุกัวะก่อนฉัน

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (722) และมุสลิม (417)

และอย่าได้ทำการสญูดก่อนฉัน และอย่าได้ทำการยืนก่อนฉัน
และอย่าได้เสร็จสิ้นการละหมาดก่อนฉัน

เพราะแท้จริงฉันเห็นพวกเจ้าทั้งข้างหน้าและข้างหลังฉัน”¹.

และรายงานจากอบูฮุรَيْرَةَ ะเราะฎีลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า :

«أَمَّا يَخْشَى أَحَدَكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ، أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ، أَوْ
يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ»

“คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าไม่เกรงกลัวหรือ?

เมื่อเขาเงยหน้าขึ้นก่อนอิหม่าม

อัลลอฮ์จะทรงทำให้หัวของเขาเป็นหัวลา

หรือให้รูปร่างของเขาเป็นรูปร่างของลา”².

และผู้ใดที่กล่าวตักบีเราะตุลอิห์รอมก่อนอิหม่าม
การละหมาดของเขานั้นถือว่าใช้ไม่ได้
เพราะเงื่อนไขของมันคือต้องกล่าวตามหลังอิหม่าม
ซึ่งเขาได้พลาดเงื่อนไขดังกล่าวไป

ประการที่แปด: บทบัญญัติต่างๆ

เกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์

บัญญัติต่างๆ

เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์:

1-

ส่งเสริมให้ผู้มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณอยู่ใกล้ซัดอิหม่าม:
คือให้ผู้มีสติปัญญา ความประเสริฐ และบรรลุศาสนภาวะแล้ว

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (426)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (691) และมุสลิม (427)

อยู่ข้างหลังอิหม่ามใกล้ชิดกับท่าน เนื่องจากท่านนบี ﷺ
กล่าวว่า:

«لَيْلِي مِنْكُمْ أَوْلَا الْأَخْلَامِ وَالنُّهَى، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ»

“จงให้บรรดาผู้มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณในหมู่พวกท่าน
มาอยู่ต่อจากฉัน ต่อมาก็คือผู้ที่มีสถานะน้อยกว่าพวกเขา
และต่อมาผู้ที่มีสถานะน้อยกว่าพวกเขา”¹.

2- การให้ความสำคัญกับแถวแรก:
เป็นที่ส่งเสริมให้บรรดามะอุมม์รีบไปยังแถวแรกและให้ความสำคัญ
สำคัญกับมัน และให้รางวัลจากการอยู่แถวหลัง
มีรายงานจากท่านอบูสะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า
ท่านนบี ﷺ คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม
ได้เห็นการอยู่แถวหลังในหมู่เศาะหาบะฮ์ของท่าน
จึงกล่าวกับพวกเขาว่า:

«تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِي، وَلَيْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُمْ، لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخَّرَهُمُ
اللَّهُ»

“จงรุดหน้ามาและตามฉัน และให้ผู้ที่อยู่แถวหลังตามพวกเจ้า
กลุ่มชนหนึ่งจะยังคงรั้งท้ายอยู่เรื่อยไป
จนกระทั่งอัลลอฮ์จะทรงทำให้พวกเขารั้งท้าย”

² และหะดีษรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

¹ รายงานโดย มุสลิม จากอัब्ดุลลอฮ์ บิน มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (432)

² บันทึกโดยมุสลิม: (438).

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَنْهَمُوا عَلَيْهِ
لَاسْتَنْهَمُوا»

"หากผู้คนได้รู้ (ถึงความประเสริฐ) ของการเรียกร้อง
(อาซาน) และการได้ยืนละหมาดในแถวแรกแล้ว
แน่นอนพวกเขาจะแข่งขันกัน จนสุดท้าย
หากมีการหิบบฉลากกัน แน่นอนพวกเขาก็จะหิบบฉลาก"¹
และความหมาย:

«لَاسْتَنْهَمُوا عَلَيْهِ»

"«พวกเขาก็จะหิบบฉลากแย่งชิงกัน»" หมายถึง:

พวกเขาจะจับสลากกันว่าใครจะได้ยืนในแถวแรก

สำหรับผู้หญิงนั้น เป็นที่ส่งเสริมให้พวกนางยืนในแถวหลัง
ซึ่งมีรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:
«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أُولَاهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا،
وَشَرُّهَا أُولَاهَا»

“แถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้ชายคือแถวแรก

และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวสุดท้าย

และแถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้หญิงคือแถวสุดท้าย

และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวแรก”².

และนี่หมายถึงกรณีที่พวกเธอละหมาดอยู่หลังผู้ชายโดยไม่มี
สิ่งปิดกัน

แต่ถ้าหากพวกเธอละหมาดในสถานที่ที่ละหมาดที่ถูกปิดกั้นจา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (615) และมุสลิม (437)

² บันทึกโดยมุสลิม: (440).

ผู้ชาย พวกเขาจะต้องทำแถวแรกให้เสร็จสมบูรณ์
จากนั้นจึงทำแถวถัดไปให้เสร็จสมบูรณ์¹.

3- อิหามัมไม่ควรรีบเร่งในการอ่านอัลฟาติหะฮ์
และจะต้องค่อยๆ อ่าน เพื่อให้มะมูมสามารถอ่านได้ทัน²

4-

การละหมาดของชายคนหนึ่งเพียงลำพังหลังแถวถือว่าไม่ถูกต้อง
มีรายงานจากท่านวาบิเศาะฮ์ บิน มะอฺบัด
เราะฎียัลลอฮูอันฮว่า

มีชายคนหนึ่งละหมาดอยู่คนเดียวหลังแถว ท่านนบี
คือลลลอฮุอะลัยฮิอะสลัม จึงสั่งให้เขาละหมาดใหม่³

หัวข้อที่เก่า ว่าด้วยสุนนะฮ์ต่างๆ ที่ผู้นำพึงปฏิบัติ

ผู้เป็นอิหามัมสมควรที่จะปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านนบี
คือลลลอฮุอะลัยฮิอะสลัม ในการเป็นอิหามัม
และส่วนหนึ่งจากสุนนะฮ์ต่างๆ เหล่านี้คือ:

1-

ให้อิหามำมนำละหมาดอย่างไม่มียึดเยื้อและให้คำนึงถึงสภาพของ
บรรดามะอุมุม กล่าวคือ อิหามัมต้องละหมาดอย่างไม่มีรีบเร่ง
โดยไม่อนุญาตให้ทำละหมาดอย่างรวดเร็วจนทำให้บรรดามะ
อุมุมไม่สามารถปฏิบัติรุกนและวาญิบต่างๆ
ของการละหมาดได้ และต้องไม่รีบเร่งในการอ่าน
เพื่อให้ผู้ละหมาดที่อยู่ข้างหลังสามารถทำละหมาดของพวกเขา

¹ ดู: มัจญ์มูอ์ ฟีตาวา อิบน์ บาซ: (12/196)

² ดู: อัล-มันซอร์ ฟี บะยาน กะษีร มิน อัล-อัคญูฮ์ อัช-ชาอียะฮ์ โดย ศอลิหฺ อาล อัช-ชัยคุ
หน้า (53)

³ หะดีษบันทึกโดยอັต-ติรมิซียฺ (230) และท่านกล่าวว่า
"หะดีษของวาบิเศาะฮ์อยู่ในระดับหะสัน"

ขาให้สมบุรณได้

จากอบูมัสฮูด

อัลอันศอริย์

ว่ามีชายคนหนึ่งกล่าวว่า:

وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي لَا تَأْخُرُ عَنْ صَلَاةِ الْغَدَاةِ -يَغْيِي: صَلَاةُ الصُّبْحِ- مِنْ أَجْلِ
فُلَانٍ مِمَّا يُطِيلُ بِنَا، فَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي مَوْعِظَةٍ أَشَدَّ غَضَبًا مِنْهُ يَوْمَئِذٍ،
ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ مِنْكُمْ مُنْفَرِينَ، فَأَيُّكُمْ مَا صَلَّى بِالنَّاسِ فَلْيُخَفِّفْ؛ فَإِنَّ فِيهِمُ الضَّعِيفَ
وَالْكَبِيرَ وَذَا الْحَاجَةِ»

"ขอสาบานต่ออัลลอฮ์

โอ้ท่านเราะซูลุลลอฮ์

แท้จริงฉันมาละหมาดรอบเช้า (หมายถึง ละหมาดศุบหฺ) ล่าช้า

ก็เนื่องมาจากคนนั้นที่นำเราละหมาดยาวเกินไป

ฉันจึงไม่เคยเห็นท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลั่นล่อฮุอะลัยฮิอะสลัลัม

โกรธอย่างรุนแรงในการตักเตือนครั้งใดเท่ากับวันนั้นเลย

หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า:

"แท้จริงในหมู่พวกท่านมีผู้ที่ทำให้คนอื่นหนีห่าง

ดังนั้น

ผู้ใดก็ตามในหมู่พวกท่านที่นำผู้คนละหมาด

ก็จะทำให้เบาลงเกิด

เพราะแท้จริงในหมู่พวกท่านนั้นมีทั้งผู้อ่อนแอ

คนขรา

และผู้ที่มิรู้จำเป็น"¹.

2-

ให้สั่งจัดแถวให้ตรงและปิดช่องว่างก่อนเข้าสู่การละหมาด

เพราะเป็นการกระทำของท่าน

ﷺ

และคำสั่งของท่านแก่บรรดาผู้ละหมาด

ดังมีรายงานจากท่านอัน-นุอมาน

บิน

บะซีร

เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (90)

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُسَوِّي صُفُوفَنَا حَتَّى كَأَنَّمَا يُسَوِّي بِهَا الْقِدَاحَ، حَتَّى رَأَى أَنَّا قَدْ عَقَلْنَا عَنْهُ، ثُمَّ خَرَجَ يَوْمًا فَقَامَ، حَتَّى كَادَ يُكْبِرُ، فَرَأَى رَجُلًا بَادِيًا صَدْرُهُ مِنَ الصَّفِّ، فَقَالَ: «عِبَادَ اللَّهِ لَتُسَوْنَ صُفُوفَكُمْ، أَوْ لِيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وَجُوهِكُمْ»

ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ คือลัลลอฮ์อะลัยฮิซสาลาม เคยจัดแถวของพวกเราให้ตรงประหนึ่งว่าท่านกำลังจัดลูกธนูให้ตรง จนกระทั่งท่านเห็นว่าพวกเราได้เข้าใจจากท่านแล้ว หลังจากนั้น วันหนึ่งท่านได้ออกมาและลุกขึ้นยืน

จนกระทั่งท่านเกือบจะกล่าวต่อกบิร

ท่านก็ได้เห็นชายคนหนึ่งทีหน้าอกของเขายื่นล้ำออกมาจากแถว ท่านจึงกล่าวว่า: “โอ้ปวงบ่าวของอัลลอฮ์ พวกท่านจงจัดแถวของพวกท่านให้ตรง

มิเช่นนั้นอัลลอฮ์จะทรงทำให้หัวใจของพวกท่านขัดแย้งกัน”¹.

ท่านอิหม่ามอัล-นะวะวีย์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: อัล-กิดาห์ ซึ่งอ่านตัวกอฟด้วยสระกัสเราะฮ์ คือไม้ของลูกธนูเมื่อถูกแกะสลักและเหลา ความหมายคือ: การทำให้มันตรงอย่างพิถีพิถันจนกระทั่งกลายเป็นราวกับว่าไข่มันเพื่อปรับลูกธนูให้ตรงได้

เนื่องจากความตรงและความสมดุลอย่างยิ่งของมัน²

3- ให้ทำแถวแรกให้สมบูรณ์ก่อน แล้วจึงตามด้วยแถวถัดไป และหากมีช่องว่าง ก็ให้ช่องว่างนั้นอยู่ในแถวหลังสุด ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ที่ว่า:

«أَلَا تَصِفُونَ كَمَا تَصِفُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟»

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (717) และมุสลิม (436) เป็นสำนวนของมุสลิม

² ชรห์เศาะฮิฮฺมุสลิม ของอัน-นะวะวีย์: (4/ 157).

“พวกท่านจะไม่จัดแถวเหมือนดังที่บรรดามลาอิกะฮ์จัดแถว
ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาดอกหรือ?” พวกเราจึงกล่าวว่า
“โอ้ เราะซูลของอัลลอฮ์ และบรรดามลาอิกะฮ์จัดแถว ณ
พระผู้อภิบาลของพวกเขาอย่างไรหรือ?” ท่านนบีจึงกล่าวว่า
«يَتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى، وَيَتَرَاصُّونَ فِي الصَّفِّ»

“พวกเขาทำให้แถวแรกๆ สมบูรณ์ และยืนชิดกันในแถว”¹.

4- ให้เจริญรอยตามท่านนบี ﷺ

ในการอ่านของท่านในละหมาด

เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วการอ่านของท่าน ﷺ คือ

ในละหมาดฟัจญริ์จะอ่านจากบรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว

ในละหมาดมักริบจากบรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น

และในละหมาดอิฮาอ์ ซุฮรี และอัสนี

จากบรรดาซูเราะฮ์ที่มีความยาวปานกลาง

มีรายงานจากสุลัยมาน บิน ยะสาร จากอบูฮุร็อยเราะฮ์

เราะฎียัลลอฮูอันฮู ได้กล่าวว่า:

«مَا صَلَّيْتُ وَرَاءَ أَحَدٍ أَتَنَبَّهُ صَلَاةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنْ فُلَانٍ، قَالَ سُلَيْمَانُ: كَانَ
يُطِيلُ الرُّكْعَتَيْنِ الْأُولَيْنِ مِنَ الظُّهْرِ، وَيُخَفِّفُ الْآخَرَيْنِ، وَيُخَفِّفُ الْعَصْرَ، وَيَقْرَأُ
فِي الْمَغْرَبِ بِقِصَارِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الْعِشَاءِ بَوَسْطِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الصُّبْحِ
بَطَوَالِ الْمَفْصَلِ»

«ฉันไม่เคยละหมาดตามหลังผู้ใดที่มีการละหมาดคล้ายกับการ
ละหมาดของท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ มากไปกว่าคนผู้นั้น
สุลัยมานกล่าวว่า:

ท่านทำสองร็อกอะฮ์แรกของละหมาดซุฮรีให้นาน

¹ รายงานโดย มุสลิม (430) จากหะดีษของญาบิร บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮูอันฮู

และทำสองร็อกอะฮ์หลังให้เบาลง

และทำละหมาดอัศรีให้เบาลง

และอ่านในละหมาดมักริบจากบรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น

และอ่านในละหมาดอิฮาอ์จากบรรดาซูเราะฮ์ที่มีความยาวปานกลาง และอ่านในละหมาดศุบหิจากบรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว»¹.

ฎิवाल อัล-มุฟศ็อล (บรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว): จากสุเราะฮ์อัล-หุญรอต ถึง สุเราะฮ์อัล-บรูจญ์, ส่วนอัล-เอาสาฎ (บรรดาซูเราะฮ์ที่ยาวปานกลาง): จากสุเราะฮ์อัล-บรูจญ์ ถึง สุเราะฮ์อัล-บัยยินะฮ, และส่วนอัล-กิซอร์ (บรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น): จากสุเราะฮ์อัล-บัยยินะฮ จนจบอัลกุรอาน

ประการที่สิบ: คุณสมบัติต่างๆ ของการเป็นอิหม่าม

อิหม่ามประจำมัสยิดนับเป็นเสาหลักและพลังของมัสยิด โดยผ่านเขา

มัสยิดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจในการเผยแผ่ตะวาฮ์

การสร้างความตระหนักรู้แก่สังคม

และการให้ความกระจ่างแก่ผู้คนในเรื่องศาสนาของพวกเขาได้

ดังนั้น หากอิหม่ามเป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

และรอบรู้ในขนบธรรมเนียมและสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน

อิทธิพลของเขาก็ย่อมจะดีและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาอะฮ์ของมัสยิด และต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในละแวกที่มีมัสยิดตั้งอยู่

¹ รายงานโดย อันนะซาอี (982), อัลฮาฟิซกล่าวในบุลูลุลมะรอม (286) ว่า สายรายงานของมันเป็นเศาะฮี

² ดู: หนังสือมিরออคอตุลมะฟาตีหฺ (2/ 700)

ซึ่งเขาจะสอนพวกเขา
และนำพาพวกเขาไปสู่ทุกความดีงามและคุณธรรม

และบรรดาอิหม่ามผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขของ
การเป็นอิหม่ามก็เป็นเช่นนั้น ในยุคแรกของอิสลาม ท่านนบี
คืออลี ลอฮะอ์ ลัยฮะฮ์ ลัม คืออิหม่าม

หลังจากนั้นคือบรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงคุณธรรม
ตามมาด้วยบรรดาผู้ปกครอง บรรดาแม่ทัพ บรรดาอุละมาอ์
และปราชญ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
และนี่คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มาดำรงตำแหน่งหน้าที่นี้จำเป็นต้อง
ต้องอยู่ในสถานะอันสูงส่งทั้งในด้านศาสนา
คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และความประพฤติ

ณ
จุดนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหน้าที่นี้ในชีวิตของผู้ค
น
เนื่องจากความเข้มแข็งของบรรดาอิหม่ามจะปรากฏให้เห็นใ
นสังคมของพวกเขา

และความอ่อนแอของบรรดาอิหม่ามก็จะปรากฏผลกระทบใน
สังคมเหล่านั้นด้วยเช่นกัน

เพราะมัสยิดคือสถานที่ที่สอนสังคมให้เชื่อมโยงคำพูดกับการ
ปฏิบัติ ดังนั้น

หากอิหม่ามเป็นผู้ที่อ่อนด้อยด้านความรู้หรือสติปัญญา
หรือมีจรรยาบรรณและพฤติกรรมที่เลวทราม
เขาก็ย่อมจะสร้างความเสียหายและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์
และเมื่อภารกิจของอิหม่ามคือการชี้นำบรรดาผู้ละหมาดไปสู่
ความดีงาม คุณธรรม และความถูกต้อง

ก็ย่อมเป็นเรื่องยากสำหรับอิหม่ามผู้โศกเศร้าที่จะบรรลุภารกิจอันสูงส่งนี้ได้

และบางครั้งอิหม่ามอาจจะมีความสับสนเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่นี้ ทั้งในด้านความรู้และความสามารถส่วนตัว แต่เขากลับมีภารกิจอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา

เขาจึงมาล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดในการละหมาด และไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทบทวนซูเราะฮ์หรืออายะฮ์ที่จะใช้ฮันในละหมาด

เราจึงเห็นเขาละหมาดโดยอ่านซูเราะฮ์หรืออายะฮ์บทเดิมๆ และไม่ได้อ่านบทอื่นนอกเหนือจากนั้น

และเขาอาจจะถูกอารมณ์ใฝ่ต่ำ หรือความไม่รู้ หรือความขัดแย้ง หรือการสับสนที่นำพาให้เขาครอบงำจนทำให้เขาออกห่างจากความเป็นกลาง การชี้นำในเชิงอบรมสั่งสอน และการเรียกร้องเชิญชวนด้วยวิหยปัญญาและคำตักเตือนที่ดียาม

และแท้จริงมัสยิดมีบทบาทอันยิ่งใหญ่ในศาสนานี้ ด้วยเหตุที่เป็นประทีปนำทางที่บ่าวใช้เชื่อมสัมพันธ์กับพระผู้อภิบาลของตน ทำให้อิหม่ามของเขาเข้มแข็งและเป็นที่รวมตัวกับพี่น้องเพื่อร่วมมือกันเผยแผ่คุณธรรมและต่อต้านความชั่วร้าย และมัสยิดจะทำหน้าที่นั้นไม่ได้เลยเว้นแต่อัลลอฮ์ ตะอาลา จะทรงเตรียมอิหม่ามผู้มีคุณสมบัติด้านความรู้และคุณธรรมที่จำเป็นครบถ้วน

สำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอันยิ่งใหญ่และปฏิบัติภารกิจอันสูงส่งนี้

คุณสมบัติสำคัญด้านความรู้ที่อหฺมัดมฟิมมี:

1- ความบริสุทธิ์ใจในการประกอบการทำงานเพื่ออัลลอฮ์ เพื่อให้การงานนั้นได้รับการสนับสนุน ได้รับชัยชนะ เป็นที่ตอบรับ และเป็นที่รัก ณ ที่อัลลอฮ์และ ณ ที่ผู้คน

2- การออกห่างจากการโอ้อวดและการอวดอ้าง เพราะกิจการทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับการประสพ และการงานทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับการเจตนา และแท้จริงสำหรับทุกคนนั้นคือสิ่งที่เขาได้ตั้งเจตนาไว้ และผู้ใดที่โอ้อวดในสิ่งที่ตนไม่มี อัลลอฮ์จะทรงทำให้เขาได้รับความอับยศ

3- ต้องเป็นผู้ที่ท่องจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์ หรือท่องจำได้บางส่วน และต้องทบทวนสิ่งที่ท่องจำไว้เป็นประจำ และต้องมีการอ่านอัลกุรอานเป็นกิจวัตรประจำวัน

4- ให้ท่องจำหะดีษของท่านนบีจำนวนหนึ่ง จากหนังสือรียาฎศอลิฮีน อัลอรับะฮีน อันนะวะวีเยฮฺ บุลุฎลมะรอม หรือบรรดาหนังสือหะดีษที่เชื่อถือได้เล่มอื่น ๆ

5 - ให้ศึกษาเรียนรู้หลักการศรัทธาที่ถูกต้อง กล่าวคือหลักการศรัทธาของสะลัฟ อัศ-ศอลิห

6 - เขาจะต้องศึกษาเรียนรู้นิติศาสตร์อิสลามในบทบัญญัติของศาสนา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิติศาสตร์อิสลามที่ว่าด้วยเรื่องการอียาอะ

ฮ์ ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับการทำความสะอาด (อิฎฎะฮฺฮาระฮฺ) การละหมาด การจ่ายซะกาต และการถือศีลอด

และเช่นเดียวกันคือนิติศาสตร์อิสลามที่ว่าด้วยเรื่องการทำธุรกรรม (มูอามะลาต)

เพื่อจะได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของการหารายได้และการใช้จ่าย และตักเตือนผู้คนให้ระวังจากการคดโกง การหลอกลวง และการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาโดยมิชอบ

ตลอดจนเตือนให้ระวังความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายและความตระหนี่ถี่เหนียว

เพื่อให้การจัดการด้านการเงินของพวกเขาดำเนินไปตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์

7. มีความเชี่ยวชาญในภาษาอาหรับ เพื่อให้รู้ถึงความหมายของสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานแก่ศาสนทูตของพระองค์ คือลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล เพราะอัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับ

8-ให้อ่านชีวประวัติของท่านนบี คุณลักษณะอันงดงามของท่านนบีมุหัมมัด และชีวประวัติของบรรพชนผู้ทรงคุณธรรม เพราะในนั้นมีแบบอย่างที่ดีงาม แม่แบบอันประเสริฐ ขุมทรัพย์ความรู้อันเป็นประโยชน์ และวัฒนธรรมอิสลามอันสูงส่ง

9- การรู้จักบรรดาอะละมาอ์ในประเทศของตนและผู้รู้อื่นๆ ที่แตกฉานและเป็นที่รู้จักในความถูกต้องของหลักอะกีดะฮ์ ความรู้ และสติปัญญา

และการกลับไปปรึกษาพวกเขาในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาทางศาสนาและการแก้ไขปัญหาของสังคม

10 - การเรียนรู้เกี่ยวกับบรรดากลุ่มอิสลามต่างๆ และหลักความเชื่อของพวกเขา

แนวคิดทางปัญญาและเป้าประสงค์ของมัน

และลัทธิที่บ่อนทำลายและเป้าหมายของมัน

เพื่อให้สามารถที่จะอภิปรายโต้ตอบกับแนวคิดเหล่านั้น

วิพากษ์วิจารณ์ความจอมปลอมของมัน

และตัดเตือนให้ระวังจากความเท็จของมัน

โดยทั้งหมดนี้ให้เป็นไปตามแนวทางของคัมภีร์ของอัลลอฮ์

ตะอาลา ชุมนะฮ์ของศาสนทูตของพระองค์

และสิ่งที่บรรดานักวิชาการมุสลิมได้เขียนไว้

11. เขาจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจสื่อประเภทต่างๆ รู้ถึงข้อดีและข้อเสียของมัน

และวิธีการที่จะใช้ประโยชน์จากมันในการเชิญชวนสู่อัลลอฮ์

อีกทั้งยังต้องระมัดระวังจากอันตรายที่อยู่ในสื่อเหล่านั้นซึ่งมีต่อตนเองและสังคมของเขา

และเมื่อคุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่พร้อมสำหรับอิหม่ามประจำมัสยิดแล้ว

ย่อมส่งผลให้เกิดความเที่ยงตรงและความสมดุลขึ้น

ด้วยอนุมัติของอัลลอฮ์ตะอาลา

คุณสมบัติสำคัญด้านคุณลักษณะนิสัย:

1-

จำเป็นสำหรับอิหม่ามประจำมัสยิดควรเป็นผู้เชิญชวนและเป็นผู้สอนแก่ญามาอะฮ์ของมัสยิดและผู้ที่มายังมัสยิด

ทั้งจากคนในชุมชนและที่อื่นๆ

ดังนั้นจึงจำเป็นที่เขาจะต้องมีท่านเราะซูลลุลอย

เป็นต้นแบบ

เพราะท่านคือต้นแบบอันดีงาม

เป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ

และเป็นอุทาหรณ์อันสูงสุดสำหรับประชาชาติและบรรดาผู้นำ

อัลลอฮ์ตะอาลาตรัสว่า:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ
اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (21)

โดยแน่นอนยิ่ง

สำหรับพวกเจ้าในเราะซูลของอัลลอฮ์นั้นมีแบบอย่างอันดีงาม

สำหรับผู้หวังอัลลอฮ์และวันปรโลก

และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก [อัล-อะห์ซาบ: 21]

และควรนำพาตนเองและบรรดาผู้ที่มามัสนิดของเขาให้ออกห่างจากการพุดคุยในเรื่องทางโลกและการเมือง และทำให้มัสนิดเป็นสถานที่ที่จำกัดไว้สำหรับความรู้และการประกอบอิบาดะฮ์

2- ต้องเป็นผู้ที่มีความสะอาดและมีระเบียบในตนเอง อีกทั้งต้องใส่ใจดูแลความสะอาดของมัสนิด

จัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

ทั้งนี้ต้องหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือยและละเว้นจากการประดับตกแต่งมัสนิด

3- ต้องเป็นผู้มีแนวทางและลักษณะท่าทางที่ดีงาม ปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยการไว้เคราและตัดหนวด

และหลีกเลี่ยงการปล่อยขายเสื้อผ้าให้ยาวเลยตาม
อีกทั้งต้องมีความสำรวมและความสงบ
และต้องเป็นผู้เจริญรอยตามแนวทางของบรรพชนผู้ทรงคุณ
ธรรมที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาพวกเขา

4- จะต้องเป็นผู้ที่มีความอ่อนโยน ความอดทนอดกลั้น
และความเมตตา

เพราะแท้จริงความอ่อนโยนนั้นจะไม่อยู่ในสิ่งใด
เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด
เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ ดังที่มีระบุไว้ในหะดีษ
รายงานจากท่านหญิงอาอีชะฮ์ ราะฎิยัลลอฮุอันฮา
จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ الرَّفَقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا رَأَاهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا سَأَاهُ»

“แท้จริงความอ่อนโยนนั้นจะไม่อยู่ในสิ่งใด
เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด
เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ”¹.

ดังนั้น เมื่อเกิดข้อผิดพลาดจากผู้ที่มามีสยิดคนใดคนหนึ่ง
อิหม่ามก็ไม่ควรตำหนิเขาอย่างรุนแรง
แต่ให้ตักเตือนเขาด้วยความนุ่มนวล
และให้คำสอนแก่เขาด้วยวิธีการที่ดี จากมุอาวิยะฮ์ บิน
อัลหะกัม อัศสุละมีย์ ราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า:

بَيْنَمَا أَنَا أَصَلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمَكَ اللَّهُ،
فَرَأَمَنِي الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَأَتَكُلُّ أُمِّيَاهُ، مَا سَأَنْكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا
يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَى أَفْخَازِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمِّتُونَنِي لِكَيْ سَكْتُ، فَلَمَّا صَلَّيْ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَبَابِي هُوَ وَأُمِّي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ،

¹ รายงานโดยมุสลิม: (2594)

قَوْلَهُ مَا كَهَرَنِي - أَيُّ: مَا قَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي - وَلَا ضَرَبَنِي وَلَا شَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الصَّلَاةَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ»

ในขณะที่ฉันกำลังละหมาดพร้อมกับท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทันใดนั้นมีชายคนหนึ่งในกลุ่มได้จาม ดังนั้นฉันจึงกล่าวว่า “ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาท่าน” ผู้คนต่างก็จ้องมาที่ฉัน ฉันจึงกล่าวว่า “โอ้ อนิจจา! พวกท่านเป็นอะไรกัน ถึงได้จ้องมองมาที่ฉัน?” พวกเขาจึงเริ่มใช้มือตอบไปที่หน้าขาของพวกเขา เมื่อฉันเห็นว่าพวกเขาพยายามทำให้ฉันเสียบ ฉันจึงยอมเสียบลง ครั้นเมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ละหมาดเสร็จ ขอให้บิดาและมารดาของฉันเป็นค่าไถ่ให้แก่ท่าน ฉันไม่เคยเห็นครุคนใด ไม่ว่าจะก่อนหน้าท่านหรือหลังจากท่าน ที่จะสอนได้ดีไปกว่าท่านอีกแล้ว ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ท่านไม่ได้ดูว่าฉัน (กล่าวคือ ท่านไม่ได้ชมเชงหรือตวาดฉัน) ไม่ได้ตีฉัน และไม่ได้ด่าว่าฉันเลย ท่านกล่าวว่า: “แท้จริงการละหมาดนี้ไม่เหมาะสมที่จะมีคำพูดใด ๆ ของมนุษย์อยู่ในนั้น แท้จริงแล้วมันคือการตัสเบียห์ การตักบิร และการอ่านอัลกุรอาน”¹.

5- เป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนและจิตใจเมตตา เพื่อรวบรวมผู้คนไว้รอบตัวเขา

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (537)

และพวกเขาจะได้รับประโยชน์จากความเมตตา

การช่วยเหลือ

และความรู้ของเขา

และต้องยืนหยัดเคียงข้างพวกเขาในยามทุกข์ยากและความต้อ
องการต่างๆ

และสมควรปรึกษาหารือกับพวกเขาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภา
รกิจของมัสยิด

และท่านเราะซูลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม
ทรงอยู่ในตำแหน่งอันสูงสุดเหนือสิ่งอื่นใดทั้งมวล ดังที่อัลลอฮ์
ตะอาลา ทรงตรัสถึงท่านว่า:

(فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ 159)

เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง
เจ้าจึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา
และหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติดุร้ายและมีใจที่แข็งกระด้าง
แน่นอนพวกเขาก็จะออกห่างจากวงล้อมของเจ้าไป
ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขา และจงขออภัยให้แก่พวกเขาเกิด
และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย
ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮ์เกิด
แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้มอบหมายทั้งหลาย
[อาลิอิมรอน: 159]

6. เขาจะต้องปรับตัวตนด้วยความอดทนและความเชื่อมั่น
และความสัตย์จริงในสิ่งที่เขากล่าว
เพื่อที่จะคู่ควรกับเกียรติของการเป็นผู้นำในมัสยิดของเขาแล
ะในหมู่คณะของเขา

เพราะแท้จริงแล้วความอดทนและความเชื่อมั่นจะนำพาเราไปสู่ตำแหน่งของการเป็นผู้นำในศาสนา อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

(وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ 24)

และเราได้ทำให้มีผู้นำในหมู่พวกเขา
เพื่อจะได้นำทางตามคำบัญชาของเรา
เมื่อพวกเขามีความอดทน
และพวกเขามีความเชื่อมั่นต่อโอองการทั้งหลายของเรา [อัล-ซัจดะฮ์: 24]

7- จำเป็นที่เขาจะต้องเป็นผู้ที่สัตย์จริงในสิ่งที่เขาพูด
ไม่ว่าจะเป็นในการคุณบะฮ์วันศุกร์
หรือในการเรียนการสอนและการตักเตือน
หรือในการพูดคุยกับผู้คน
เพื่อที่เขาจะได้เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้สัตย์จริง
ผู้ได้รับทางนำ และผู้ได้รับชัยชนะ
ดังที่มีรายงานในหะดีษจากท่านนบี
คือลัลลอฮูอะลัยฮิสสลาม ว่าท่านได้กล่าวว่า:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا»

"พวกเจ้าจำเป็นจะต้องมีความสัตย์จริง
เพราะว่าความสัตย์จริงจะนำไปสู่สิ่งที่ดี
และความดีจะนำไปสู่สวรรค์
และชายคนหนึ่งยังคงเป็นผู้ซื่อสัตย์
และดำเนินไปในสิ่งที่เป็นความจริง จนกระทั่งอัลลอฮ์

ทรงบันทึกให้เป็นคนสัตย์จริง พวกเจ้าพึงระวังเรื่องการโกหก เพราะว่าการโกหกมันจะนำไปสู่ความชั่ว และความชั่วนั้นจะนำไปสู่นรก และชายคนหนึ่งยังถือการโกหกและยังมีพฤติกรรมโกหกอยู่ จนกระทั่งอัลลอฮ์ได้บันทึก ณ ที่เขาว่าเป็นคนโกหก”¹.

และการโกหกคือความชั่วร้ายและเป็นภัยพิบัติ และการโกหกที่ใหญ่หลวงที่สุดคือการโกหกต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา

และการกล่าวอ้างเกี่ยวกับพระองค์โดยปราศจากความรู้ อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ (33)

จงกล่าวเถิด (โอ มุฮัมหมัด) ว่า “แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันทรงห้ามสิ่งที่ผิดศีลธรรม ทั้งแบบเปิดเผยและแบบซ่อนเร้น และการกระทำที่เป็นบาป และการละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยมิชอบ และ (ทรงห้าม) พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์กับสิ่งใด ๆ โดยที่พระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานใด ๆ ลงมา และ (ทรงห้าม) พวกเจ้ากล่าวอ้างถึงอัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้ (ด้วยการกล่าวเท็จและใส่ร้ายพระองค์)” [อัล-อะฮ์รอฟ: 33]

อายะฮ์อันทรงเกียรตินี้ได้รวบรวมบรรดาบาปใหญ่หลวงไว้ โดยได้เริ่มจากบาปที่เล็กกว่าไปสู่บาปที่ใหญ่กว่า ซึ่งก็คือการกล่าวเกี่ยวกับอัลลอฮ์โดยปราศจากความรู้ในเรื่อง

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (6094) และมุสลิม (2607) จากหะดีษของ अबดุลลอฮ์ อิบน์ มัสอูด เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

งพระนามของพระองค์
และบัญญัติของพระองค์

คุณลักษณะของพระองค์

และการโกหกใส่ท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัทธิล่อลวงอะลียะฮ์วะลลัม

เป็นการโกหกที่ร้ายแรงที่สุดและเป็นบาปที่น่ารังเกียจที่สุด

และเป็นหนึ่งในบาปใหญ่ซึ่งผู้กระทำจะถูกคาดโทษด้วยไฟนรก

โดยมีรายงานจากท่านอัล-มุฮ์ซิเราะฮ์ บิน ซุบะฮ์

เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้ยินท่านนบี

คือลัทธิล่อลวงอะลียะฮ์วะลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَىَّ لَيْسَ كَذِبًا عَلَى أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَدًّا، فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ»

""แท้จริงการพูดเท็จใส่ฉันนั้น

ไม่เหมือนกับการพูดเท็จใส่ผู้ใด

ใครก็ตามที่พูดเท็จใส่ฉันโดยเจตนา

ดังนั้นเขาจะเตรียมที่นั่งของเขาในนรก""¹.

และพึงหลีกเลี่ยงการโกหก

ถึงแม้ว่าจะเป็นไปด้วยเจตนาที่ดี

เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้ทำความดีและตัดเกื้อหนุนให้

กรงกลัวต่อความชั่ว ดังเช่นที่ผู้ตัดเกื้อหนุนบางคนได้กระทำ

เพราะแท้จริงแล้วมันคือความน่ารังเกียจซึ่งไม่มีความดีและหา

งนำใดๆ อยู่ therein เลย

และผู้ที่ถูกกล่าวถ้อยคำนั้นคือผู้ที่แบกรับบาปไม่ใช่ผู้ที่ได้รับผล

บุญ เป็นผู้กระทำบาปไม่ใช่ผู้ที่ได้รับประโยชน์ใด ๆ

ตอบแทน

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1291) และมุสลิม (4)

8- จะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ในการถ่ายทอดคำพูด
และพิสูจน์ถึงความจริงของข่าว
ไม่รีบร้อนในการรับเอาข่าวลือ
และไม่ยึดถือสิ่งใดนอกจากคำพูดที่น่าเชื่อถือ
และอัลลอฮ์ตะอาลาได้ทรงบัญชาเราในเรื่องดังกล่าวไว้ในคำ
ตรัสของพระองค์ว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ بَيْنَا فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْحَبُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ﴾ (6)

โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใดๆ
มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จงสอบสวนให้แน่ชัด
หาไม่แล้วพวกเจ้าจะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว
แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป
[อัล-หุจรอต: 6]

9.

การให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการปกปิดข้อบกพร่องของผู้คน
และเก็บรักษาความลับของพวกเขา
เพราะผู้ใดที่ปกปิดข้อบกพร่องของมุสลิม
อัลลอฮ์จะทรงปกปิดข้อบกพร่องของเขาทั้งในโลกนี้และโลก
หน้า และผู้ใดที่ติดตามข้อบกพร่องของบรรดามุสลิม
อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามข้อบกพร่องของเขาจนกระทั่งจะทรง
เปิดโปงเขา

แม้ว่าเขาจะอยู่ในส่วนลึกของบ้านของตนเองก็ตาม
มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า
ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้กล่าวว่า:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

“ผู้ใดปกปิดสิ่งไม่ดีให้ของมุสลิม

อัลลอฮ์จะทรงปกปิดสิ่งไม่ดีของเขาในวันกิยามะฮ์”¹.

จากอนุบรชะฮ์ อัลอัสละมียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า:
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قُلُوبَهُ، لَا تَغْتَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَنْتَبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّ مَنْ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَنْتَبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ يَنْتَبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِي بَيْتِهِ»

โอ้ท่านผู้ศรัทธาด้วยลิ้นของเขา

โดยที่ความศรัทธายังไม่ถึงหัวใจของเขา

จงอย่าค้นหาขามุสลิม

และอย่าได้พยายามเสาะหาความลับของพวกเขา

แท้จริงผู้ใดที่พยายามเสาะหาความลับของพวกเขา

อัลลอฮ์ก็จะทรงเสาะหาความลับของเขา

และผู้ใดที่อัลลอฮ์เสาะหาความลับของเขา

พระองค์ก็จะทรงเปิดโปงความลับของเขาในบ้านของเขาเอง².

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (2442) และมุสลิม (2580)

² รายงานโดย อนุตาวูด (4880), และสำหรับองค์ประกอบเหล่านี้ ให้ดูหนังสือ
“อิหม่ามมัสยิด: องค์ประกอบด้านวิชาการและจริยธรรม” ของเชค สะอูด บิน มุหัมมัด
อัลบัซซ

บทที่สาม:

การละหมาดวันศุกร์และคุณบะฮ์ของมัน

ประการที่หนึ่ง: การละหมาดวันศุกร์

ประเด็นแรก:

ความหมายและเวลาของการละหมาดวันศุกร์

หนึ่ง: ความหมายของการละหมาดวันศุกร์:

วันศุกร์ : คือวันหนึ่งในสัปดาห์

ที่ถูกกำหนดให้มีการละหมาดเป็นการเฉพาะ

นั่นคือการละหมาดวันศุกร์ (99)¹

การที่อัลลอฮ์ทรงชี้นำประชาชาตินี้เกี่ยวกับวันศุกร์ถือเป็นความประเสริฐอันยิ่งใหญ่ โดยมีรายงานจากท่านอบูฮุรัยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، بَيِّدَ - أَيُّ: غَيْرَ - أَنَّهُمْ أَوْثَرُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِنَا، وَأَوْثِنَاهُ مِنْ بَعْدِهِمْ، وَهَذَا يَوْمُهُمُ الَّذِي فُرِضَ عَلَيْهِمْ فَاخْتَلَفُوا فِيهِ، فَهَذَا اللَّهُ لَهُ، فَهُمْ لَنَا فِيهِ تَبَعٌ، فَالْيَهُودُ غَدًا، وَالنَّصَارَى بَعْدَ غَدٍ»

“พวกเราคือชนชาติสุดท้าย (ในโลกนี้)

แต่เป็นชนชาติแรกในวันกิยามะฮ์

เพียงแต่ว่าพวกเขาได้รับคัมภีร์ก่อนหน้าเรา

และเราได้รับมันหลังจากพวกเขา

และนี่คือวันของพวกเขาที่ได้ถูกบัญญัติแก่พวกเขา

แต่พวกเขาก็มีความเห็นต่างกันในเรื่องนี้

¹ ดู: พจนานุกรมภาษาของนักนิติศาสตร์อิสลาม โดย มุหัมมัด เราะวาส กือลอะฎี และคณะ: (น. 166).

แล้วอัลลอฮ์ก็ได้ทรงชี้นำเราไปสู่สิ่งนั้น
ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นผู้ตามหลังเราในเรื่องนี้ ยิวคือวันพวงนี้
และคริสเตียนคือวันมะรืน”¹.

และวันศุกร์คือวันที่ดีที่สุดที่ดวงอาทิตย์ขึ้น จาก อบู
ฮุรัยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ ﷺ
กล่าวว่า:

«خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ
أُخْرِجَ مِنْهَا»

"วันที่ดีที่สุดที่ดวงอาทิตย์ขึ้นคือวันศุกร์
ในวันนั้นอาดัมถูกสร้างขึ้น ถูกนำเข้าสู่สวรรค์
และเขาถูกขับออกจากสวรรค์"².

และระหว่างวันศุกร์หนึ่งไปยังอีกวันศุกร์หนึ่งเป็นการลบล้าง
ความผิดที่อยู่ระหว่างนั้น ดังหะดีษจาก อบู ฮุรัยเราะฮ์
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้กล่าวว่า:

«الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا
بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنِبَتْ الْكَبَائِرُ»

"การละหมาดห้าเวลา
และระหว่างวันศุกร์หนึ่งไปยังอีกวันศุกร์หนึ่ง
และระหว่างเราะมะฎอนหนึ่งไปยังอีกเราะมะฎอนหนึ่ง
จะลบล้างความผิดในช่วงระยะเวลาระหว่างนั้น
หากว่าเขาออกห่างจากการทำบาปใหญ่"³.

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (876) และมุสลิม (855)

² รายงานโดยมุสลิม: (854)

³ บันทึกโดยมุสลิม: (233)

การละหมาดวันศุกร์

เป็นละหมาดที่เป็นเอกเทศด้วยตัวของมันเอง
ซึ่งแตกต่างจากละหมาดซุฮรีในเรื่องของจำนวนร็อกอะฮ์
การอ่านดัง คุณบะฮ์ และเงื่อนไขที่ได้รับการยอมรับ
แต่เหมือนกันที่เวลา

สอง: เวลาละหมาดวันศุกร์

เวลาละหมาดวันศุกร์คือเวลาของละหมาดซุฮรี
โดยเริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์คล้อยไปจนกระทั่งเงาของสิ่งหนึ่งยาว
เท่ากับตัวมันเอง (ไม่นับรวมเงาขณะตะวันตรงศีรษะ)
เนื่องจากมีหะดีษของท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้ละหมาดวันศุกร์ในขณะที่ดวงอาทิตย์คล้อยแล้ว กล่าวคือ
เคลื่อนคล้อยไปทางทิศตะวันตก
และพ้นจากจุดกึ่งกลางของท้องฟ้า
ซึ่งเป็นเวลาของละหมาดซุฮรี

ประเด็นที่สอง: บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์ และใครบ้างที่ต้องละหมาด?

หนึ่ง: บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์

การละหมาดวันศุกร์เป็นฟัรฎูที่จำเป็นสำหรับผู้ชาย
ดังพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ทรงตรัสว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا
الْبَيْعَ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ 9﴾

1 บันทึกโดยอัลบุคอรีย: (904)

ไฉนบรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์ และจงละทิ้งการค้าขายเสีย

นั่นเป็นการดีสำหรับพวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้ [วันศุกร์: 9], จากอัลบลอฮ์ บิน อุมร์ และอบูฮุรัยเราะห์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา พวกเขาได้ยืนยันท่านรอซูลุลลอฮ์ คืออลัลลอฮะลียะฮิซะซัลลัม

พูดขณะขึ้นไปบนแท่นบรรยายว่า:

«لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وُدْعِهِمْ -أَي: تَرْكِهِمْ- الْجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ، ثُمَّ لَيَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ»

""จะมีบางกลุ่มที่ต้องหยุดละเลย (กล่าวคือ การละทิ้ง) การละหมาดวันศุกร์

หรือไม่เช่นนั้นอัลลอฮ์จะทรงประทับตราบนหัวใจของพวกเขา แล้วพวกเขาก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่หลงลืม""¹.

และบรรดามุสลิมได้มีมติเอกฉันท์ว่าการละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับ ท่านอิบนุ อัล-มุนซีร์ (ขออัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงเมตตาท่าน) ได้กล่าวว่า:

และบรรดานักวิชาการมีมติเอกฉันท์ว่าการละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับสำหรับผู้ที่เป็นไท บรรลู่ศาสนภาวะเป็นผู้พำนักอาศัย และไม่มีข้ออ้างอันสมควร²

สอง: ใครบ้างที่ต้องละหมาดวันศุกร์?

การละหมาดวันศุกร์เป็นข้อบังคับสำหรับมุสลิมที่เป็นชาย เป็นอิสระ บรรลู่ศาสนภาวะ มีสติสัมปชัญญะ

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (865)

² อิब्ญุมารอ: (น. 40).

มีความสามารถที่จะไปละหมาดได้ และเป็นผู้ฟ่านกอาศัย
ดังนั้นจึงไม่เป็นข้อบังคับสำหรับ: ทาส สตรี เด็ก คนวิกลจริต
ผู้ป่วย หรือผู้ที่เดินทาง ดังที่มีหลักฐานจากสิ่งที่รายงานโดย
ญอริก บิน ซิอาบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ จากท่านนบี
คือลัลลอฮอะลัยฮิอะสลัลม กล่าวว่า:

«الْجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي جَمَاعَةٍ، إِلَّا أَرْبَعَةً: عَبْدٌ مَمْلُوكٌ، أَوْ امْرَأَةٌ،
أَوْ صَبِيٌّ، أَوْ مَرِيضٌ»

“การละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับสำหรับมุสลิมทุกคนที่
จะต้องปฏิบัติในรูปแบบญะมาอะฮ์ เว้นแต่สี่จำพวก คือ ทาส
หรือสตรี หรือเด็ก หรือผู้ป่วย”¹.

ส่วนผู้เดินทางก็ไม่จำเป็นสำหรับเขาที่จะต้องละหมาดวันศ
ุกร์ เพราะท่านนบี คือลัลลอฮอะลัยฮิอะสลัลม
ไม่ได้ละหมาดวันศุกร์ในระหว่างการเดินทางของท่าน
และครั้งหนึ่งวันอะเราะเฬะฮ์ในพิธีหัจญ์ของท่านได้ตรงกับวันศ
ุกร์

แต่ถึงกระนั้นท่านก็ได้ละหมาดซุฮ์ริและทำการรวมละหมาดอ
ศริเข้าด้วยกัน

และท่านอิบну อัล-มุนซีร์ เราะหิมะฮุลลอฮู ตะอาลา
ได้รายงานมติเอกฉันท์ในเรื่องดังกล่าว โดยกล่าวว่า:

"และปวงปราชญ์มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า

การละหมาดวันศุกร์นั้นไม่เป็นข้อบังคับสำหรับเด็กและสตรี...

และปวงปราชญ์มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า

การละหมาดวันศุกร์เป็นข้อบังคับ(วาญิบ)สำหรับผู้ที่เป็นอิส

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (1067)

ะ(ไม่ใช่ทาส) บรรลู่ศาสนภาวะ ฟ่านกออาศัย
และไม่มีข้ออ้างที่สมเหตุสมผล"¹.

และถ้าทาส หรือสตรี หรือเด็ก หรือผู้ป่วย หรือผู้เดินทาง
ได้เข้าร่วมละหมาดวันศุกร์ การละหมาดของเขาก็ถือว่าใช้ได้
และทดแทนการละหมาดซุฮ์รได้

การละหมาดวันศุกร์ไม่เป็นบัญญัติบังคับสำหรับชาวชนบ
ทที่เร่ร่อนเพื่อแสวงหาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และแหล่งน้ำ
เนื่องจากในสมัยของท่านนบี คือลลลลอฮฺอะลัยฮิอะสลลัมนั้น
พวกเขาเคยอาศัยอยู่รอบเมืองมะดีนะฮ์ และท่านนบี
คือลลลลอฮฺอะลัยฮิอะสลลัม
ไม่ได้สั่งใช้พวกเขาให้ละหมาดวันศุกร์ และอิหม่าม อะหมัด
กล่าวว่า:

"การละหมาดวันศุกร์ไม่จำเป็นสำหรับผู้ที่ไม่ได้ตั้งถิ่นฐานเป็น
หลักแหล่ง เพราะพวกเขาจะย้ายที่อยู่ไปเรื่อยๆ
ซึ่งการย้ายถิ่นฐานนี้เองที่เป็นเหตุผลของการยกเว้นนี้ ดังนั้น
ทุกคนที่ฟ่านกออาศัยและไม่ได้ย้ายที่อยู่ตามความประสงค์ขอ
งตน จึงถือว่าเป็นผู้ที่ตั้งรกรากอยู่ในเมือง"².

และการละหมาดวันศุกร์จะสมบูรณ์ได้ด้วยคนสามคน
คือคนหนึ่งกล่าวคุญบะฮ์ และอีกสองคนรับฟัง
ดังดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

(...فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...)

...ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์... [วันศุกร์: 9]
และนี่คือพหุพจน์ และจำนวนขั้นต่ำของพหุพจน์คือสาม

¹ อัลอิฆมาธ: (น. 40).

² มัจญ์มูฮ์ อัลฟะตาวา: (24/ 166).

ประเด็นที่สาม: วิธีการละหมาดวันศุกร์:

ละหมาดวันศุกร์มีสองร็อกอะฮ์
โดยจะอ่านเสียงดังในทั้งสองร็อกอะฮ์ เนื่องจากท่านนบี
(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ได้เคยปฏิบัติเช่นนั้น
และบรรดานักวิชาการก็มีมติเป็นเอกฉันท์ในเรื่องนี้
ท่านอิบนุหุซม์ (เราะหิมะฮุลลอฮฺ) ได้กล่าวว่า:
"มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การละหมาดวันศุกร์ -
เมื่อปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไข- คือสองร็อกอะฮ์
โดยจะอ่านเสียงดังในทั้งสองร็อกอะฮ์"¹

และเป็นสุนนะฮ์ให้อ่านในร็อกอะฮ์แรกด้วยซูเราะฮ์อัลฟาติ
หะฮ์และซูเราะฮ์อัลอะอลา
และในร็อกอะฮ์ที่สองด้วยซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัลฆ
อชิยะฮ์; ดังมีรายงานจากท่านอันนุอมาน บิน บะซีร
เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่า:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْعِيدَيْنِ وَفِي الْجُمُعَةِ بِسَبْحِ اسْمِ رَبِّكَ الْأَعْلَى، وَهَلْ
أَنَّكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ».

«ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
เคยอ่านในละหมาดอีตทั้งสองและละหมาดวันศุกร์
ด้วยซูเราะฮ์ อัล-อะอฺลา และซูเราะฮ์ อัล-ฆอชิยะฮ์»².

หรือในร็อกอะฮ์แรกให้อ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์
อัลญุมอะฮ์
และในร็อกอะฮ์ที่สองให้อ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัล
มุนาฟิกูน; มีรายงานจากอิบนุ อบี รอฟิอฺ เขากล่าวว่า:

¹ ลำดับชั้นของอิญมาอฺ: (น. 33)

² บันทึกโดยมุสลิม: (878)

มรวานได้แต่งตั้งให้อุบฮูรียเราะฮ์เป็นผู้ดูแลเมืองมะดีนะฮ์
และตัวเขาได้เดินทางไปยังมักกะฮ์ ดังนั้น

อบุฮูรียเราะฮ์จึงได้นำละหมาดวันศุกร์แก่พวกเรา
โดยท่านได้อ่านหลังจากซูเราะฮ์อัลญุมอะฮ์
ในร็อกอะฮ์สุดท้ายด้วยซูเราะฮ์อัลมูนาฟิฏน. (อิบน์ อบี รอฟิอ)
กล่าวว่า:

ฉันจึงได้ตามทันอบุฮูรียเราะฮ์เมื่อท่านละหมาดเสร็จ
และกล่าวกับท่านว่า: “แท้จริง
ท่านได้อ่านด้วยสองซูเราะฮ์ซึ่งท่านอลี บิน อบี ฏอลิบ
เคยใช้อ่านที่เมืองกุฟะฮ์” อบุฮูรียเราะฮ์จึงกล่าวว่า:
«إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ بِهِمَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ».

"แท้จริงฉันได้ยินท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อ่านทั้งสองนั้นในวันศุกร์"¹

ประเด็นที่สี่ : จะถือว่าท่านละหมาดวันศุกร์ด้วยสิ่งใด?

จะถือว่าท่านละหมาดญุมอะฮ์ด้วยการทันทะหนึ่งร็อกอะฮ์รวม
กับอิหม่าม มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า ว่า ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
กล่าวว่า:

«مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْجُمُعَةِ أَوْ غَيْرَهَا فَقَدْ تَمَّتْ صَلَاتُهُ»

""ผู้ใดที่ทันละหมาดญุมอะฮ์หรือละหมาดอื่น ๗
เพียงหนึ่งร็อกอะฮ์

ถือว่าการละหมาดของเขาสมบูรณ์แล้ว""².

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (877)

² รายงานโดย อัน-นะสาอี: (557)

หากหันไม่ถึงหนึ่งร็อกอะฮ์ ก็ให้ละหมาดซุฮ์รีแทน¹
สำหรับผู้ที่พักละหมาดญุมอะฮ์ไปหนึ่งร็อกอะฮ์
และมาทันอิหม่ามในร็อกอะฮ์ที่สองขณะรุกอ์หรือก่อนหน้านั้น
ก็ให้เขาละหมาดเพิ่มอีกเพียงร็อกอะฮ์เดียว
ตามหะดีษที่ว่า:

«وَمَنْ أَدْرَكَ الرَّكْعَةَ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ»

""ผู้ใดหันละหมาดหนึ่งร็อกอะฮ์
แท้จริงเขาได้หันการละหมาदनั้นแล้ว""².

ประเด็นที่ห้า:

สิ่งที่ห้ามกระทำหรือเป็นที่น่ารังเกียจในวันศุกร์

1- ห้ามพูดขณะอิหม่ามอ่านคุฏบะฮ์
ดังมีรายงานจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ
ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«إِذَا قُلْتُ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَنْصِتْ، وَالْإِمَامُ يَخُطِّبُ، فَقَدْ لَغَوْتُ»

"เมื่อท่านได้กล่าวแก่เพื่อนของท่านในวันศุกร์ว่า "จงเงียบ"
ในขณะที่อิหม่ามกำลังคุฏบะฮ์ ดังนั้น
แท้จริงท่านได้กระทำการที่เหลวไหลแล้ว" (115) กล่าวคือ:
ท่านได้พูด "อัลลัฮว" ซึ่งเป็นคำพูดที่เป็นโมฆะและถูกปฏิเสธ
และความประเสริฐแห่งวันศุกร์ของท่านก็เป็นโมฆะไป³

อัล-นะวาวียฺ เราะหิเมฮุลลอฮ์ กล่าวว่า:
"ในหะดีษนี้คือการห้ามพูดคุยกทุกประเภทในระหว่างการคุฏบะ

¹ ดู: อัล-มุฆนีย์ ของอิบนุ กุตามะฮ์ (2/231).

² รายงานโดย อบูดาวูด (893)

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (934) และมุสลิม (851)

ฮั

และท่านได้หยิบยกกรณีนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นการเตือนถึงกรณีอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนี้ เพราะเมื่อเขากล่าวว่า "จงเจียบ" ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วมันคือการสั่งใช้ให้ทำความดี แต่ท่านกลับเรียกมันว่าเป็นสิ่งที่เหลวไหล ดังนั้น คำพูดอื่น ๆ แม้เพียงเล็กน้อยก็ย่อมถูกนับเป็นสิ่งที่เหลวไหลยิ่งกว่า"¹.

ในการห้ามพูดคุยนั้นรวมถึงการตอบกลับผู้จามและการทอรับสลาม

จึงไม่อนุญาตให้กระทำในขณะที่อิหม่ามกำลังให้คุญบะฮ์ ส่วนก่อนที่เคาะฎิบจะเริ่มคุญบะฮ์ และในช่วงหยุดพักระหว่างสองคุญบะฮ์ ก็ไม่มีข้อห้ามในการพูดคุย

ส่วนการพูดคุยของมะอ์มูมกับเคาะฎิบนั้นไม่มีข้อห้าม จากอนัส บิน มาลิก เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า:

«أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِنْ بَابٍ كَانَ نَحْوَ دَارِ الْقَضَاءِ وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمٌ يَخْطُبُ فَاسْتَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمًا، ثُمَّ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلَكْتَ الْأَمْوَالُ وَانْقَطَعَتِ السُّبُلُ فَأَدْعُ اللَّهَ أَنْ يُغَيِّرَنَا فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَيْهِ...» الْحَدِيث.

«ในวันศุกร์

มีชายคนหนึ่งเข้าไปในมัสยิดจากประตูทางฝั่งศาล

และท่านนบี คือลลลลอฮุ อะลัยฮิอะสลลัม กำลังยืนคุญบะฮ์อยู่ เขาจึงยืนหันหน้าเข้าหาท่านนบี คือลลลลอฮุ อะลัยฮิอะสลลัม แล้วกล่าวว่า:

ทรัพย์สมบัติได้สูญหายไป

โอ้ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์ และเส้นทางถูกตัดขาด

¹ ซัรหุมุสลิม: (6/ 138).

ดังนั้นท่านจงวิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้ช่วยเหลือพวกเราด้วยเถิด
ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม จึ่งยกมือขึ้น...»¹

2- และห้ามการกระทำที่ไร้สาระในระหว่างคุญบะฮ์ เช่น
การสัมผัสก่อนกรวด หรือการใช้ลูกประคำ
หรือการง่วนอยู่กับโทรศัพท์มือถือ และอื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน ดังมีรายงานยืนยันจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ
ได้กล่าวว่า:

«مَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَعَا»

""ผู้ใดที่สัมผัสก่อนกรวด

แน่นอนเขาได้กระทำการที่ไร้สาระแล้ว"" 118.

ทั้งนี้เป็นเพราะความไร้สาระนั้นจะยับยั้งความเข้าใจและความ
ศุข²

3- ห้ามเดินข้ามคอผู้คนในระหว่างการคุญบะฮ์
ดังมีหะดีษของ अबดุลลอฮ์ บิน บุสรุ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ
ที่ได้กล่าวว่า: มีชายคนหนึ่งเดินข้ามคอผู้คนมาในวันศุกร์
โดยที่ท่านนบี ﷺ กำลังคุญบะฮ์อยู่ ท่านนบี ﷺ
จึงได้กล่าวกับเขาว่า:

«اجْلِسْ فَقَدْ آذَيْتَ»

""เจ้าจงนั่ง เพราะแท้จริงเจ้าได้สร้างความเดือดร้อน""³.

ทั้งนี้เพราะว่าการก้าวข้ามไหล่นั้นเป็นการสร้างความเดือด
ร้อนแก่ผู้ที่มาละหมาด

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (967) และมุสลิม (897)

² บันทึกโดยมุสลิม: (857).

³ รายงานโดย อบูดาวูด (1118)

และเป็นการรบกวนพวกเขาจากการฟังคุฏบะฮ์
ส่วนสำหรับอิหม่ามแล้ว ไม่เป็นไรที่จะก้าวข้ามไหล่
หากไม่สามารถไปยังตำแหน่งของเขาได้ด้วยวิธีอื่น
และเช่นเดียวกันกับผู้ที่มีความจำเป็นต้องก้าวข้ามเพื่อระยะที่ห
ลือกเสียงไม่ได้ เช่น การไปอาบน้ำละหมาด
หรือเพื่อไปยังช่องว่างที่อยู่ด้านหน้า หรือทำนองนั้น

4- ห้ามให้คนลุกออกจากที่ที่เขาได้มาก่อน
แล้วเข้าไปนั่งแทนที่ เพราะได้มีหลักฐานยืนยันจากญาบิร บิน
อับดิลลาฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:
«لَا يُقِيمَنَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، ثُمَّ لِيُخَالِفَ إِلَى مَقْعَدِهِ فَيَقْعُدَ فِيهِ، وَلَكِنْ
افْسَحُوا»

“คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าอย่าได้ให้พี่น้องของเขาลุกขึ้นใน
วันศุกร์ แล้วเข้าไปนั่งในที่นั่งของเขา แต่ว่าจงขยับขยาย”¹.

5- เป็นที่นารังเกียจ (มักรูฮ์)
ในการแยกคนสองคนออกจากกัน
ด้วยการเข้าไปนั่งแทรกระหว่างพวกเขาหรือก้าวข้ามพวกเขา
เพราะมีรายงานยืนยันจากสลมาน อัล-ฟาริสี
รอฎียัลลอฮุอันฮู กล่าวว่า: ท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลียฮิสสลาม กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا
خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى»

«ผู้ใดทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์... แล้วเดินทางไป
(มัสยิด) โดยไม่แทรกระหว่างคนสองคน

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (2178)

จากนั้นก็ละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้แก่เขา
แล้วเมื่ออิหม่ามออกมา (อ่านคุณบะฮ์) ก็ตั้งใจฟัง
เขาจะถูกให้อภัยโทษในระหว่างวันศุกร์นั้นกับอีกศุกร์หนึ่ง»¹
สิ่งดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นว่า ผู้ใดที่แยกกระหว่างคนสองคน
ก็จะไม่ได้รับการอภัยโทษนี้

ประเด็นที่หก: สุนนะฮ์ต่างๆ ในวันศุกร์:

1-

มีสุนนะฮ์ให้อ่านซูเราะฮ์อัซซัจญ์ดะฮ์และอัลอินชานในละหมา
ดฟัจญริ์ของวันศุกร์ เนื่องจากท่านนบี ﷺ
ได้ปฏิบัติเป็นประจำในเรื่องดังกล่าว
มีรายงานจากท่านอะบีฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ
ได้กล่าวว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْجُمُعَةِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ الْمُنْتَزِلُ السَّجْدَةَ، وَهَلْ أَتَى عَلَى
الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ».

"«ท่านนบี คืออลัลลอฮฺ อะลัยฮิอะสลาม
ได้อ่านในละหมาดฟัจญริ์ของวันศุกร์ ด้วยซูเราะฮ์ อัซ-สัจดะฮ์
และ ซูเราะฮ์ อัล-อินชาน»²"

2- การอาบน้ำในวันศุกร์ ซึ่งถือเป็นสุนนะฮ์ที่ถูกเน้นย้ำ
ดังหะดีษของอับดุลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮุมา ว่า
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลาม ได้กล่าวว่า:
«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ»

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (910)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (891) และมุสลิม (880)

""เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านมาวันศุกร์
ก็ให้เขาทำการอาบน้ำ""¹. และพึงดูแลรักษามันและไม่ละเลย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์

เวลาสำหรับการอาบน้ำในวันศุกร์เริ่มตั้งแต่รุ่งอรุณ
และการอาบน้ำญะนาบะฮ์ก็เพียงพอแล้วสำหรับการอาบน้ำวัน
ศุกร์

เนื่องจากจุดประสงค์ของการอาบน้ำวันศุกร์คือการทำความสะอาด
และขจัดกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ออกจากร่างกาย
ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้เช่นกันด้วยการอาบน้ำญะนาบะฮ์
แต่ส่งเสริมให้ตั้งเจตนารวมการอาบน้ำวันศุกร์เข้าไปอยู่ในกา
รอาบน้ำญะนาบะฮ์ด้วย

เพื่อให้เขาจะได้รับผลบุญจากการกระทำนั้น

3- ส่งเสริมให้ใช้น้ำหอมและทำความสะอาด
และขจัดสิ่งที่ควรขจัดออกจากร่างกาย เช่น การตัดเล็บ
การโกนขนบริเวณหัวหน่าว การถอนขนรักแร้
และการตัดหนวด ดังหะดีษของท่านซัลมาน อัล-ฟาริซี
เราะฎียัลลอฮ์ อันฮุ ที่กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَنَظَّهَرَ بِمَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهْرٍ، ثُمَّ أَدْهَنَ أَوْ مَسَّ مِنْ
طِيبٍ، ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرُقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كَتَبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ،
غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى»

«ผู้ใดที่ทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์
และทำความสะอาดอย่างสุดความสามารถของเขา
หลังจากนั้นได้ใช้น้ำมันหรือประพรมน้ำหอม

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (877) และมุสลิม (844)

แล้วออกเดินทาง(ไปละหมาดวันศุกร์)
โดยไม่นั่งแทรกระหว่างคนสองคน
แล้วทำการละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้สำหรับเขา
หลังจากนั้นเมื่ออิหม่ามออกมา (อ่านคุณบะฮ์)
เขาก็ตั้งใจฟังอย่างนิ่งเงียบ
เขาจะถูกให้อภัยโทษในระหว่างวันศุกร์นั้นจนถึงวันศุกร์ถัดไป»¹.

เช่นเดียวกัน ก็ได้มีการเน้นย้ำถึงการใช้สวากในวันนี้
ตามหะดีษของท่านอบี สะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
ซึ่งท่านได้กล่าวว่า:

ข้าพเจ้าขอเป็นพยานต่อท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลอฮ์อะลัยฮิสสลัม ว่าท่านได้กล่าวไว้ว่า:

«الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ، وَأَنْ يَسْتَنْ -أَي: يَسْتَاكُ- وَأَنْ يَمَسَّ
طَبِيبًا إِنْ وَجَدَ»

"การอาบน้ำในวันศุกร์เป็นสิ่งจำเป็น(เน้นย้ำ)สำหรับผู้ที่ยบร
ลุศาสนบัญญัติทุกคน และให้เขาทำความสะอาดพื้น
(คือการใช้ไม้สวาก) และใส่น้ำหอม หากเขามี(น้ำหอม)"².

4- แนะนำให้สวมเสื้อผ้าที่ดีที่สุด (ตามสภาพที่มีอยู่)
ดังหะดีษของท่านอุมัร อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
«أَنَّهُ رَأَى خُلَّةَ سَيَرَاءَ عِنْدَ بَابِ الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اشْتَرَيْتَ هَذِهِ،
فَلَبِسْتَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَلِلْوَفْدِ إِذَا قَدِمُوا عَلَيْكَ...»

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (910)

² รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (880)

«แท้จริงแล้วเขาได้เห็นเสื้อคลุมลายใหม่ผืนหนึ่งที่ประตุมัสยิดแล้วเขาก็ได้กล่าวว่า: "โอ้ ท่านเราะซูลุลลอฮ์ หากท่านซื้อสิ่งนี้แล้วสวมใส่มันในวันศุกร์ และสำหรับคณะผู้แทนเมื่อพวกเขามาหาท่าน..."»¹.

5- มีสุนนะฮ์ให้ไปมัสยิดในวันศุกร์ตั้งแต่เนิ่น ๆ
เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว
ดังปรากฏในหะดีษของท่านอนูรริอยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ غُسْلَ الْجَنَابَةِ - أَيِ: غُسْلًا صِفْقُهُ كَصِفْقَةِ غُسْلِ الْجَنَابَةِ - ثُمَّ رَاحَ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَدَنَهُ - وَهِيَ وَاحِدَةٌ مِنَ الْإِبِلِ ذَكَرًا أَمْ أُنْثَى - وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَقَرَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الثَّالِثَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ كَبْشًا أَقْرَنَ، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الرَّابِعَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ دَجَاجَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَيْضَةً، فَإِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ خَضَرَتِ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَمِعُونَ الذِّكْرَ»

“ผู้ใดทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์
ซึ่งเป็นการอาบน้ำที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการอาบน้ำญะนาบะฮ์ แล้วออกเดินทาง(ไปมัสยิด) ประหนึ่งว่าเขาได้บริจาควัว (คือ วัวหนึ่งตัวไม่ว่าจะเป็นเพศผู้หรือเพศเมีย)
และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สองก็เหมือนกับว่าเขาบริจาคม้า
และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สาม
เปรียบเสมือนได้บริจาคมะมีเขาตัวหนึ่ง
และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สี่ก็เปรียบเสมือนได้บริจาคม้าตัวเมีย

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (886) และมุสลิม (2068)

นั่งตัว และผู้ใดออกเดินทางในชั่วโมงที่ห้า
ประหนึ่งว่าเขาได้บริจาคไซ
และเมื่ออิหม่ามออกมา(อ่านคุณบะฮ์)
บรรดามะลาอิกะฮ์ก็จะมานั่งฟังการรำลึกถึงอัลลอฮ์(การเทศ
นา)”¹.

6-

สุนนะฮ์สำหรับผู้ที่จะเข้ามัสญิดในวันศุกร์ขณะที่อิหม่ามกำลังกล่า
วว่าคุณบะฮ์
ว่าอย่าได้นั่งลงจนกว่าจะได้ละหมาดสองร็อกอะฮ์และให้กระ
ทำอย่างรวบรัด ทั้งนี้เป็นไปตามคำสั่งของท่านนบี
คือลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
ที่ได้สั่งแก่ผู้ที่เข้ามาในขณะที่มีการคุณบะฮ์
โดยมีรายงานจากท่านญาบิร บิน अबดุลลอฮ์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า ว่า: ท่านสุลัยก์ อัล-เซาะเฆาะฟานีย
ได้มาในวันศุกร์ ขณะที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม กำลังกล่าวคุณบะฮ์อยู่
แล้วเขาก็นั่งลง ท่านจึงกล่าวกับเขาว่า:

«يَا سُلَيْكُ قُمْ فَإِنَّكَ رَكْعَتَيْنِ، وَتَجُوزُ فِيهِمَا»

""สุลัยก์เอ๋ย จงลุกขึ้นละหมาดสองร็อกอะฮ์
และจงกระทำมันทั้งสองให้กระชับ"" แล้วท่านกล่าวว่า
«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ، وَلْيَتَجَوَّزْ فِيهِمَا»

¹ รายงานโดย अबุนคอรีย์ (881) และมุสลิม (850)

“เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านมาในวันศุกร์
ขณะที่อิหม่ามกำลังคุฏบะฮ์ ก็จงละหมาดสองร็อกอะฮ์
และจงทำทั้งสองให้สิ้นกระษัย”¹.

7- สุนนะฮ์ให้อ่านซูเราะฮ์อัลกะฮ์ฟในวันศุกร์
ดังที่มีรายงานจากท่านอบูสะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎียัลลอฮูอันฮุ
ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ»

“ผู้ใดที่อ่านซูเราะฮ์อัลกะฮ์ฟในวันศุกร์
แสงสว่างจะส่องมายังเขาระหว่างวันศุกร์ทั้งสอง”²

8- สุนนะฮ์ให้กล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ
ให้มากในวันและคืนของวันนั้น ตามหะดีษจากท่านอาส บิน
อาส เราะฎียัลลอฮูอันฮุ ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

«إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ
مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ»

“แท้จริงบรรดาวันของพวกท่านที่ประเสริฐยิ่ง คือวันศุกร์
ดังนั้นจงให้มากด้วยกับการกล่าวคำประสาทพร
(เศาะลาวาต) แก่ฉันในวันนั้น แท้จริงคำประสาทพร
(เศาะลาวาต) ของพวกท่านจะถูกเสนอให้ฉันได้รับรู้”³.

9- สุนนะฮ์ให้วิงวนขอพร (ดออาอ์) ให้มากๆ ในวันนี้
และแสวงหาช่วงเวลาที่ดีอาอ์จะถูกตอบรับ ตามหะดีษจาก อบู

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (930) และมุสลิม (875)

² รายงานโดย อัลหาคิม ในอัลมุสตัดร็อก (3392),
และหะดีษนี้มิชอบกพร่องโดยสายรายงานหยุดอยู่ที่อบีชะฮีด

³ รายงานโดย อบูดาวูด (1531)

ฮุรียเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ แท้จริง ท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลียะฮิซะสลัม ได้กล่าวถึงวันศุกร์ว่า:

«فِيهِ سَاعَةٌ، لَا يُوَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي، يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أُعْطِيَ»
«يَاأَهُ»

""ในวันนั้นมีช่วงเวลาหนึ่ง
ซึ่งไม่มีบ่าวมุสลิมคนใดที่กำลังยืนละหมาด
และขอดุอาอ์ให้อัลลอฮ์ทรงประทานสิ่งหนึ่งสิ่งใดในช่วงที่ตรง
กับเวลานั้น

นอกจากอัลลอฮ์จะทรงประทานสิ่งนั้นให้แก่เขา""¹.

และหวังว่าดุอาอ์จะถูกตอบรับในทุกช่วงเวลาของวันศุกร์
แต่ช่วงเวลาที่มีหวังมากที่สุดคือระหว่างที่อิหม่ามนั่งในวันศุกร์
เพื่อจะกล่าวคุฏบะฮ์จนกระทั่งเสร็จสิ้นการละหมาด
และช่วงเวลาสุดท้ายของวันศุกร์สำหรับผู้ที่นั่งรอคอยการละหมาด
มาดัมซริบ ไม่ว่าเขาจะอยู่ในมัสญิดหรือในบ้านของเขาก็ตาม
จากหะดีษของท่านอบู มูซา อัล-อัซหะรียฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
ว่าท่านนบี คือลัลลอฮุอะลียะฮิซะสลัม
ได้กล่าวเกี่ยวกับช่วงเวลาในวันศุกร์ว่า:

«هِيَ مَا بَيْنَ أَنْ يَجْلِسَ الْإِمَامُ إِلَى أَنْ تُقْضَى الصَّلَاةُ»

“คือช่วงเวลาระหว่างที่อิหม่ามนั่งลง
จนกระทั่งการละหมาดสิ้นสุดลง”².

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (935) และมุสลิม (852)

² รายงานโดยมุสลิม: (853)

ประเด็นที่เจ็ด :

ละหมาดสุนัตสำหรับละหมาดวันศุกร์:

ไม่มีสุนนะฮ์เราะวาติบก่อนการละหมาดวันศุกร์
แต่เป็นสุนนะฮ์สำหรับผู้ที่มาละหมาดวันศุกร์ที่จะละหมาดได้ต
ามต้องการ ไม่ว่าจะเป็นสองร็อกอะฮ์ สี่ หก หรือมากกว่านั้น
โดยให้สละมทุกๆ สองร็อกอะฮ์

เนื่องจากการส่งเสริมของท่านบี

คือลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ในเรื่องดังกล่าว
ดังเช่นในหะดีษของซัลมาน อัล-ฟารีซี เราะฎิยัลลอฮุอันฮ
ได้กล่าวว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرَقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُنِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا
خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى»

«ผู้ใดทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์...

แล้วออกเดินทางไป(มัสยิด)

และไม่ได้แยก(ที่นั่ง)ระหว่างคนสองคน

แล้วได้ละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้สำหรับเขา

จากนั้นเมื่ออิหม่ามออกมา(อ่านคุฏบะฮ์)

เขาก็นั่งเสียบและตั้งใจฟัง

เขาก็จะถูกให้อภัยโทษในระหว่างวันศุกร์นั้นกับอีกวันศุกร์หน
ึง»¹.

และจากการปฏิบัติของบรรดาเศาะหาบะฮ์
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรียฺ: (910)

และจากความประเสริฐโดยรวมที่มีระบุไว้ในเรื่องการปฏิบัติสุนัตโดยทั่วไป

ส่วนสุนนะฮ์รอติบะฮ์นั้น ให้ทำหลังจากละหมาดวันศุกร์ โดยให้ละหมาดสองร็อกอะฮ์ในบ้าน หรือสี่ร็อกอะฮ์ในมัสยิด
«فَقَدْ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُصَلِّي بَعْدَ الْجُمُعَةِ رَكْعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ»

«ท่านนบี

ﷺ

ได้ละหมาดสองร็อกอะฮ์หลังละหมาดวันศุกร์ในบ้านของท่าน
»¹. และรายงานจากอบูฮุรัยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า:
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلْيُصَلِّ بَعْدَهَا أَرْبَعًا»

""เมื่อคนหนึ่งคนใดจากพวกเจ้าได้ละหมาดวันศุกร์
ก็ให้เขาละหมาดหลังจากนั้นสี่ร็อกอะฮ์""².

ส่วนสุนนะฮ์รอวาติบของวันศุกร์นั้น
หากละหมาดในมัสยิดให้ละหมาดสี่ร็อกอะฮ์
และหากละหมาดที่บ้านให้ละหมาดสองร็อกอะฮ์

ประการที่สอง: คุฏบะฮ์วันศุกร์

ประเด็นที่หนึ่ง: คุฏบะฮ์วันศุกร์

คือถ้อยคำที่กล่าวแก่ผู้คนที่มารวมตัวกันก่อนการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งประกอบด้วยการสรรเสริญอัลลอฮ์ การยกย่องพระองค์

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (937) และมุสลิม (729)

² บันทึกโดยมุสลิม: (881)

การกล่าวเศาะละวาตและสลามแด่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะซัลลัม และการตักเตือนและการเตือนสติ(136)¹

ประเด็นที่สอง ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

การคุกบะฮ์เป็นเงื่อนไขในการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งการละหมาดจะใช้ไม่ได้หากปราศจากคุกบะฮ์ เพราะพระองค์อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...﴾

โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์

ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์... [วันศุกร์: 9]

และการรำลึกถึงอัลลอฮ์ได้ถูกตีความว่าเป็นคุกบะฮ์²

ดังนั้นหากคุกบะฮ์ไม่ได้เป็นวาญิบ

ก็ไม่จำเป็นต้องรีบเร่งไปยังมัน อีกหนึ่งการที่ท่าน

ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะซัลลัม

ได้ปฏิบัติมันเป็นประจำและไม่เคยละทิ้งมันเลย

ท่านอิหม่ามอิบนุ กุดามะฮ์ อัลหัมบะลียฺ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า:

"และโดยสรุปก็คือ

การคุกบะฮ์เป็นเงื่อนไขในการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากมัน"³

¹ ดู: มุอญัม ลุฆะอะฮฺ อัล-ฟุเกาะฮาฮ์: (น. 197), และ คุฎบะตุลญุมะฮ์ วะอะห์กามุฮา อัล-ฟิเคียฮ์ ของ อัล-หุญญาน: (น. 22)

² ดู: ตัฟซีร์อัฎฎะาะบะรียฺ (22/642)

³ อัล-มุฆนนิ: (2/ 224).

"พวกท่านจะละหมาดเหมือนที่พวกท่านเห็นฉันละหมาด"¹,
และท่าน ﷺ ไม่ได้ละหมาดเว้นแต่หลังจากสองคุญบะฮ์ และอัล-
มัตราวีย์กล่าวว่า: ""เป็นเงื่อนไขว่าทั้งสอง -กล่าวคือ
คุญบะฮ์ทั้งสอง- จะต้องอยู่ก่อนการละหมาด
โดยไม่มีข้อขัดแย้ง"²."

4- ความต่อเนื่องระหว่างส่วนต่าง ๆ ของคุญบะฮ์ ท่านอิมาม
อิบนุ กุดามะฮฺ -เราะหิเมฮุลลอฮฺ- กล่าวว่า:
ความต่อเนื่องเป็นเงื่อนไขของความถูกต้องสมบูรณ์ของคุญบะ
ฮ์ ดังนั้น

หากมีการเว้นช่วงระหว่างกันด้วยการพูดคุยที่ยืดยาว

หรือการนั่งเงียบเป็นเวลานาน

หรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ก็ให้เริ่มคุญบะฮ์ใหม่
และเกณฑ์ในการพิจารณาความยาวหรือความสั้นของการเว้น
ช่วงนั้นให้ยึดตามธรรมเนียมปฏิบัติ และเช่นเดียวกัน
ถือเป็นเงื่อนไขที่จะต้องมีความต่อเนื่องระหว่างคุญบะฮ์กับการ
ละหมาด และหากมีความจำเป็นต้องทำเฎาะฮาเราะฮ์
ก็ให้ไปทำเฎาะฮาเราะฮ์ แล้วกล่าวคุญบะฮ์ต่อจากเดิมได้
ตราบใดที่การเว้นช่วงนั้นไม่นานเกินไป(143)³

5- การกล่าวคุญบะฮ์ด้วยเสียงดัง
ทั้งนี้เพราะว่าการคุญบะฮ์นั้นเป็นสิ่งวาญิบ (จำเป็น)
และเป็นเงื่อนไขหนึ่งเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของการละหม
าตวันศุกร์

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีห์ จากหะดีษมาลิก บิน อัลหุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (631)

² อัล-อินศอฟ (2/389)

³ อัล-มุฆนี: (2/230)

และการกล่าวเสียงดังนั้นเป็นหนทางไปสู่การปฏิบัติให้ลุล่วงและเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของมัน ซึ่งก็คือการตักเตือนและการเตือนสติ และสิ่งใดที่เรื่องราวญิบจะไม่สมบูรณ์เว้นแต่ด้วยกับมัน สิ่งนั้นก็ย่อมเป็นวาญิบด้วย

6-

การมีผู้เข้าร่วมครบตามจำนวนที่ทำให้การละหมาดวันศุกร์สมบูรณ์ เนื่องจากคุตบะฮ์คือการรำลึกที่ถือเป็นวาญิบ (จำเป็น) ที่ต้องไปร่วมรับฟัง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้คนตามจำนวนดังกล่าวต้องสดับฟังด้วย

ประเด็นที่สี่: องค์ประกอบของคุฏบะฮ์

1- เริ่มต้นด้วยการสรรเสริญและเชิดชูต่ออัลลอฮ์ ดั่งหะดีษของท่านญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ ขอลอัลลอฮ์ทรงพอพระทัยท่านทั้งสอง ที่ได้กล่าวว่า:

«كَانَتْ خُطْبَةُ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ الْجُمُعَةِ يَحْمَدُ اللَّهَ، وَيُنْتِي عَلَيْهِ، ثُمَّ يَقُولُ عَلَى إِنْشَاءِ الْحَدِيثِ.

«คุฏบะฮ์ของท่านนบี ﷺ ในวันศุกร์นั้น ท่านจะสรรเสริญอัลลอฮ์และยกย่องพระองค์ แล้วจะกล่าว(คุฏบะฮ์)ตามหลังจากนั้น...»¹

2- ต้องมีการกล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ เนื่องจากการกล่าวเศาะละวาตในคุฏบะฮ์นั้นเป็นเรื่องที่รู้กันอย่างแน่นอนแพร่หลายในหมู่เศาะหาบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม²

¹ บันทึกลงโดยมุสลิม: (867)

² โปรดดู: ญะลาฮ์ อัลอัฟฮาม ของอิบนุญะลีอี (371)

3- มีการตักเตือนและการสั่งเสียให้ยาเกรงอัลลอฮ์
ดังที่ปรากฏในหะดีษจากญาบิร บิน สะมุเราะฮ์
เราะฎียัลลอฮูอันฮู กล่าวว่า:

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ»؛

«ท่านนบี ﷺ มีสองคุฏบะฮ์
โดยท่านจะนั่งคั่นระหว่างสองคุฏบะฮ์
และท่านจะอ่านอัลกุรอานและตักเตือนผู้คน»¹; ทั้งนี้
เพราะนั่นคือเป้าหมายของคุฏบะฮ์

4- การอ่านบางส่วนจากอัลกุรอาน จากหะดีษของญาบิร
บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮูอันฮู :

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ».

«ท่านนบี ﷺ มีสองคุฏบะฮ์
โดยท่านจะนั่งคั่นระหว่างสองคุฏบะฮ์นั้น
และท่านจะอ่านอัลกุรอานและตักเตือนผู้คน»

ประเด็นที่ห้า: ซุนนะฮ์ในการคุฏบะฮ์

1- กล่าวคุฏบะฮ์บนมินบรหรือสถานที่สูง

«فَقَدْ صُنِعَ لَهُ ﷺ مَنْبَرٌ، فَخُطِبَ عَلَيْهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ»

“ดังนั้น ได้มีการทำมินบรขึ้นสำหรับท่าน
คืออลัลลอฮอะลียฮิอะสลัม
แล้วท่านก็ได้คุฏบะฮ์บนนั้นในวันศุกร์”²,
และมีรายงานอย่างแพร่หลายจากบรรดาเศาะฮาบะฮ์
เราะฎียัลลอฮูอันฮุม ว่าท่านนบี คืออลัลลอฮอะลียฮิอะสลัม

¹ บันทึกลงโดยมุสลิม: (862)

² รายงานโดย อัลบุคอรี จากญาบิร เราะฎียัลลอฮูอันฮู (2095)

ได้กล่าวคุณบะฮ์บนมินบ์:

และท่านอัน-นะวะรีย

เราะหิมะฮ์ลลอฮ์

ได้รายงานถึงมติเอกฉันท์เกี่ยวกับความชอบให้กระทำเช่นนั้น และได้กล่าวว่า: "บรรดาอะลมาอ์มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า สุนัตให้การคุตบะฮ์อยู่บนมินบ์"²,

เพราะว่านั่นเป็นการสื่อสารที่เข้าถึงได้ดีกว่า

และเพราะว่าเมื่อผู้คนได้เห็นเคาะฎิบ

ก็ย่อมเป็นการตักเตือนที่ส่งผลต่อพวกเขาได้มากกว่า

2- การยืนขณะกล่าวคุตบะฮ์ : เนื่องจากอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

(وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا...)

และเมื่อพวกเขาได้เห็นการค้าและการละเล่น

พวกเขาก็กรูกันไปที่นั่น และปล่อยเจ้าให้ยืนอยู่คนเดียว...

[วันศุกร์: 11], และจากอับดุลลอฮ์ บิน อุมัร

เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา กล่าวว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ قَائِمًا، ثُمَّ يَقْعُدُ، ثُمَّ يَقُومُ كَمَا تَفْعَلُونَ الْآنَ».

“ท่านนบี ﷺ จะกล่าวคุตบะฮ์ในท่ายืน แล้วท่านก็นั่ง แล้วท่านก็ยืน เช่นเดียวกับที่พวกท่านทำกันอยู่ในตอนนี้”³.

3- ให้เคาะฎิบผินหน้าไปยังบรรดามะอุมุม จากอับดุลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา กล่าวว่า:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا دَنَا مِنْ مَنْبَرِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سَلَّمَ عَلَى مَنْ عِنْدَهُ مِنَ الْجُلُوسِ، فَإِذَا صَعِدَ الْمَنْبَرِ اسْتَقْبَلَ النَّاسَ بِوَجْهِهِ ثُمَّ سَلَّمَ».

¹ ดู: อิรราวุลเมาะลีล ฟิ ตักรียญ์ อะหาดิษ มะนารุสสะบิล: (3/75) และหลังจากนั้น

² อัล-มัจมูอ ชัรหุลมุฮัซซับ: (4/ 527).

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (920) และมุสลิม (861)

«ท่านนบี ﷺ เมื่อท่านเข้าใกล้มินบรในวันศุกร์
ท่านจะกล่าวสลามแก่ผู้ที่นั่งอยู่ใกล้ท่าน
ครั้นเมื่อท่านขึ้นบนมินบรแล้ว
ท่านก็จะหันหน้าไปยังผู้คนแล้วจึงกล่าวสลาม»¹.

อัล-ฮาฟิซ อิบน์ เราะฎิษ กล่าวว่:
""การที่อิหม่ามหันหน้าเข้าหาผู้คนในมัสยิดและหันหลังให้กิ
บลัตนั้น
เป็นสิ่งที่ปวงปราชญ์เห็นพ้องต้องกันและมีตัวบทหลักฐานบ่ง
ชี้เช่นกัน เพราะเขาต้องกล่าวปราศรัยเพื่อให้พวกเขาเข้าใจ
และทั้งหมดนั้นถือเป็นสุนนะฮ์ ดังนั้น
หากอิหม่ามฝ่าฝืนสิ่งดังกล่าว ก็ถือว่าเขาได้ฝ่าฝืนสุนนะฮ์
แต่การละหมาดวันศุกร์ของเขายังคงใช้ได้""²

4- สุนนะฮ์ให้เคาะฎิบกล่าวสลามแก่บรรดามะอุมุม
เมื่อหันหน้ามายังพวกเขา ดังหะดีษของญาบิร
เราะฎิษัลลอฮุอันฮุ,

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ سَلَّمَ».

“แท้จริงท่านนบี ﷺ เมื่อท่านขึ้นมินบร ท่านจะกล่าวสลาม”³.

5-

สุนนะฮ์ให้นั่งบนมินบรจนกว่ามุอัซซินจะอะซานเสร็จสิ้น
ตามคำกล่าวของท่านอิบนุ อุมัร เราะฎิษัลลอฮุอันฮุมา:
«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ، كَانَ يَجْلِسُ إِذَا صَعِدَ الْمَنْبَرَ حَتَّى يَفْرَغَ الْمُؤَذِّنُ،
ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ، ثُمَّ يَجْلِسُ فَلَا يَتَكَلَّمُ، ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ».

¹ รายงานโดย อัลบัยฮะกียในหนังสืออัศสุนัน อัลกุบรอ (5742).

² ฟิตหุลบารี ของ อิบน์ เราะฎิษ: (8/250)

³ บันทึกโดย อิบน์มาญะฮ์ (1109)

“ท่านนบี

คือลัลลอฮอะลัยฮิอะสลัม

จะกล่าวคุณบะฮ์สองครั้ง

โดยท่านจะนั่งลงเมื่อขึ้นบนมಿನบรจนกระทั่งมูฮซินจะอะซาน

เสร็จสิ้น

หลังจากนั้นท่านจึงลุกขึ้นกล่าวคุณบะฮ์

แล้วก็นั่งลงโดยไม่พูดจา

จากนั้นก็ลุกขึ้นกล่าวคุณบะฮ์”¹.

และยังมีหะดีษอื่นที่ใช้เป็นหลักฐานยืนยัน

คือหะดีษของอัซซาอิบ บิน ยะซีด เราะฎียัลลอฮูอันฮู

ท่านได้กล่าวว่า:

«إِنَّ الْأَذَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ كَانَ أَوَّلُهُ حِينَ يَجْلِسُ الْإِمَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَلَى الْمِنْبَرِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا».

“แท้จริงการอะซานในวันศุกร์ครั้งแรกนั้นมีขึ้นเมื่ออิหม่ามนั่ง

ลงบนมಿನบร

ในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลอฮอะลัยฮิอะสลัม ท่านอะบูบักร์ และท่านอุมัร

เราะฎียัลลอฮูอันฮูมา”²”

6- ให้กล่าวคุตบะฮ์ด้วยเสียงดังอย่างสุดความสามารถ

ดังหะดีษที่รายงานจากญาบิร

บิน

อับดุลลอฮ์

เราะฎียัลลอฮูอันฮูมา กล่าวว่า: “เมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลอฮอะลัยฮิอะสลัม

กล่าวคุตบะฮ์

ดวงตาทั้งสองของท่านจะแดงก่ำ

เสียงของท่านจะดังขึ้น

และความโกรธของท่านจะรุนแรงขึ้น

จนกระทั่งประหนึ่งว่าท่านเป็นผู้เตือนกองทัพพลางกล่าวว่า:”

«صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ»

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (1092)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (916)

9-

ส่งเสริมให้ขอดุอาอ์แก่บรรดามุสลิมเพื่อความดีงามในศาสนา และดูนยาของพวกเขา

และขอดุอาอ์ให้ผู้ปกครองกิจการของชาวมุสลิมให้มีความดีงามและได้รับเตาฟีก : อัล-นะวาวีย์ رحمهฮุลลอฮฺ กล่าวว่า: ส่วนการขอดุอาอ์ให้แก่บรรดาผู้นำมุสลิมและผู้ปกครองกิจการของพวกเขาเพื่อให้ความดีงาม

ได้รับการช่วยเหลือในการดำรงมั่นอยู่บนสัจธรรม

และการผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตลอดจนการขอดุอาอ์ให้แก่กองทัพอิสลามนั้น

ถือเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้กระทำ (เป็นสุนัต)

โดยเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของนักวิชาการ"¹.

และไม่ใช่เป็นที่ยกย่องสำหรับอิหม่ามที่จะยกมือขึ้นขณะขอดุอาอ์ในญุมฮะฮ์วันศุกร์ เว้นแต่ในการขอฝน (อิสติสกออ์) และเป็นสิ่งที่ส่งเสริม (สุนัต) ให้อิหม่ามชี้ด้วยนิ้วชี้ทั้งนี้ไม่มีรายงานจากท่านอุมาระฮ์ บิน รุัยบะฮ์ رحمهฮุลลอฮฺอันฮฺ ว่าท่านได้เห็นบิซร์ บิน มัรวาน บนมินบร่ำกำลังยกมือขึ้น ท่านจึงกล่าวว่า:

«فَبَحَّ اللَّهُ هَاتَيْنِ الْيَدَيْنِ؛ لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا يَزِيدُ عَلَى أَنْ يَقُولَ بِيَدِهِ هَكَذَا، وَأَشَارَ بِإصْبَعِهِ الْمُسْتَبَحَةِ».

“ขออัลลอฮ์ทรงทำให้มือทั้งสองนี้น่ารังเกียจเถิด

แท้จริงฉันเคยเห็นท่านเราะฮุลลอฮฺ

คือลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลัม

¹ อัล-มัจมูอฺ ชัรห์ อัล-มุฮัซซับ: (4/ 521).

ไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าการทำสัญญาด้วยมือของท่านเข
นนี้ และท่านได้ชี้ด้วยนิ้วชี้ของท่าน”¹.

10- ให้ผู้ที่กล่าวคุญบะฮ์เป็นอิหม่ามละหมาด
เพราะท่านนบี ﷺ เคยปฏิบัติทั้งสองอย่างด้วยตัวท่านเอง
และบรรดาเคาะลีฟะฮ์ของท่านหลังจากท่านก็ทำเช่นเดียวกัน
และหากมีชายคนหนึ่งกล่าวคุญบะฮ์
และอีกคนนำละหมาดเนื่องด้วยเหตุจำเป็น ก็ถือว่าอนุญาต²

ประเด็นที่หก: การแปลคุญบะฮ์วันศุกร์

เป็นทือนุญาตสำหรับผู้ทำการคุญบะฮ์ในประเทศที่ประช
าหรือส่วนใหญ่ไม่รู้จักภาษาอาหรับ
ที่จะทำการคุญบะฮ์ด้วยภาษาของพวกเขาได้
เพื่อให้พวกเขาเข้าใจการคุญบะฮ์ บรรลุซึ่งเป้าประสงค์ของมัน
และได้รับประโยชน์จากความรู้ การตักเตือน
และการรำลึกที่อยู่ในนั้น
และเพราะว่าไม่มีหลักฐานยืนยันจากท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลัยฮิอะสลัม
ที่บ่งชี้ว่ามีเงื่อนไขในการคุญบะฮ์วันศุกร์ว่าจะต้องเป็นภาษา
อาหรับ ทว่าที่ท่าน คือลัลลอฮุอะลัยฮิอะสลัม
ทำการคุญบะฮ์ด้วยภาษาอาหรับนั้น
ก็เพราะมันเป็นภาษาของท่านและเป็นภาษาของกลุ่มชนของ
ท่าน

¹ บันทีกโดยมุสลิม: (874)

² อัล-มุฆนี ของอิบนุ กุฎามะฮฺ: (2/ 228).

สิ่งที่ดียิ่งกว่าสำหรับเคาะฉาบ

คือการกล่าวคุณบะฮ์เป็นภาษาอาหรับแล้วแปลเป็นภาษาของ
ประเทศตน เพื่อตามแบบอย่างท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการคุณบะฮ์ของท่าน
และเพื่อออกจากข้อขัดแย้งในประเด็นนี้

และในการแปลนั้น

ควรคำนึงถึงสิ่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้ฟัง
ว่าจะแปลเป็นช่วงๆ แต่ละตอน
หรือจะแปลรวบยอดทั้งหมดภายหลังเสร็จสิ้นการคุณบะฮ์ด้วย
ภาษาอาหรับ และก่อนการละหมาด

และอนุญาตให้มีการแปลคุณบะฮ์แบบนับพลัน
และเผยแพร่คำแปลนั้นผ่านสถานีส่งสัญญาณ
และให้บรรดาผู้มาละหมาดที่ไม่เข้าใจภาษาอาหรับใช้อุปกร
ณรับฟังการแปลได้
โดยการกระทำดังกล่าวมิได้นับว่าเป็นวาจาไร้สาระที่ต้องห้าม
ทั้งจากฝ่ายผู้แปลและผู้รับฟัง
เนื่องจากมีประโยชน์ร่วมอยู่ในนั้น
และเป็นการทำให้บรรลุลซึ่งเจตนารมณ์ของคุณบะฮ์

ประเด็นที่เจ็ด:คุณสมบัติของเคาะฉาบ

เคาะฉาบของมัสยิดถือเป็นเสาหลักและพลังของมัสยิด
ด้วยเขา
มัสยิดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจของตนในการเผยแพร่การเรี
ยกร้อง (ตะอวะฮฺ) การสร้างความตระหนักแก่สังคม
และการให้ความกระจ่างแก่ผู้คนในเรื่องราวศาสนาของพวกเขา
ฉะนั้น หากเคาะฉาบเป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา

มีปัญญาที่เฉียบแหลม

และรอบรู้ในขนบธรรมเนียมและสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน
อิทธิพลของเขาย่อมจะดีและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาอะฮ์ของ
มัสยิด และต่อผู้อยู่อาศัยในละแวกที่มีมัสยิดตั้งอยู่
โดยจะทำหน้าที่สอน ชี้แนะ

และนำพาพวกเขาไปสู่ทุกความดีงามและคุณธรรม

และบรรดาเคาะฎิบผู้เพียบพร้อมด้วยเงื่อนไขของการเป็น
เคาะฎิบก็เป็นเช่นนั้น ในยุคแรกของอิสลาม ท่านนบี
(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ทรงเป็นเคาะฎิบ
หลังจากนั้นคือบรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงคุณธรรมของท่าน
ต่อมาคือบรรดาผู้นำ บรรดาแม่ทัพ บรรดานักวิชาการ
และบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ
และนี่คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้จำเป็นจะต้องมีสกา
นะอันสูงส่งในด้านศาสนา จริยธรรม ความรู้
และความประพฤติก

และนี่คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหน้าที่นี้ในชี
วิตของผู้คน

เนื่องจากความเข้มแข็งของบรรดาเคาะฎิบย่อมปรากฏให้เห็น
ในสังคมของพวกเขา

และความอ่อนแอของพวกเขา ก็ย่อมปรากฏผลกระทบในสังคม
เหล่านั้น

เพราะมัสยิดคือสิ่งที่สอนสังคมให้เชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ
ดังนั้น หากเคาะฎิบเป็นผู้ที่อ่อนแอในด้านความรู้
สติปัญญา หรือบุคลิกภาพ

หรือมีมารยาทและพฤติกรรมที่ไม่ดี

เขาย่อมสร้างความเสียหายและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์
และหากภารกิจของเคาะฉีบคือการชี้้นำผู้ที่มาละหมาดไปสู่
ความดี คุณธรรม และความถูกต้องชอบธรรม
ก็เป็นเรื่องยากที่เคาะฉีบผู้ไม่รู้จะสามารถบรรลุภารกิจอันสูง
ส่งนี้ได้

และเคาะฉีบอาจเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับหน้า
ที่นี้ ทั้งในด้านความรู้และความสามารถส่วนบุคคล
แต่เขากลับมีภารกิจอื่นที่ต้องทำซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับการ
ปฏิบัติหน้าที่ของเขา

และเช่นเดียวกัน

เขาอาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเตรียมคุตบะฮ์ให้เหมาะสมกับส
ถานการณ์ เขาจึงปรากฏตัวต่อหน้าผู้คน - ดังที่อิบนุ กิอัยม
อัล-ญะอียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้-
ด้วยคุตบะฮ์ที่ไม่ก่อให้เกิดการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ในหัวใจ
ไม่มีการให้เอกภาพต่อพระองค์

ไม่มีความรู้ที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพระองค์

ไม่มีการ تذ็อนถึงความโปรดปรานของพระองค์

และไม่มีการกระตุ้นจิตใจให้รักพระองค์และปรารถนาที่จะพบ
พระองค์¹

และบางทีเขาอาจถูกอารมณ์ใฝ่ต่ำ หรือความโง่เขลา
หรือความขัดแย้ง หรือความสับสนที่นำตาหนิเข้าครอบงำ
เขาจึงออกนอกการวางตัวเป็นกลาง
การชี้แนะเชิงอบรมสั่งสอน

¹ ซาต อัมมะอาด ฟิ ฮัดยิ ค็อยริลอิบาด: (1/409)

และการเรียกร้องเชิญชวนด้วยวิหยาปัญญาและการตักเตือนที่
ดีงาม

และแท้จริงมัสยิดนั้นมีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ในศาสนา
เนื่องจากเป็นประภาคารแห่งทางนำ
ที่ซึ่งบ่าวได้เชื่อมสัมพันธ์กับพระผู้อภิบาลของเขา
อิหม่านของเขาจะแข็งแกร่งขึ้น
และได้พบปะกับพี่น้องของเขาเพื่อร่วมมือกันในการเผยแพร่ค
ุณธรรมและต่อต้านความชั่ว
และมัสยิดจะไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ เว้นแต่อัลลอฮ์
ตะอาลา

จะทรงประทานอิหม่ามผู้มีคุณสมบัติพร้อมทั้งด้านความรู้และ
คุณธรรมจริยธรรม

ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนที่ดำรงตำแหน่งอันยิ่งใหญ่
และปฏิบัติภารกิจของหน้าที่อันสูงส่งนี้

คุณสมบัติด้านความรู้ที่สำคัญที่สุดที่เคาะฎิบพึงมี:

1- การปฏิบัติงานด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์
เพื่อให้การงานนั้นได้รับการสนับสนุน ได้รับการช่วยเหลือ
เป็นที่ตอบรับ และเป็นที่รัก ณ อัลลอฮ์ และ ณ ผู้คน

2 - การออกห่างจากการโอ้อวดและการอวดอ้าง
เพราะการงานทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับการเจตนา
และแท้จริงทุกคนจะได้รับในสิ่งที่เขาตั้งใจเจตนาไว้
และผู้ใดที่โอ้อวดในสิ่งที่ตนไม่มี
อัลลอฮ์จะทรงทำให้เขาเสื่อมเสีย

3- ต้องเป็นผู้ที่ท่องจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์
หรือท่องจำบางส่วนจากคัมภีร์

ทั้งยังต้องหมั่นทบทวนสิ่งที่ท่องจำไว้

และต้องมีการอ่านอัลกุรอานเป็นประจำทุกวัน

4- การท่องจำหะดีษของท่านนบีจำนวนหนึ่ง
จากริยาฎศอลิฮีน หรือ อัลอรับะฮีน อันนะวะวียะฮ์ หรือ
บุลฆุลมะรอม หรือตำราหะดีษที่เชื่อถือได้เล่มอื่นๆ

5- เรียนรู้หลักศรัทธาที่ถูกต้อง
ซึ่งเป็นแนวทางของบรรพชนผู้ทรงธรรม (อัสสะลัฟ อัศศอลิหฺ)

6- ศึกษาเรียนรู้ฟิคว์ในบทบัญญัติของศาสนา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟิคว์ว่าด้วยอิบาตะฮ์

ซึ่งที่สำคัญที่สุดคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด

การละหมาด ซะกาต และการถือศีลอด

และเช่นเดียวกันคือฟิคว์ว่าด้วยการทำธุรกรรม

เพื่อจะได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการหารายได้และการใช้จ่าย

และตักเตือนผู้คนจากการฉ้อฉลหลอกลวงและการเอาทรัพย์สิน
สินของผู้อื่นมาโดยมิชอบ

และตักเตือนพวกเขาเช่นกันให้ระวังจากความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุ
ร่ายและความตระหนี่ถี่เหนียว

เพื่อให้การจัดการทางการเงินของพวกเขาเป็นไปตามแนวทาง
ของอัลกิตาบและอัสสุนนะฮ์

7. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องภาษาอาหรับ
เพื่อให้เข้าใจในความหมายของสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลง
มาแก่เราะซูลของพระองค์ คือลลิลอะลยฮิอะลลัม
เพราะอัลกุรอานนั้นถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับ

8 - การอ่านชีวประวัติของท่านนบี
จริยวัตรของท่านนบีผู้หมั่น

และชีวประวัติของบรรพชนผู้ทรงธรรม
ซึ่งในเรื่องราวดังกล่าวมีแบบอย่างที่ดี แบบฉบับอันดีงาม
ชุมทรัพย์ความรู้อันเป็นประโยชน์
และวัฒนธรรมอิสลามอันสูงส่ง

9-

การรู้จักบรรดาอะละมาอ์ในประเทศของตนและบรรดาผู้รู้ที่แตก
กานานท่านอื่นๆ
ซึ่งเป็นที่รู้จักในด้านความถูกต้องของหลักความเชื่อ ความรู้
และสติปัญญา และการกลับไปหาพวกเขาในทุกเรื่องที่สำคัญ
ทั้งในประเด็นปัญหาทางศาสนาและการแก้ไขปัญหาของสังคม

10 - การทำความรู้จักกับกลุ่มอิสลามต่างๆ

และหลักความเชื่อของพวกเขา

แนวคิดทางปัญญาและเจตนารมณ์ของมัน

และแนวทางที่มุ่งทำลายและเป้าหมายของมัน

เพื่อให้สามารถอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นได้ในแง่ของคัมภีร์
ของอัลลอฮ์ ตะอาลา และสุนนะฮ์ของท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ

และสิ่งที่บรรดาอะละมาอ์มุสลิมผู้ทรงคุณวุฒิได้บันทึกไว้

อีกทั้งยังสามารถวิพากษ์ความจอมปลอมของมัน

และตักเตือนให้ระวังจากความเท็จของมัน

11. การให้ความสำคัญต่อสถานการณ์ของชาวมุสลิม
ความอ่อนแอของพวกเขา

และการที่บรรดาศัตรูมีอำนาจครอบงำพวกเขา

และตระหนักว่าสิ่งนั้นมีสาเหตุมาจากการที่พวกเขาห่างไกล
จากแนวทางอันเที่ยงตรงของอัลลอฮ์

ความอ่อนแอในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์
และการยอมจำนนต่อบทบัญญัติของพระองค์
ดังนั้นเคาะฎิบจึงต้องพากเพียรในการสอนพวกเขาถึงสิ่งที่เป็
นประโยชน์แก่พวกเขาในเรื่องศาสนาและเรื่องทางโลกของพ
วเขา

12- การเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อแขนงต่างๆ
และรับรู้ถึงข้อดีและข้อเสียของมัน
รวมถึงวิธีการที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อเหล่านั้นในการเชิญชวน
ไปสู่อัลลอฮ์
และเฝ้าระวังจากอันตรายที่มีอยู่ในนั้นต่อตนเองและสังคมของ
เขา

และเมื่อคุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่อย่างครบถ้วนสำหรับผู้ทีอ่า
นคุณบะฮ์ในวันศุกร์

สิ่งนั้นก็จะก่อให้เกิดความเที่ยงตรงและความสมดุล

ด้วยอนุมัติแห่งอัลลอฮ์ ตะอาลา

คุณสมบัตilahักทางจริยธรรม

1-

เคาะฎิบประจำมัสยิดควรเป็นนักดาอีย์และผู้สอนแก่ญะมาอะฮ์
ประจำมัสยิดและผู้ที่มายังมัสยิดของเขา

ทั้งจากคนในละแวกนั้นและคนอื่นๆ

ดังนั้นจึงจำเป็นที่เขาจะต้องยึดถือท่านรอซูลุลลอฮ์

คือลัทธิลัทธิอะลียะฮ์วะสลัม เป็นแบบอย่าง

ท่านคือแบบอย่างอันดีงาม แบบฉบับอันดีเลิศ

และต้นแบบอันสูงสุดสำหรับประชาชาติและบรรดาผู้นำ

ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ
اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (21)

โดยแน่นอนยิ่ง

สำหรับพวกเจ้าในเราะซูลของอัลลอฮ์นั้นมีแบบอย่างอันดีงาม
สำหรับผู้หวังอัลลอฮ์และวันปรโลก
และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก [อัล-อะห์ซาบ: 21]

และเขาควรนำพาตนเองและบรรดาผู้มามัสนิดของเขาให้
ออกห่างจากการพุดคุยเรื่องدنยาและการเมือง
และทำให้มัสนิดจำกัดอยู่เพียงแค่เรื่องวิชาความรู้และการอิบา
ดะฮ์

2-

เป็นผู้ที่มีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยในตนเอง
อีกทั้งยังต้องใส่ใจดูแลความสะอาดของมัสนิด
จัดสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
โดยต้องหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือย
และละเว้นจากการประดับประดามัสนิด

3- เป็นผู้ที่มีวิถีการดำเนินชีวิตและบุคลิกภาพที่ดีงาม
โดยปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ
อะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยการไว้เคราและตัดหนวด
พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการสวมใส่เสื้อผ้าที่ยาวเลียดาตุ่ม
และต้องยึดมั่นในความน่าเกรงขามและความสงบเสถียร
อีกทั้งต้องเป็นผู้ดำเนินรอยตามบรรพชนผู้ทรงคุณธรรม
ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาต่อพวกเขา

4- เป็นผู้อ่อนโยน มีความอดทนอดกลั้นและมีความเมตตา เพราะแท้จริงความอ่อนโยนนุ่มนวลนั้นไม่มีอยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ ดังที่ปรากฏในหะดีษ โดยมีรายงานจากท่านหญิงอาอีชะฮ์ ราะฎิยัลลอฮุอันฮา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَغُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ»

"แท้จริงความอ่อนโยนจะไม่ปรากฏอยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ"¹.

ดังนั้นเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจากผู้ที่มาสัมผัสคนหนึ่ง จึงไม่ควรที่เคาะถั่วจะตำหนิเขาอย่างรุนแรง แต่ให้ตักเตือนเขาด้วยความนุ่มนวล และสอนเขาด้วยวิธีการที่ดี มีรายงานจากท่านมูอาวิยะฮ์ บิน อัล-หะกัม อัล-สุละมียะ ราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านได้กล่าวว่า:

بَيْنَمَا أَنَا أَصَلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ، فَرَأَيْتُ الْقَوْمَ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَاتَّكَلَأَ أُمِّيَاءُ، مَا شَأْنُكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَى أَفْخَازِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمِّتُونَنِي لِكَيْتِي سَكَتُ، فَلَمَّا صَلَّي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، قُبَّابِي هُوَ وَآمِي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ، فَوَاللَّهِ مَا كَهَرَنِي -أَيُّ: مَا قَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي- وَلَا ضَرَبَنِي وَلَا سَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الصَّلَاةَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ»

ในขณะที่ฉันกำลังละหมาดพร้อมกับท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทันใดนั้นมีชายคนหนึ่งในกลุ่มชนได้จามขึ้น ฉันจึงกล่าวว่า:

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (2594)

“ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาท่าน” แล้วผู้คนก็จ้องมองมาที่ฉัน
ฉันจึงกล่าวว่า: “โอ้ วิบัติแล้ว! มีอะไรหรือ
พวกท่านถึงจ้องมองมาที่ฉัน?”

จากนั้นพวกเขาก็เริ่มใช้มือตบไปที่ต้นขาของพวกเขา
เมื่อฉันเห็นว่าพวกเขาต้องการให้ฉันเงียบ ฉันจึงนิ่งเงียบไป
เมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ละหมาดเสร็จ -

ขอให้บิดาและมารดาของฉันเป็นค่าไถ่ให้แก่ท่าน-
ฉันไม่เคยเห็นครุคนใด

ไม่ว่าจะก่อนหน้าท่านหรือหลังจากท่าน
ที่จะสอนได้ดีไปกว่าท่านอีกแล้ว ขอสาบานต่ออัลลอฮ์
ท่านไม่ได้ดูดำฉัน (คือ
ท่านไม่ได้ตำหนิและไม่ได้ตวาดใส่ฉัน) ไม่ได้ตีดฉัน
และไม่ได้ตำหนิฉัน ท่านกล่าวว่า: “แท้จริงแล้ว
การละหมาดนี้ไม่เหมาะสมที่จะมีคำพูดใดๆ
ของมนุษย์ปะปนอยู่ แท้จริงแล้วมันเป็นเพียงการตัสบีห
การตักบิร และการอ่านอัลกุรอาน”¹.

5- เป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนและมีหัวใจเมตตา
เพื่อที่จะรวบรวมผู้คนไว้รอบตัวเขาให้ได้รับประโยชน์จากคว
ามเอื้ออาทร ความช่วยเหลือ และความรู้ของเขา
และอยู่เคียงข้างพวกเขาในยามทุกข์ยากและความต้องการขอ
งพวกเขา
และควรปรึกษาหารือกับพวกเขาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ
ของมัสญิด

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (537)

และท่านเราะซูลลอฮ์ คือลัลลอฮอะลัยฮะสัลลัม
ได้อยู่ในตำแหน่งอันสูงสุดเหนือสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด
ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสถึงท่านว่า:

(فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لَنتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ 159)

เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง
เจ้าจึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา
และหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติดุร้ายและมีใจที่แข็งกระด้าง
แน่นอนพวกเขาก็จะออกห่างจากวงล้อมของเจ้าไป
ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขา และจงขออภัยให้แก่พวกเขาเกิด
และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย
ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮ์เกิด
แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้มอบหมายทั้งหลาย
[อาลิอิมรอน: 159]

6- ประดับตนด้วยความอดทนและความเชื่อมั่น
เพื่อให้คู่ควรกับเกียรติแห่งการเป็นผู้นำในมัสยิดและในหมู่ค
ณะของเขา
แท้จริงแล้วความอดทนและความเชื่อมั่นนั้นจะนำพาไปสู
สถานะของการเป็นผู้นำในศาสนา ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา
ตรัสว่า:

(وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا وَكَلَّمُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ 24)

และเราได้ทำให้มีผู้นำในหมู่พวกเขา
เพื่อจะได้นำทางตามคำบัญชาของเรา
เมื่อพวกเขามีความอดทน

และพวกเขาเชื่อมั่นต่อโองการทั้งหลายของเรา [อัล-ซัจดะฮ์: 24]

7- เป็นผู้มีความจริงในสิ่งที่เขาพูด
ไม่ว่าจะเป็นในการคุณบะฮ์วันศุกร์
หรือในการบรรยายให้ความรู้และตักเตือน
หรือในการพูดคุยของเขากับผู้คน
เพื่อที่เขาจะได้เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้สัจจริง
ผู้ที่ได้รับทางนำ และผู้ที่ได้รับชัยชนะ
ดังที่มีรายงานในหะดีษจากท่านนบี ﷺ ว่าท่านได้กล่าวว่า:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا»

"จำเป็นแก่พวกเจ้าที่จะต้องมีความสัตย์จริง
เพราะแท้จริงความสัตย์จริงจะนำไปสู่ความดี
และความดีจะนำไปสู่สวรรค์ และคนๆ
หนึ่งจะยังคงสัตย์จริงและเพียรพยายามที่จะสัตย์จริงอยู่เสมอ
จนกระทั่งอัลลอฮ์ทรงบันทึกให้เขาเป็นผู้ที่สัตย์จริง
และพวกเจ้าจงระวังการโกหก
เพราะแท้จริงการโกหกจะนำไปสู่ความชั่ว
และความชื่อนั้นจะนำไปสู่นรก และคนๆ
หนึ่งจะยังคงโกหกและเพียรพยายามที่จะโกหกอยู่เสมอ
จนกระทั่งอัลลอฮ์ทรงบันทึกให้เขาเป็นคนโกหก"¹.

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (6094) และมุสลิม (2607) จากหะดีษของ अब्दالله بن عمر رضي الله عنهما
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

การโกหกนั้นเป็นความชั่วและเป็นภัยพิบัติ
และการโกหกที่ใหญ่หลวงที่สุดคือการโกหกต่ออัลลอฮ์
ตะอาลา และการกล่าวใส่พระองค์โดยไร้ซึ่งความรู้ อัลลอฮ์
ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ﴾ (33)

จงกล่าวเถิด (โอ มุหัมหมัด) ว่า

“แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันทรงห้ามสิ่งที่ผิดศีลธรรม
ทั้งแบบเปิดเผยและแบบซ่อนเร้น และการกระทำที่เป็นบาป
และการละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยมิชอบ และ (ทรงห้าม)
พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์กับสิ่งใด ๆ
โดยที่พระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานใด ๆ ลงมา และ
(ทรงห้าม) พวกเจ้ากล่าวอ้างถึงอัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้
(ด้วยการกล่าวเท็จและใส่ร้ายพระองค์)” [อัล-อะฮ์รอฟ: 33]

อายะฮ์อันทรงเกียรตินี้ได้รวบรวมบาปที่ใหญ่หลวงที่สุดไว้
โดยเริ่มจากลำดับที่ต่ำเกินไปสู่ลำดับที่สูงกว่า
ซึ่งก็คือการกล่าวใส่อัลลอฮ์โดยปราศจากความรู้ในพระนาม
ของพระองค์ คุณลักษณะของพระองค์
และบทบัญญัติของพระองค์

และการกล่าวเท็จต่อท่านเราะซูลุลลอฮ์
คือลัทธิอะลียะฮ์อะลียะฮ์
เป็นส่วนหนึ่งของการโกหกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและเป็นบาปที่น่ารัง
เกียจที่สุด
และเป็นหนึ่งในบาปใหญ่ที่ผู้กระทำจะถูกคาดโทษด้วยไฟนรก
มีรายงานจากท่านอัลมุฮัมมัดเราะฮ์ บิน ซุบัยฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

ท่านกล่าวว่า: ฉันได้ยินท่านนบี คือลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลัม
กล่าวว่า:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَىٰ لَيْسَ كَذِبٍ عَلَىٰ أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا، فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ
النَّارِ»

"แท้จริงการพูดเท็จเกี่ยวกับฉันนั้น
ไม่เหมือนกับการพูดเท็จเกี่ยวกับผู้ใด
ใครก็ตามที่พูดเท็จเกี่ยวกับฉันโดยเจตนา
ดังนั้นเขาจะเตรียมที่นั่งของเขาในนรก"¹.

และจงหลีกเลี่ยงการโกหก

ถึงแม้ว่ามันจะมาจากเจตนาที่ดีก็ตาม
ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ทำความดีและห้ามปรามจาก
ความชั่ว ดังเช่นที่ผู้ตักเตือนบางคนได้กระทำ
เพราะแท้จริงแล้วมันคือความน่ารังเกียจที่ไม่มีความดีและทาง
นำใดๆ อยู่ therein

ผู้ที่กล่าวออกมานั้นจะได้รับบาปและไม่ได้รับผลบุญ
เป็นผู้ทำบาปและไม่ใช่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ

8- มีความซื่อสัตย์สุจริตในการถ่ายทอดถ้อยคำ
และพิสูจน์ถึงความจริงของข่าว และไม่ด่วนเชื่อในข่าวลือ
และไม่ยึดถือเว้นแต่คำพูดที่เชื่อถือได้
และแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงบัญชาเราในเรื่องดังกล่าวไว้ในคำ
สของพระองค์ที่ว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْبِحُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ تَذِمِينَ﴾ (6)

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1291) และมุสลิม (4)

ไอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใดๆ
มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จะสอบสวนให้แน่ชัด
หาไม่แล้วพวกเจ้าจะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่ง โดยไม่รู้ตัว
แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป
[อัล-หุจรอต: 6]

9-

การพยายามอย่างยิ่งในการปกปิดข้อบกพร่องของผู้คน
และเก็บงำความลับของพวกเขา
เพราะผู้ใดที่ปกปิดข้อบกพร่องของมุสลิม
อัลลอฮ์จะทรงปกปิดข้อบกพร่องของเขาทั้งในโลกนี้และโลก
หน้า และผู้ใดที่ติดตามข้อบกพร่องของบรรดามุสลิม
อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามข้อบกพร่องของเขา
จนกระทั่งพระองค์จะทรงเปิดโปงเขาแม้จะอยู่ในบ้านของตนก็
ตาม มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์
เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์
คืออัลลัลลอฮฺอะลียะฮิซะสลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

“ผู้ใดปกปิดสิ่งไม่ดีให้แก่มุสลิม
อัลลอฮ์จะทรงปกปิดสิ่งไม่ดีให้แก่เขาในวันกิยามะฮ์”¹.
จากอนูบรชะฮ์ อัลอัสละมีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า:
ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออัลลัลลอฮฺอะลียะฮิซะสลัม ได้กล่าวว่า:
«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بَلِسَانِهِ، وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قَلْبَهُ، لَا تَغْنَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَتَّبِعُوا
عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّهُ مَنْ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعْ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ اتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ
فِي بَيْتِهِ»

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (2442) และมุสลิม (2580)

“โอ้ท่านผู้ศรัทธาด้วยล้นของเขา
โดยที่ความศรัทธายังไม่เข้าสู่หัวใจของเขา!
จงอย่าค้นหาขามุสลิม
และอย่าสอดแนมพวกเขาเพื่อเปิดโปงความลับของพวกเขา
แท้จริงใครก็ตามที่พยายามเปิดโปงความลับของพวกเขา
อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามความลับของเขา
และผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงติดตามความลับของเขา
พระองค์ก็จะทรงเปิดโปงเขาในบ้านของเขา”¹.

ประเด็นที่แปด:

มารยาทของการคุฏบะฮ์และเคาะฎิบ:

1-

จำเป็นที่คุฏบะฮ์วันศุกร์จะต้องบริสุทธิ์จากการถูกใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณาให้แก่บุคคล พรรค สถาบัน หรือสิ่งอื่นใด และจะต้องมีความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ตะอาลาและศาสนายะฮ์ของพระองค์
เพื่อเผยแพร่การเรียกร้องและเชิดชูพระดำรัสของพระองค์
ดังที่อัลลอฮ์ตะอาลาตรัสว่า:

(وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا 18)

และว่าแท้จริงบรรดามัสยิดนั้นเป็นของอัลลอฮ์ ดังนั้น
พวกเจ้าอย่าวิงวอนขอผู้ใดเคียงคู่กับอัลลอฮ์ [อัลญิน: 18]

2-

เคาะฎิบไม่ควรกล่าวคุฏบะฮ์ยาวจนเป็นภาระแก่ผู้ฟังและทำให้พวกเขาเบื่อหน่ายที่จะฟัง

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (4880)

และก็ไม่ควรกล่าวสั้นจนเนื้อหาขาดความสมบูรณ์และขาดตอน

3-

จำเป็นสำหรับเคาะ楯ที่จะต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้ฟังขณะกล่าวคุตปะฮ์

โดยควรลดระดับการใช้ถ้อยคำกับคนทั่วไปตามสติปัญญาของพวกเขา

หลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางภาษาที่ยากเกินความเข้าใจ

ใช้ระดับปานกลางกับคนระดับกลาง

และใช้ภาษาที่สละสลวยกับผู้รู้

เพื่อที่จะเป็นผู้มีวิทย์ปัญญสำหรับคนทุกระดับชั้น

ที่วางทุกสิ่งไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสมของมัน และในทุกกรณีต้องละเว้นจากคำพูดที่มีการปรุงแต่งและเป็นเท็จ

4-

หลีกเลี่ยงประเด็นขัดแย้งที่ก่อให้เกิดความบาดหมางและความเกลียดชัง

เพราะแท้จริงแล้วภารกิจหลักของเคาะ楯คือการสอนผู้คนการรวมหัวใจของพวกเขาให้อยู่บนสัจธรรม

และการขจัดสาเหตุของความแตกแยกในหมู่พวกเขา

5- ไม่เลยเถิดในการใช้คำคล้องจองและสำนวนที่ลึกลับแต่เป้าหมายหลักคือการถ่ายทอดความหมายที่เป็นประโยชน์ด้วยถ้อยคำที่ชัดเจนและสั้นที่สุด

6- ให้หลีกเลี่ยงการเลียนแบบที่น่ารังเกียจและเสแสร้งและการสวมบทบาทเป็นบรรดาเคาะ楯ที่มีชื่อเสียง

เพราะสิ่งนั้นจะก่อให้เกิดความอึดอัดและไม่เป็นที่พอใจในจิตใจ¹

ประเด็นที่เก้า: จุดประสงค์และเป้าหมายของคฤปะฮ์

คฤปะฮ์วันศุกร์ควรมีเป้าหมายดังต่อไปนี้:

1- การชี้แจงถึงหลักการเอกภาพของอัลลอฮ์ ความสำคัญและความประเสริฐของมัน และการตักเตือนให้ระวังจากการตั้งภาคีในทุกประเภท ทุกรูปแบบ และทุกช่องทาง

2- การตักเตือนและกล่าวให้รำลึกถึงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง การสอบสวนและการตอบแทนของพระองค์ในโลกหน้า และความหมายอันสูงส่งจากพระผู้อภิบาลที่ทำให้จิตใจมีชีวิตชีวา และการเรียกร้องสู่ความดี การสละในสิ่งที่ดีและห้ามในสิ่งที่ชั่วร้าย

3- การสร้างความเข้าใจในศาสนาแก่ชาวมุสลิมและสอนพวกเขาถึงสัจธรรมต่างๆ จากคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ตะอาลา และแบบฉบับของเราะซูลของพระองค์

คืออัลลลอฮะฮ์อะลัยฮิอะสสลาม

พร้อมกับการใส่ใจในความถูกต้องดีงามของหลักจริยธรรมและมารยาท ให้ปลอดพ้นจากการสุตโตงและการหย่อนยาน

4- การแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอิสลาม และการตอบโต้ข้อคลุมเครือและเรื่องเท็จที่ฟายตรงข้ามสร้าง

¹ โปรดดู: รูปแบบการคฤปะฮ์วันศุกร์ของอับดุลลอฮ์ บิน ดอยฟุลลอฮ์ อัล-เราะฮัยลีย์ (น. 12, 20, 22), และ คำแนะนำ 50 ประการเพื่อการเป็นเคาะฎิบที่ประสบความสำเร็จ ของอะมีร์ บิน มุหัมมัด อัล-มัดรียี (น. 33, 73, 87)

ขึ้นเพื่อทำให้เกิดความสับสน
ด้วยรูปแบบที่น่าเชื่อถือและสุขุม
โดยปราศจากการโต้เถียงและการด่าทอ

5-

การเผชิญหน้ากับแนวความคิดที่ทำลายล้างและทำให้หลงผิด
ด้วยการนำเสนออิสลามที่ถูกต้องในฐานะที่เป็นแนวทางอันเป็น
นรกฐานดั้งเดิมของประชาชาติ
ซึ่งอัลลอฮ์ได้ทรงเลือกสรรสำหรับประชาชาตินั้น
และประชาชาติเองก็ได้ยอมรับเป็นศาสนาของตน
พร้อมกับการชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะพิเศษต่างๆ อันได้แก่
ความครอบคลุม ความเป็นดุลยภาพ ความลุ่มลึก
และการสร้างสรรค์ในเชิงบวก

6-

การเชื่อมโยงคุณสมบัติเข้ากับชีวิตและสภาพความเป็นจริงที่ผู้คน
ดำเนินชีวิตอยู่
โดยมุ่งเน้นการเยียวยาโรคภัยของสังคมและนำเสนอแนวทาง
แก้ไขปัญหาดังกล่าว ของสังคม
ซึ่งมีที่มาจากบทบัญญัติอิสลามอันสูงส่ง
พร้อมกับการให้ความสำคัญกับหลักความเชื่อ (อะกีดะฮ์)
และการปรับปรุงแก้ไข หลักการอิสลามและหลักการอิหม่าน
กิจการของสตรีและครอบครัวมุสลิม และหัวข้ออื่น ๆ
ที่ตรงกับความต้องการของผู้คน

7- การคำนึงถึงโอกาสต่างๆ ที่เวียนมาบรรจบตลอดทั้งปี
เช่น เราะมะฎอน หัจญ์ และอื่นๆ

ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟังและทำให้พวกเขาปรารถนาที่จะได้รับความรู้ที่จะมาสองส่วงานทางแกพวกเขาในเรื่องนั้นๆ

8-

การยับยั้งความหมายของความเป็นพี่น้องอิสลามระหว่างมุสลิม และต่อต้านอคติและการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ นิกาย ภูมิภาค และอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่มุสลิม

ประเด็นที่สิบ: วิธีการเตรียมมคุตบะฮ์

จำเป็นสำหรับเคาะก๊อบที่ต้องใส่ใจกับการเตรียมคุณสมบัติของ
เขาอย่างพิถีพิถัน และคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้:

โดยทั่วไปแล้วบทกวีจะประกอบด้วยสามส่วนคือ:

บทนำ เนื้อหา และบทสรุป

ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่~~ไม่ได้กล่าวถึงโดยตรงในระหว่างการเขียนหรือการบรรยาย~~

อีกทั้งยังเป็นส่วนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน

โดยคุณภาพของความเชื่อมโยงนี้จะดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ
ความสามารถของเกาะหีบ ความรู้ที่กว้างขวาง

และประสบการณ์ของเขา ซึ่งจะทำให้ส่วนต่างๆ
ของบทความมีความเป็นระเบียบและโครงสร้างที่รัดกุม

ความเป็นระเบียบและความรัดกุมนี้ทำให้ความหมายชัดเจนและเป้าประสงค์ปรากฏเด่นชัด

และยังรับประกันว่าผู้พูดจะได้รับการรับฟังเป็นอย่างดีจากผู้ฟัง และความสนใจอย่างเต็มที่จากผู้ร่วมวงสนทนา

บทนำ:

เคาะ臼ควรให้ความสำคัญกับบทบาทและการเปิดประเด็นของ

เขา

โดยกล่าวด้วยถ้อยคำเริ่มต้นที่ชี้ให้ผู้ฟังทราบถึงเป้าหมาย
ของคุณบะฮ์

อันเป็นการดึงดูดความสนใจและเตรียมความพร้อมทางจิตใจ
ซึ่งอาจจะเป็นโองการจากอัลกุรอานที่ตักเตือนหรือส่งเสริม
หรือบางส่วนจากวิทยปัญญาอันคมคายของท่านนบี
และการเปิดประเด็นนั้นคือสิ่งแรกที่เคาะฆิบจะนำเสนอต่อผู้ฟัง
ของเขา ดังนั้น

เมื่อเขาสามารถสร้างความประทับใจให้แก่พวกเขาด้วยการ
นำเสนอที่ดีแล้ว

พวกเขาก็จะสามารถติดตามคุณบะฮ์ส่วนที่เหลือได้อย่างต่อเนื่อง
และกระตือรือร้น

และในช่วงต้นของคำพูดควรมีสิ่งที่บ่งชี้ถึงเป้าหมายของผู้
พูด

โดยเป็นที่ทราบกันดีว่าคุณบะฮ์วันศุกร์นั้นจะเริ่มต้นด้วยการส
รรเสริญต่ออัลลอฮ์ การสดุดีพระองค์

การกล่าวคำปฏิญาณทั้งสอง

และการเศาะละวาตและสลามแด่เราะซูลของอัลลอฮ์

คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะซัลลัม ดังนั้น

ในถ้อยคำเหล่านี้ควรมีการคัดสรรอย่างสละสลวยซึ่งจะบงบอ
กถึงหัวข้อของคุณบะฮ์และจุดประสงค์ของมัน

หัวข้อ: ซึ่งเป็นเป้าประสงค์อันยิ่งใหญ่ที่สุดของคุณบะฮ์
และอาจเป็นการเหมาะสมที่จะระบุหัวข้ออย่างชัดเจนในช่วงเรี
มต้นของคุณบะฮ์ เช่น การกล่าวว่า

“ฉันต้องการจะกล่าวกับพวกท่านเกี่ยวกับเรื่อง...”

หากเป็นประเด็นร่วมสมัยที่สังคมกำลังถกเถียงและต้องการ
คำชี้แจงที่ชัดเจนในเรื่องนั้น

และบางครั้งอาจไม่เป็นการเหมาะสมที่จะกล่าวถึงเรื่องนั้นโ
ดยตรง อาจเพราะเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน
หรือเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกแยกในหมู่ผู้คน
ในกรณีเช่นนี้ เคาะ楯บควรจะค่อยๆ นำเข้าสู่ประเด็นนั้น
และกล่าวถึงมันในทางอ้อม
เพื่อนำพาผู้ฟังไปตามลำดับของเหตุและผล
จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายที่ต้องการด้วยความพอเหมาะและค
วามสมดุล โดยหลีกเลี่ยงการยั่วเย้าและความแตกแยก
และด้วยเหตุนี้

เคาะ楯บจะสามารถบรรลุเป้าหมายของเขาในการเตรียมควา
มพร้อมทางจิตใจของผู้คนได้

หากว่าพวกเขาปฏิเสธหรือเบือนหน้าหนีจากเรื่องนั้น
หรือหากมันเป็นเรื่องที่จิตใจของพวกเขาไม่คุ้นเคย

และหัวข้อของคุณุปะฮ์นั้น

โดยทั่วไปจะตั้งอยู่บนรากฐานที่สำคัญสองประการ คือ
การอธิบายให้ชัดเจนและการอ้างอิงหลักฐาน

ส่วนการอธิบายให้กระจ่างนั้น

คือการกล่าวถึงคำจำกัดความของประเด็นที่กำลังพูดถึง
และการกล่าวถึงคุณลักษณะ คุณสมบัติเฉพาะ และข้อดีต่างๆ
ของมัน

ส่วนเรื่องการอ้างเหตุผล: โดยส่วนใหญ่แล้ว
ประเด็นที่จะนำเสนอั้นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้วยห
ลัฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อพิสูจน์ และข้อชี้ชัดต่างๆ

โดยหลักฐานเหล่านี้มักจะมาจากอัลกุรอาน อัซซุนนะฮ์
และคำกล่าวของบรรพชนสะลัฟ

รวมถึงการหยิบยกเหตุการณ์และเรื่องราวบางอย่างขึ้นมาเพื่อ
การเปรียบเทียบและเป็นข้อคิดเตือนใจ นอกจากนี้

สิ่งที่เป็นประโยชน์ในเรื่องนี้คือการอ้างอิงจากบรรดาอิมาม
ผู้มีชื่อเสียงและผู้ทรงปัญญาในหมู่พวกเขา

ซึ่งเป็นผู้ที่รู้จักกันในด้านความดีงาม การเป็นผู้นำ คุณธรรม
ความสมณะ ความกล้าหาญ และความยำเกรง
ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเนื้อหา

การปิดท้ายคุฎบะฮ์:

หลังจากที่เคาะฎิบนำเสนอหัวข้อของเขาเสร็จแล้ว

เป็นการดีที่จะปิดท้ายคุฎบะฮ์ด้วยบทสรุปที่เหมาะสม

ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวคิดและสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
ด้วยสำนวนที่แตกต่างและวิธีการที่รวบรัด

เพราะการยืดเยื้อในขั้นตอนนี้จะนำมาซึ่งความเบื่อหน่ายและ
ทำให้ความคิดกระจัดกระจาย

และไม่ควรประกอบด้วยความคิดใหม่ๆ และหลักฐานใหม่ๆ
เพราะเมื่อนั้นมันจะไม่ใช่อัจฉิมบท

แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของคุฎบะฮ์และเป็นส่วนต่อขยายของม
ัน

และปัจฉิมบทจะต้องทรงพลังทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำและ
อิทธิพลที่สร้างขึ้น

เพราะเป็นสิ่งที่สุดท้ายที่กระทบโสตประสาทของผู้ฟังและยังคง
อยู่ในความคิดคำนึงของเขา

หากมันอ่อนแอในเชิงการเรียงเรียงและใช้ชีวิตชีวาในการนำเสนอ คุณประโยชน์ของคุณบะฮ์ก็ย่อมสูญสิ้นไป

และปัจฉิมบทอาจเป็นโองการจากอัลกรุอานที่ยังไม่เคยถูกหยิบยกมาก่อน

ซึ่งรวบรวมหัวข้อในด้านการส่งเสริมให้ทำความดี การตักเตือนให้เกรงกลัว หรือการอ้างหลักฐานเพื่อยืนยัน และอาจเป็นหะดีษของท่านนบีที่ให้ประโยชน์เฉกเช่นเดียวกับโองการจากอัลกรุอาน

และอาจเป็นการทบทวนองค์ประกอบของคุณบะฮ์ในรูปแบบที่แตกต่าง และด้วยวิธีการที่ครอบคลุม ชัดเจน และทรงพลัง

และยังมีอีกสองประการที่เคาะหฺบิบควรให้ความสำคัญ คือ เอกภาพของหัวข้อ และความแปลกใหม่กับการเปลี่ยนแปลง

ความเป็นเอกภาพของหัวข้อ:

ควรจำกัดอยู่เพียงหัวข้อเดียว เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน มีการขัดเกลาถ้อยคำ และนำเสนอได้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากหัวข้อที่แตกแขนงและประเด็นที่หลากหลายในคราวเดียวกันนั้น จะทำให้สมาธิไขว่เขว

ทำให้เนื้อหาบางส่วนถูกกลืนเลือน

และนำไปสู่การนำเสนอที่ยืดเยื้อน่าเบื่อ ภาพรวมที่จืดชืด และความตื้นเขิน

ความแปลกใหม่และการเปลี่ยนแปลง: ซึ่งหมายความว่า การคุณบะฮ์ของเขาทั้งหมดไม่ควรจำกัดอยู่แค่ในหัวข้อที่ซ้ำไปซ้ำมา แต่เขาควรสร้างความหลากหลายในหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมทุกเรื่องของบทบัญญัติอิสลาม ตั้งแต่เรื่องเตาฮีด อิบาเดฮ์ มุอามะลาต อัคลาก และอื่นๆ

และไม่ควรยึดติดกับลีลาเดียวในรูปแบบและวิธีการนำเสนอ
ของเขา แต่ควรมีทั้งรูปแบบที่เป็นเชิงคำถามบ้าง
และเชิงบอกเล่าบ้าง มีการยกอุทาหรณ์
และการเสาะแสวงหาวิทยปัญญาและความลับเบื้องหลัง
ควบคู่ไปกับการสัมผัสความเป็นจริงของสังคม
การพิจารณาความต้องการของผู้คน
และการชี้แนะและให้ความกระจ่างแก่พวกเขา
ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล
า่นี้ที่มีต่อพวกเขา¹

บทที่ 4 บทบัญญัติว่าด้วยมัสยิด

ประการที่หนึ่ง: ความหมายของมัสยิด

มัสยิดตามหลักวิชาการ คือ
สถานที่ซึ่งจัดให้มีการละหมาดฟรฎูห้าเวลา
การละหมาดวันศุกร์ และอื่นๆ และมีการเปล่งเสียงอะซาน
โดยได้ชื่อว่ามัสยิดเพราะเป็นสถานที่สำหรับการสวดต่ออัล
ลอฮ์ ตะอาลา

ความแตกต่างระหว่างมัสยิดและมัสยิด

มัสยิด คือสถานที่ที่ถูกกำหนดไว้สำหรับการละหมาดฟรฎู
(ละหมาดบังคับ) อย่างถาวร
ส่วนมัสยิดคือสถานที่ที่ถูกจัดไว้สำหรับการละหมาดชั่วคราว
เช่น สถานที่ละหมาดในโรงเรียน สถาบัน บริษัท
และตามเส้นทางการเดินทาง และอื่นๆ

¹ ดู: แนวทางในการเตรียมคุณูปะฮ์วันศุกร์ ของ ดร. ซอลิหฺ บิน อับดุลลอฮ์ บิน หุหมัด: (หน้า 22) และหน้าต่อไป

ซึ่งไม่ได้ถูกกะกัฟไว้สำหรับการละหมาดทั้งห้าเวลา
และไม่เป็นสุนัตให้ละหมาดตะฮียะตุลมัสยิดเมื่อเข้าไปในมัสยิด
ลลา หากแต่เป็นสุนัตเมื่อเข้าไปในมัสยิด

ประการที่สอง:

การสร้างมัสยิดและความประเสริฐของมัน

บรรดามัสยิดคือสถานที่ดีเลิศและประเสริฐที่สุดบนหน้าแผ่นดิน
ซึ่งมีการประกอบอิบาดะฮ์ที่ประเสริฐที่สุดในนั้น
นั่นก็คือการละหมาด อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ 36
رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ
يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ 37﴾

(แสงสว่างแห่งฮิญาซะฮ์ของอัลลอฮ์นั้นได้เจิดจรัสอย่างชัดเจน
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง) ในบรรดาบ้านที่อัลลอฮ์ทรงอนุญาตให้
ยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึกอยู่เสมอ
เพื่อที่จะแซ่ซ้องสดุดีแด่พระองค์ในนั้น
ทั้งในยามเช้าและยามพลบค่ำ

บรรดาบุรุษผู้ทำการค้าและการขายไม่ได้ทำให้พวกเขาหันห่าง
ออกจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์ และการดำรงละหมาด
และการจ่ายซะกาต
โดยที่พวกเขากลัววันที่หัวใจจะปวดร้าวและสายตาสลัด
ลาน [อันนุร: 36-37]

และอัลลอฮ์

ตะอาลา

ได้ทรงอ้างอิงบรรดามัสยิดว่าเป็นของพระองค์
เพื่อเป็นการให้เกิดเกียรติและยกย่อง โดยมีดำรัสว่า:

{وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ...}

และใครเล่าที่อธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่ปิดกั้นไม่ให้ใช้บรรดามัสยิด
ของอัลลอฮ์เพื่อการกล่าวถึงพระนามของพระองค์...

[อัลบะเกาะเราะฮ์:

114]

และพระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ได้ตรัสว่า

{وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا 18}

และแท้จริงบรรดามัสยิดนั้นเป็นของอัลลอฮ์

ดังนั้น

พวกเจ้าอย่าวิงวอนขอผู้ใดเคียงคู่กับอัลลอฮ์ [อัลญิน: 18]

และด้วยเหตุนี้

ศาสนบัญญัติจึงได้ส่งเสริมการสร้างและทำนุบำรุงมันทั้งที่เป็น
นรูปธรรมและนามธรรม

และส่วนหนึ่งจากหลักฐานในเรื่องนี้คือ อัลลอฮ์ ตะอาลา
ทรงตรัสว่า:

{إِنَّمَا يَعْزُمُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ
وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ 18}

แท้จริงผู้ที่พัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น

คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์

และวันปรโลก

และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด

และจ่ายซะกาต

และเขาไม่กลัวผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนั้น แนนอน

ชนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้อยู่ในกลุ่มชนผู้ได้รับทางนำ

[อัตเตาบะฮ์: 18]

จากท่านอุษมาน บิน อัฟฟาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮ์อะลัยฮิซซาลาม กล่าวว่า:

«مَنْ بَنَى مَسْجِدًا يَتَنَجَّى بِهِ رَجَاءَ اللَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ»

"ผู้ใดที่สร้างมัสยิดโดยมุ่งหวังความพอพระทัยของอัลลอฮ์ อัลลอฮ์จะทรงสร้างเยี่ยงนั้นให้แก่เขาในสวรรค์"¹.

และจากญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮ์อะลัยฮิซซาลาม กล่าวว่า:

«مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِلَّهِ كَمَفْخَصٍ قَطَاةٍ، أَوْ أَصْغَرَ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ»

"ผู้ใดสร้างมัสยิดหลังหนึ่งเพื่ออัลลอฮ์ แม้จะมีขนาดเท่ารั้งนกกระทาหรือเล็กกว่านั้น อัลลอฮ์จะสร้างบ้านหลังหนึ่งให้แก่เขาในสวรรค์"².

และคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ที่ว่า:

«وَلَوْ كَمَفْخَصٍ قَطَاةٍ»

""แม้เพียงเท่าที่ปีกไขของนกกระทา"" หมายถึง

สถานที่ที่นกตัวเมียใช้ทำรังบนพื้นดินเพื่อวางไข่ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงขนาดที่เล็กมาก เพื่อที่จะไม่ให้ผู้ใดถูกการสร้างมัสยิดของเขา แม้ว่าจะมีขนาดเล็กมากก็ตาม

และอาจจะรวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อสร้างแม้จะเป็นเพียงอิฐหรือดินก้อนหนึ่ง หรือลงแรงด้วยมือของตน หรือจ่ายค่าจ้างคนงาน และการกระทำอื่น ๆ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (450) และมุสลิม (533)

² รายงานโดย อิบน์มาญะฮ์ (738) และอัลบุศรียกกล่าวในหนังสือ «อัชชะวาอิด» (1/94) ว่าเป็นสายรายงานที่เศาะฮีห์

ในทำนองเดียวกัน

ซึ่งถือได้ว่าเป็นการช่วยเหลือในการสร้างมัสยิดด้วยตัวเองหรือด้วยทรัพย์สินของเขา

โดยมุ่งหวังผลตอบแทนที่จะได้รับจากสิ่งนั้น

นั่นคือการที่อัลลอฮ์จะทรงสร้างบ้านให้แก่เขาเช่นเดียวกันหรือกว้างขวางกว่าในสวนสวรรค์

เนื่องจากบ้านในสวนสวรรค์นั้นไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ได้ และไม่มีสิ่งใดเทียบเคียงกันได้เลย และสิ่งนี้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้ที่อัลลอฮ์ทรงประทานความกว้างขวางแก่เขาได้รับแรงในการทำความดีงาม

และณ โอกาสในชีวิตนี้

เพื่อที่เขาจะได้เตรียมพร้อมสำหรับโลกหน้าของเขา

ซึ่งเขาจะพบว่าผลตอบแทนนั้นถูกเพิ่มพูนทวีคูณ ณ ที่พระผู้อภิบาลของเขาอย่างมากมาย¹

ประการที่สาม:

การอิมาระฮ์มัสยิดและความประเสริฐของมัน

การอิมาระฮ์มัสยิดในความหมายโดยรวมนั้นครอบคลุมทั้งด้านรูปธรรมและด้านนามธรรม

ซึ่งประกอบด้วยการสร้างมัสยิดและบูรณะซ่อมแซม

การจัดให้มีแสงสว่างและเครื่องปู

การดูแลให้บริการและทำความสะอาด

การทำอิมาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ในนั้น

¹ ดู: “บทต่างๆ และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด” ของเชคอิบนุ ญิบรีน เราหิมะฮ์อุลลอฮ์ (หน้า 14)

การแต่งตั้งอิหม่ามและมอซซซิน การเปิดวงเรียนรู้ เช่น การสอนอัลกุรอาน ฟิคว ตัฟซียร์ หะดีษ และศาสตร์อื่นๆ ที่มีประโยชน์ การจัดสรรปัจจัยยังชีพแก่ผู้ปฏิบัติงาน และการทำอะกัฟในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่มัสยิด เช่น การระกัฟที่พักอาศัยสำหรับอิหม่าม มอซซซิน ครู และนักศึกษา การสร้างสถานที่อาบน้ำละหมาด และสาธารณประโยชน์อื่นๆ ของมัสยิด

อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿إِنَّمَا يَعْزُمُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾ (18)

แท้จริงผู้ที่พัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจ่ายซะกาต และเขาไม่กลัวผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนั้น แนนอน ชนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้อยู่ในกลุ่มชนผู้ได้รับทางนำ

[อัตเตาบะฮ์: 18]

แท้จริงอายะฮ์อันทรงเกียรติได้ยืนยันถึงการมีศรัทธาแก่ผู้ ที่ทำการอิมาเราะฮ์มัสยิดด้วยการละหมาดในนั้น การทำความสะอาด และการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม¹

¹ ดู: «สิ่งที่อนุมัติและสิ่งต้องห้ามในมัสยิด» โดย มุหัมมัด อัลฮัฟลัจญ์ (น. 9)

ประการที่สี่:

การทำให้มัสยิดสะอาดบริสุทธิ์และการดูแลรักษามัสยิดให้ปราศจากสิ่งสกปรก

เนื่องด้วยมัสยิดทั้งหลายเป็นสถานที่แห่งการเคารพภักดีและแสวงหาความใกล้ชิดต่ออัลลอฮ์ตะอาลาด้วยการเชื่อฟังภักดี

จึงมีคำสั่งให้ดูแลรักษาและปกป้องมัสยิดให้พ้นจากบรรดาสิ่งสกปรกและสิ่งปฏิกูลทั้งหลาย

เพื่อให้มัสยิดเหล่านั้นคงไว้ซึ่งความสะอาด ความดีงาม และความสวยงาม

ชัยคอบนุสอะดียฺ رحمهฮุลลอฮ์ กล่าวในการตีพิมพ์ร่ำของพระองค์ตะอาลาว่า:

﴿فِي بُيُوتِ أَذُنَ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ 36﴾

(แสงสว่างแห่งฮิदाเยฮ์ของอัลลอฮ์นั้นได้เจิดจรัสอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง) ในบรรดาบ้านที่อัลลอฮ์ทรงอนุญาตให้ยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึกอยู่เสมอ เพื่อที่จะแซ่ซ้องสดุดีแด่พระองค์ในนั้น

ทั้งในยามเช้าและยามพลบค่ำ [อันนุร: 36] ท่านกล่าวว่า:

﴿...أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ...﴾

ให้ยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึก นี่คือบทบัญญัติโดยรวมของมัสยิด

ซึ่งการให้ความยิ่งใหญ่แก่มัสยิดนั้นรวมถึง: การสร้างมัสยิด การกวาดและทำความสะอาดให้ปราศจากนยะฮิสและสิ่งโสโครก

การปกป้องมัสยิดจากคนวิกลจริตและบรรดาเด็กที่ไม่ระวังจา
กนะยิส และจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา

และต้องได้รับการปกป้องจากการพุดจาไร้สาระ

และการเปล่งเสียงดังในเรื่องอื่นนอกจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์¹

จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู เล่าว่า
มีสตรีผิวดำคนหนึ่งเคยทำความสะอาดมัสยิด (หมายถึง
กวาดมัสยิด) แล้วท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม ไม่เห็นนาง ท่านจึงได้ถามถึงนาง
พวกเขาตอบว่า "นางเสียชีวิตแล้ว" ท่านจึงกล่าวว่า

«أَفَلَا كُنْتُمْ أَذْنَتُمْوْنِي» قَالَ: فَكَانَهُمْ صَغَرُوا أَمْرَهَا، فَقَالَ: «دَلُّوْنِي عَلَى قَبْرِهَا»
فَدَلُّوْهُ، فَصَلَّى عَلَيْهَا، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الْقُبُورَ مَمْلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَى أَهْلِهَا، وَإِنَّ اللَّهَ
عَزَّ وَجَلَّ يُنَوِّرُهَا لَهُمْ بِصَلَاتِي عَلَيْهِمْ»

«เหตุใดพวกท่านจึงไม่แจ้งแก่ฉัน?»

เสมือนว่าพวกเขาเห็นว่าเรื่องของนางเป็นเรื่องเล็กน้อย

ท่านจึงกล่าวว่า: «จงนำทางฉันไปยังหลุมศพของนาง»

แล้วพวกเขาก็นำทางท่านไป ท่านจึงละหมาดให้แก่นาง
หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า:

«แท้จริงบรรดาหลุมฝังศพเหล่านี้เต็มไปด้วยความมืดมิดสำหรับ
ผู้ผู้อยู่ในนั้น และแท้จริงอัลลอฮ์

ผู้ทรงเกรียงไกรและทรงสูงส่ง

จะทรงให้มันสว่างไสวเพื่อพวกเขา

ด้วยการละหมาดของฉันให้แก่พวกเขา»².

¹ ตัฟซีรอัชชะฮีดียฺ (หน้า 569).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (460) และมุสลิม (956)

มีรายงานที่ได้รับการยืนยันจากท่านอนัส
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านกล่าวว่า:
ขณะที่เราอยู่ในมัสยิดกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม
ก็มีชาวเบดูอินคนหนึ่งเข้ามาแล้วยืนปัสสาวะในมัสยิด
บรรดาสหยาของ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม
จึงกล่าวว่า: "เฮ้ย เฮ้ย!" ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม
จึงกล่าวว่า:

«لَا تُرْمُوهُ - أَي: لَا تَقْطَعُوا عَلَيْهِ بَوْلَهُ - دَعُوهُ»

""อย่าหยุดเขา (คือ อย่าห้ามเขาปัสสาวะ)
จงปล่อยเขาไปเถิด""

พวกเขาจึงปล่อยเขาไว้จนกระทั่งเขาปัสสาวะเสร็จ
จากนั้นท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม
ได้เรียกเขามา และกล่าวแก่เขาว่า:

«إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ وَلَا الْقَدْرِ، إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ وَالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ»

ในมัสยิดเหล่านี้เป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะแก่การรดน้ำปัสสาวะแ
ละสิ่งสกปรกอื่นๆ

หากแต่ว่ามันเป็นสถานที่สำหรับการรำลึกถึงอัลลอฮ์ผู้ทรงอำ
นาจ การละหมาด และการอ่านอัลกุรอาน
แล้วท่านก็ได้ส่งชายคนหนึ่งจากกลุ่มชนให้นำถ้ำน้ำมาเทลงไ
ป¹

และไม่มีข้อขัดแย้งว่าปัสสาวะและสิ่งที่คล้ายกันนั้นเป็นนะ
ญีสซึ่งจะต้องดูแลรักษามัสยิดให้พ้นจากมัน

¹ รายงานโดย อัล-บุคอรี: (219) โดยสรุป, และมุสลิม: (285)

เนื่องจากมัสยิดเป็นสถานที่ที่มีเงื่อนไขต้องมีความสะอาด
ดังนั้น บรรดามัสยิด พรม และส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ลาน
ดาดฟ้า และอื่นๆ

จะต้องได้รับการดูแลให้พ้นจากนะญิสทั้งปวง
และจะต้องถูกชำระล้างให้สะอาดเมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสิ่งเหล
่านั้นเกิดขึ้น

และเช่นเดียวกันนี้

ได้มีรายงานเกี่ยวกับการชำระล้างให้สะอาดจากสิ่งสกปรกต่าง
ๆ เช่น เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย เลือด หนอง และอื่นๆ
ในทำนองเดียวกัน โดยมีรายงานจากท่านอนัส บิน มาลิก
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า แท้จริงท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เห็นเสมหะที่ติดกับกะฮ์
เรื่องดังกล่าวสร้างความไม่พอใจแก่ท่านเป็นอย่างมาก
จนปรากฏให้เห็นบนใบหน้าของท่าน

ท่านจึงลุกขึ้นไปชุบน้ำออกด้วยมือของท่าน และกล่าวว่า:

«إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ - أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقُبْلَةِ - فَلَا
يُزُقَنَّ أَحَدَكُمْ قَبْلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ» ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ،
فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلْ هَكَذَا»

«แท้จริง เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ายืนละหมาด
เขากำลังสนทนากับพระเจ้าของเขา -
หรือแท้จริงพระเจ้าของเขาอยู่ระหว่างเขาและทิศกิบลัต -
ดังนั้น

จงอย่าให้คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าบนน้ำลายไปยังเบื้องหน้าทิศ
กิบลัตของเขา แต่ให้บนไปทางซ้ายหรือใต้เท้าของเขา»
หลังจากนั้น ท่านได้จับชายผ้าคลุมของท่าน

แล้วบ้านน้ำลายลงบนผ้านั้น จากนั้นก็นำชายผ้ามาทบกัน แล้วท่านก็กล่าวว่า «หรือให้ทำเช่นนี้»¹.

และมีหะดีษจำนวนมากที่บ่งชี้ถึงการห้ามถมน้ำลายและเสมหะในมัสยิด

และในบางหะดีษได้ห้ามมิให้ถมน้ำลายไปยังทิศกิบลัตหรือทางด้านขวาของเขา

และได้อนุญาตให้ถมน้ำลายไปทางด้านซ้ายหรือใต้เท้าซ้ายของเขา

จากนั้นให้ใช้เท้าถม และเป็นที่แน่นอนว่าการถมน้ำลายและเสมหะนั้นเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจโดยธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ท่านนบี

คือลัลลอฮฺอะลัยฮิสสลาม

จึงโกรธเมื่อท่านเห็นรอยน้ำลายที่บริเวณกิบลัตของมัสยิด จนกระทั่งใบหน้าของท่านแดงก่ำ และท่านได้รับไปขูดมันออก จากนั้นได้ทาแทนที่ด้วยน้ำหอมชนิดหนึ่งหรือหญ้าฝรั่ง

และเป็นที่ทราบกันว่ามัสยิดที่สร้างจากดินนั้น การขูดออกเป็นเรื่องง่าย และด้วยพื้นที่เป็นดิน

จึงสามารถฝังสิ่งที่ตกลงไป

หรือนำดินที่เปรอะเปื้อนนั่นออกไปได้

และเนื่องด้วยมัสยิดในยุคสมัยนี้โดยส่วนใหญ่แล้วมีการปูพื้นและพรมที่สะอาด

ซึ่งง่ายต่อการเปรอะเปื้อนด้วยสิ่งสกปรกและโสโครก

และจะปรากฏร่องรอยของเสมหะ เลือด หนอง และสิ่งที่คล้ายคลึงกัน

จึงถูกกำหนดให้มีการห้ามถมน้ำลายลงบนพื้นโดยเด็ดขาด

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (405) และมุสลิม (551)

ไม่ว่าจะบนพรหม หรือบนกำแพง หรือบนพื้นก็ตาม
ดังนั้นผู้ใดที่เปลือหรือจำเป็นต้องถ่มน้ำลายหรือเสมหะ
ก็ให้เขาออกไปด้านนอกเพื่อกระทำการดังกล่าว
หรือถ่มลงในผ้าเช็ดหน้าแล้วนำออกไป
หรือถ่มลงบนชายเสื้อของตนแล้วพับทบกันดังที่ถูกระบุไว้ใน
หะดีษ เพื่อให้มีรสยิดยังคงไว้ซึ่งความสะอาดและน่าอภิรมย์

และรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา
กล่าวว่า:

«أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِنَاءِ الْمَسَاجِدِ فِي الدُّورِ، وَأَنْ تُنْظَفَ وَتُطَيَّبَ.»

""ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งให้สร้างมัสยิด
และให้ทำความสะอาดและฉีดน้ำหอม"" สุฟยานกล่าวว่า
การสร้างมัสยิดในถิ่นฐานต่างๆ หมายถึง ในหมู่ชนเผ่าต่างๆ¹.

ประการที่ห้า:

บทบัญญัติเรื่องการสร้างมัสยิดบนสุสาน

หรือการนำสุสานเข้ามาในมัสยิด

ไม่อนุญาตให้สร้างมัสยิดบนหลุมศพของผู้ใดก็ตาม
เพราะมันเป็นสิ่งต้องห้าม ขัยคุลอิสลาม อิบน์ ดัยมียะฮ์
เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวว่า:
บรรดาอิมามมีมติเห็นพ้องต้องกันว่า
ห้ามมิให้มีการสร้างมัสยิดบนหลุมฝังศพ เพราะท่านนบี ﷺ
ได้กล่าวว่า

¹ บันเท็กโดย อັตติรมิซียฺ: (594),
และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด» (หน้า: 27)

และโปรดดู: «บทต่างๆ

«إِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ الْقُبُورَ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ؛ فَإِنِّي نَهَيْتُكُمْ عَنْ ذَلِكَ».

""แท้จริงบรรดาผู้ที่มาก่อนพวกเขาก็ได้ยึดเอาสุสานเป็นมัสยิด
ดังนั้นพวกเขาก็อย่าได้เอาสุสานเป็นมัสยิด
เพราะแท้จริงฉันได้ห้ามพวกเขาจากสิ่งนั้น""

และไม่อนุญาตให้ฝังศพในมัสยิด
หากมัสยิดมีมาก่อนก็ให้แก้ไข โดยการปรับพื้นที่โบรให้เรียบ
หรือขุดขึ้นมามากมายใหม่

และหากว่ามีสยิดถูกสร้างขึ้นหลังจากมิคุโบร
ก็ให้ร้อมสยิดนั้น

หรือไม่ก็ให้รื้อทำลายสภาพของกุโบรนั้นเสีย ทั้งนี้
 มัสยิดที่อยู่บนกุโบรนั้นไม่อนุญาตให้ละหมาดฟริฎและสุนัต
 เพราะเป็นสิ่งที่ถูกห้าม¹

และส่วนหนึ่งจากบรรดาหลักฐานในเรื่องนี้นอกจาก
ที่ช่วยคลี่คลาย ระเบิดอะลูมิเนียม ได้กล่าวไว้คือ:
จากท่านหญิงอาอิชะ และท่านอับดุลลอฮ์ บิน อับบาส
เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า ได้กล่าวว่า: ในยามที่ท่านเราะฮุลลอฮ์
คือลัลลอฮ์อะลัยฮิสสลาม กำลังป่วยใกล้ถึงแก่กรรม
(หมายถึง ความตายได้มาเยือนท่าน)
ท่านได้เอาผ้าคลุมของท่านมาคลุมไว้บนใบหน้า
และเมื่อท่านรู้สึกอึดอัด
ท่านก็ได้เปิดมันออกจากใบหน้าของท่าน
แล้วท่านก็ได้กล่าวในขณะที่อยู่ในสภาพเช่นนั้นว่า:

¹ «มังจัญม์อลพะตาวา» (22/194)

«لَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ»

“อัลลอฮ์ทรงสาปแช่งชาวยิวและคริสเตียนที่ยึดเอาหลุมศพของบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นสถานที่สักการะ”

ท่านตักเตือนมิให้กระทำเช่นเดียวกับพวกเขา¹

แท้จริงท่านเราะซูล

ได้ชี้แจงขณะที่ท่านอยู่ในช่วงสภาวะแห่งความตายว่า อัลลอฮ์
ผู้ทรงเกียรติ ผู้ทรงยิ่งใหญ่

ได้สาปแช่งชาวยิวและชาวคริสเตียน

เนื่องจากการที่พวกเขายึดเอาหลุมฝังศพของบรรดานบีของ
พวกเขาเป็นมัสยิด

และท่านได้ชี้แจงว่าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ
ของผู้นับถือศาสนาในยุคนั้น

ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตือนประชาชาติของท่านจากการเลียนแบบ
พวกเขา

และเพื่อปิดประตูการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์และการเคารพภักดี
ต่อสิ่งอื่นนอกเหนือจากพระองค์

และจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ มารดาแห่งศรัทธาชน
เราะฎียัลลอฮุอันฮา ว่า

ท่านหญิงอุมมุสะละมะฮ์ และท่านหญิงอุมมุสะละมะฮ์

ได้เล่าแก่ท่านนบี

เกี่ยวกับโบสถ์แห่งหนึ่งที่ทั้งสองได้เห็นในแผ่นดินหะบะชะฮ์ซึ่ง
มีรูปภาพต่าง ๆ อยู่ภายใน แล้วท่านจึงกล่าวว่า:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (435) และมุสลิม (531)

«إِنَّ أَوْلَنِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ قَمَاتَ، بَنُوا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّورَ، فَأَوْلَنِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

"«แท้จริงพวกเขาเขาเหล่านั้น
เมื่อมีชายที่ซอลิฮในหมู่พวกเขาเสียชีวิตลง
พวกเขาจะสร้างมัสยิดบนหลุมฝังศพของเขา
และวาดรูปดังกล่าวไว้ในนั้น
พวกเขาเหล่านั้นคือสิ่งถูกสร้างที่ชั่วช้าที่สุด ณ ที่อัลลอฮ์
ในวันกิยามะฮ์»"¹.

และรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ราะฎิยัลลอฮุอันฮา
กล่าวว่า: ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
กล่าวในระหว่างที่ท่านป่วยซึ่งท่านลุกขึ้นไปไหนไม่ได้ ว่า:
«لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ»

“พระผู้เป็นเจ้าทรงสาปแช่งชาวยิวและคริสเตียนที่ยึดเอาหลุม
ศพของบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นสถานที่สักการะ”
และหากมิใช่เพราะเหตุนั้นแล้ว
หลุมศพของท่านคงจะถูกแสดงให้เห็นเด่นชัด
แต่เกรงว่ามันจะถูกยึดเป็นมัสยิด²

ประการที่หก: บัญญัติเกี่ยวกับการตกแต่งมัสยิด

ไม่ควรตกแต่งมัสยิดและโอ้อวดมัน
ดังที่ท่านอัลบุคอรียได้บันทึกไว้จากท่าน अबดุลลอฮ์ อิบน์
อับบาส ราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย (427) และมุสลิม (528)

² รายงานโดย อัลบุคอรีย (1390) และมุสลิม (529)

""พวกท่านจะประดับประดามัน

แจกเช่นที่ชาวยิวและชาวคริสต์ได้ประดับประดา""

จากท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า :

""พวกเขาจะแข่งขันกันโอ้อวดมัน

แล้วจะไม่เข้าไปปฏิบัติศาสนกิจในนั้นเว้นแต่เพียงเล็กน้อย""

และมีรายงานจากท่านอุมร่า ท่านได้สั่งให้สร้างมัสยิด
และกล่าวว่า: ""จงให้ผู้คนได้หลบฝน

และท่านจงระวังอย่าได้ย้อมสิ่งใดให้เป็นสีแดงหรือสีเหลือง

เพราะมันจะทำให้ผู้คนไขว้เขว"¹."

ในยุคสมัยนี้การโอ้อวดในเรื่องมัสยิดได้แพร่หลายไปอย่าง
มาก

และผู้คนได้ฟุ่มเฟือยในการตกแต่งและใช้จ่ายไปกับมันอย่าง
มากมาย

และบรรดาอุละมาอ์ได้วินิจฉัยว่าอนุญาตให้สร้างมัสยิดอย่าง
ดีได้ หากบ้านเรือนและที่อยู่อาศัยถูกสร้างขึ้นอย่างดีเช่นกัน
เพื่อที่มัสยิดจะได้ไม่ดูน่าเกลียดและต่ำต้อยเมื่อเทียบกับบ้าน
เรือนเหล่านั้น

แต่ต้องปราศจากการฟุ่มเฟือยและการตกแต่งที่เกินความจำเป็น
ในเรื่องการตกแต่ง สี และการหาสี
รวมถึงความหลากหลายของวัสดุที่ใช้ เช่น เครื่องเคลือบ
กระเบื้อง และพรม ซึ่งไม่มีความจำเป็น ทั้งนี้
เป็นที่ทราบกันดีว่ายังมีมัสยิดอีกหลายแห่งที่ต้องการแม้กระทั่ง

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรียในเศาะฮีห์ของท่าน เป็นรายงานมุวัลลักด้วยสำนวนชีฆาด (1/ 96-97)

งบการบูรณะชั้นพื้นฐาน

ดังนั้นจึงสมควรที่จะนำเงินไปใช้ในการบูรณะมัสยิดเหล่านั้น

จากอัลดุลลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎียัลลอฮูอันฮูมา

«أَنَّ الْمَسْجِدَ كَانَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَبْنِيًّا بِاللَّيْنِ، وَسَقْفُهُ الْجَرِيدُ، وَعُمْدُهُ خَشَبُ النَّخْلِ، فَلَمْ يَزِدْ فِيهِ أَبُو بَكْرٍ شَيْئًا، وَرَأَى فِيهِ عُمَرُ وَبَنَاهُ عَلَى بُنْيَانِهِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِاللَّيْنِ وَالْجَرِيدِ وَأَعَادَ عُمْدَهُ خَشَبًا، ثُمَّ غَيَّرَهُ عُثْمَانُ فَرَأَى فِيهِ زِيَادَةً كَثِيرَةً، وَبَنَى جِدَارَهُ بِالْحِجَارَةِ الْمَنْقُوشَةِ وَالْقَصَةِ، وَجَعَلَ عُمْدَهُ مِنْ حِجَارَةٍ مَنْقُوشَةٍ وَسَقْفُهُ بِالسَّاجِ».

«มัสยิดในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์

คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมนั้นถูกสร้างด้วยอิฐ

หลังคาทำด้วยใบอินทผาลัม และเสาทำจากไม้ต้นอินทผาลัม

ท่านอะบูบะกัรไม่ได้เพิ่มเติมสิ่งใดเข้าไป

และท่านอุมร์ได้ขยายเพิ่มเติมและสร้างขึ้นตามโครงสร้างเดิม

ในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ด้วยอิฐและใบอินทผาลัม และได้ทำเสาขึ้นมาใหม่ด้วยไม้

หลังจากนั้นท่านอูษมานได้เปลี่ยนแปลงมัน

โดยได้เพิ่มเติมเข้าไปอย่างมาก

และได้สร้างกำแพงด้วยหินสลักและปูนปลาสเตอร์

และทำเสาจากหินสลักและหลังคาทำด้วยไม้สัก»¹.

อัลลามะฮ์ อัลบุคอรีฮ์ บิน บาซ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า:

การกระทำของท่านอูษมาน

เราะฎียัลลอฮูอันฮู

ซีให้เห็นถึงการปรับปรุงมัสยิดให้สวยงามด้วยหินที่แกะสลัก

ไม้เนื้อดี และอัลก็อศเศาะฮ์ ซึ่งหมายถึงการทาสีผนังนั้น

ก็ไม่ใช่ไร

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีฮ์ (446)

ถึงแม้ว่าวิถีชีวิตของชาวสละฟจะเหมาะสมและประเสริฐกว่าก็ตาม แต่เมื่อผู้คนต่างตกแต่งที่อยู่อาศัยของตนให้สวยงาม และไม่ชอบอาคารแบบเก่า

จนการปล่อยมัสยิดให้อยู่ในสภาพเดิมอาจทำให้พวกเขาไม่ยากมาละหมาดและมารวมตัวกันในมัสยิด

ก็ไม่ใช่ในสิ่งที่จะทำให้เหมือนที่ท่านอุษมาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุได้ทำไว้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มามัสยิด

แต่หากเพื่อการโอ้อวดแล้วก็ได้

และไม่สมควรที่จะมีการเขียนข้อความใด ๆ ในมัสยิด ดังนั้นที่ดีกว่าคือปล่อยให้มันเรียบ ๆ"¹.

ประการที่เจ็ด:

บทบัญญัติเรื่องการเข้ามัสยิดของผู้ปฏิเสธศรัทธา

เป็นที่ต้องห้ามสำหรับชาวมุสลิมที่จะอนุญาตให้ผู้ปฏิเสธศรัทธาคนใดเข้าสู่มัสยิดอัลหะรอมและเขตหะรอมทั้งหมดที่อยู่โดยรอบ และหลักการพื้นฐานในเรื่องนี้คือคำดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا...﴾

บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงบรรดาผู้ตั้งภาคินั้นโสมม ดังนั้นพวกเขาจงอย่าเข้าใกล้มัสยิดอัลหะรอม

หลังจากปีของพวกเขา... [อัตเตาบะฮ์: 28] ส่วนมัสยิดอื่น ๆ นั้น

หากการเข้าไปของพวกเขา มีวัตถุประสงค์ที่ศาสนานุญาตก็

¹ อ้างจาก "อัล-มะซาญิด" ของอัล-เกาะหฺฎอนีย (หน้า: 71).

ไม่มีข้อห้ามในเรื่องนั้น เช่น การสอบถามเกี่ยวกับอิสลาม
หรืองานที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด
หรือเพื่อผลประโยชน์ของชาวมุสลิม
หรือเพื่อป้องกันการตักเตือนบรรยายธรรม
หรือเข้าไปเพื่อเรื่องที่ศาสนาอนุญาต เช่น
การตักน้ำที่มีอยู่ภายในมัสยิด

ในสภาพการณ์เช่นนี้ถือว่าอนุญาตให้กระทำได้
เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้เคยผูกขมามะฮ์ บิน อุซาล ไว้กับเสาของมัสยิด
ดังมีรายงานจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู
ได้กล่าวว่า:

«بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ خَيْلًا قَبْلَ نَجْدٍ، فَجَاءَتْ بِرَجُلٍ مِنْ بَنِي حَنِيفَةَ يُقَالُ لَهُ ثُمَامَةُ بْنُ
أُتَالٍ، فَرَبَطُوهُ بِسَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ فَخَرَجَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: «مَا عِنْدَكَ
يَا ثُمَامَةُ؟» فَقَالَ: «عِنْدِي خَيْرٌ يَا مُحَمَّدُ، إِنْ تَقْلُنِي تَقُلُّ دَا دِمَ، وَإِنْ تُنْعِمَ تُنْعِمَ عَلَيَّ
شَاكِرٍ، وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْمَالَ فَسَلْ مِنْهُ مَا شِئْتَ، فَتَرَكَهُ حَتَّى كَانَ الْغَدَاءُ...» الْحَدِيثُ.

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้ส่งกองทหารม้าไปยังทิศทางของนัจด์

และพวกเขากลับมาพร้อมกับชายคนหนึ่งจากเผ่าบะนีหะนีฟะฮ์
ชื่อว่า ขมามะฮ์ บิน อุซาล
พวกเขาจึงผูกเขาไว้กับเสาต้นหนึ่งของมัสยิด ท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้ออกมาหาเขา แล้วกล่าวว่า
“เจ้ามีอะไรบ้าง โอ้ ขมามะฮ์?” เขาตอบว่า “ฉันมีแต่สิ่งดีๆ โอ้
มุหัมมัด หากท่านฆ่าฉัน ท่านก็ได้ฆ่าผู้ที่มีคนหลงเลื่อมใส
และหากท่านจะให้ความเมตตา
ท่านก็ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้ที่รู้คุณ
และหากท่านต้องการทรัพย์สิน

ก็ลงขอมมาได้ตามที่ท่านต้องการ”
ท่านจึงปล่อยเขาไว้จนกระทั่งวันรุ่งขึ้น...»
(และต่อไปจนจบหะดีษ)¹.

และคณะผู้แทนจากนัจรอนได้เข้าไปในมัสยิด
โดยพวกเขาเป็นชาวคริสต์² และติ माम บิน สะละบะฮ์
ได้เข้าไปหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ขณะที่ท่านอยู่ในมัสยิด จากท่านอนัส บิน มาลิก -
เราะหิฎัลลอฮุอันฮุ- กล่าวว่า:

«بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي الْمَسْجِدِ دَخَلَ رَجُلٌ عَلَى جَمَلٍ فَأَنَاحَهُ فِي
الْمَسْجِدِ ثُمَّ عَقَلَهُ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ: أَيُّكُمْ مُحَمَّدٌ، وَالنَّبِيُّ ﷺ مُتَكِيٌّ بَيْنَ ظُهُورِهِمْ، فَقُلْنَا:
هَذَا الرَّجُلُ الْأَبْيَضُ الْمُتَكِيُّ، فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ: ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ:
«قَدْ أَجَبْتُكَ»، فَقَالَ الرَّجُلُ لِلنَّبِيِّ ﷺ: إِنِّي سَأَلْتُكَ فَمَشَدَّدٌ عَلَيْكَ فِي السُّؤَالِ فَلَا تَجِدُ
عَلَيَّ فِي نَفْسِكَ، فَقَالَ: «سَلْ عَمَّا بَدَا لَكَ»... إِلَى أَنْ قَالَ: فَقَالَ الرَّجُلُ: آمَنْتُ بِمَا
جِئْتُ بِهِ وَأَنَا رَسُولٌ مِنْ وَرَائِي مِنْ قَوْمِي، وَأَنَا ضِمَامٌ بِنُ ثَعْلَبَةَ أَخُو بَنِي سَعْدِ بْنِ
بَكْرِ»

ขณะที่เรานั่งอยู่กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ในมัสยิด มีชายคนหนึ่งขี่อูฐมา
เขาให้อูฐของเขาคุกเขาลงในมัสยิด จากนั้นก็ผูกมัดมัน
แล้วกล่าวกับพวกเขาว่า: “ใครในหมู่พวกท่านคือมุหัมมัด?”
ขณะนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
กำลังนั่งเอนกายอยู่ท่ามกลางพวกเขา เราตอบว่า:
"ชายผิวขาวผู้ที่กำลังนั่งเอนกาย"
ชายผู้นั้นกล่าวกับท่านว่า: โอ้ บุตรของอับดุลมุฏฏอลิบ
ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวกับเขาว่า:

¹ บันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม

² บันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม

«ฉันตอบรับท่านแล้ว» ชายผู้นั้นกล่าวกับท่านนบี
คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า: "ฉันจะถามท่าน
และจะถามอย่างเข้มงวด
ดังนั้นอย่าได้ถือโทษโกรธเคืองฉันเลย" ท่านกล่าวว่า:
«จงถามมาในสิ่งที่ท่านต้องการเถิด»... จนกระทั่งเขากล่าวว่า:
ชายผู้นั้นกล่าวว่า: "ฉันศรัทธาในสิ่งที่ท่านนำมา
และฉันเป็นตัวแทนจากหมู่ชนของฉันที่อยู่เบื้องหลัง
และฉันคือติมาม บิน ซะละบะฮ์ พี่น้องจากเผ่าบะนูสะอัด บิน
บักร์"¹.

นี่คือสิ่งที่เราสามารถนำเสนอได้เกี่ยวกับสิ่งที่มีมุฮซิน
อิหม่าม และผู้ที่อ่านคุฎบะฮ์จำเป็นต้องรู้ และหุกุมต่าง ๆ
ของมัสยิด และเราขอส่งเสียมุฮซิน อิหม่าม
และผู้ที่อ่านคุฎบะฮ์ให้ยำเกรงต่ออัลลอฮ์
ผู้ทรงเกรียงไกรและสูงส่ง
ให้พากเพียรในการแสวงหาความรู้และเผยแพร่มัน
และให้เอาใจใส่ในสิ่งนั้น

และอัลลอฮ์คือผู้ประทานความสำเร็จ
ขออัลลอฮ์ทรงโปรดประทานพรและประทานความสันติแด่ท่าน
นบีมุหัมมัดของพวกเรา และดวงศ็วอันของท่าน
และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่านทั้งหลาย
และบทสวดท่ายแห่งการวิงวอนของเราคือ
มวลการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์
พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี. และดู: มัจญ์มูอ์ ฟีตาวา ะมะกะลาต อิบนิ บาซ, เล่มที่แปด, หุกุมการเข้ามัสยิดของผู้ปฏิเสธศาสนา, และฟีตาวา อัล-ลัจญนะฮ์ อัลดะอิมะฮ์ 6/276.

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์สำหรับมุอ์ซฮิน น อิมาม และเคาะฎิบ

การอะซานและการอิโกมะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน อะลี บิน
วะฮ์ฟ อัล-เคาะฎอนีย, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร, กรุงริยาด

บทบัญญัติต่างๆ

เกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการเป็นมะมูมในการละหมาด,
ดร. अबดุลมุห์ซิน อัล-มุนีฟ

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด
ตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, สะอีด บิน อะลี บิน
วะฮ์ฟ อัล-เคาะฎอนีย

รูปแบบการคุฏบะฮ์วันศุกร์, โดย अबดุลลอฮ์ บิน
ฏ็อยฟุลลอฮ์ อีร-เราะฮ์ยัลย, ผู้จัดพิมพ์:
กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้นำ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด: ความเข้าใจ
คุณค่าความประเสริฐ ประเภท มารยาท และบัญญัติต่างๆ
ตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน
อะลี บิน วะฮ์ฟ อัล-เคาะฎอนีย, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร,
กรุงริยาด

คุฏบะฮ์วันศุกร์และความรับผิดชอบของบรรดาเคาะฎิบ,
จัดทำโดย: สภาการตะอวะฮ์และการชี้นำ,
กระทรวงกิจการอิสลาม การตะอวะฮ์ และการชี้นำ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

คุฏบะฮ์วันศุกร์ตามอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, โดย
أبدرเราะห์มาน บิน มุห์มัด อัล-หะมัด, ผู้จัดพิมพ์:

กระทรวงกิจการอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

คุณบะฮ์วันศุกร์และบทบัญญัติต่างๆ ในด้านฟิกฮ์, โดย
อับดุลอะซีซ บิน มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ อัล-หุญัยลาน,
ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ,
ศูนย์วิจัยและอิสลามศึกษา

คุณบะฮ์วันศุกร์และบทบาทของมันในการตรึงประชาชา
ชาติ, อับดุลเกาะนีย อะห์มัด ญับร์ มุขฮิร, ผู้จัดพิมพ์:
กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

หำลิบเฮ็ดคำสั่งเสียเพื่อการเป็นเคาะฎิบที่ประสบความสำเร็จ,
ของ อะมีร บิน มุหัมมัด อัล-มัดรีย,
บทความเผยแพร่บนเว็บไซต์กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม
การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

การละหมาดวันศุกร์- ความหมาย เงื่อนไข ความประเสริฐ
ลักษณะเฉพาะ มารยาท และบทบัญญัติต่างๆ
ตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน
อะลี บิน วะฮฟี อัล-เกาะห์ฎอนี, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร,
กรุงริยาด

มินบ์รวันศุกร์: อะมานะฮ์และความรับผิดชอบ, โดย
อับดุลลอฮ์ บิน มุหัมมัด บิน หุหมัด, ผู้จัดพิมพ์:
กระทรวงกิจการอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

แนวทางในการเตรียมคุณบะฮ์วันศุกร์, โดย ดร. ศอลิห์ บิน
อับดุลลอฮ์ บิน หุหมัด, ผู้จัดพิมพ์:

กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ,
ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

สารสำหรับบรรดาอิมามและมุอ์ซซิน ของเชค अबดุลลอฮ์
บิน ศอลิห์ อัล-ฟาซาน, ดาร อิบnulญะซีย

สารถึงบรรดาอิมามประจำมัสยิด มุอ์ซซิน และมะอ์มูม,
ของชัยค अबดุลลอฮ์ บิน ญารุลลอฮ์ อัล-ญารุลลอฮ์

สารานุกรมอัลฟิเคษ์ของคุเวต และบทว่าด้วยคุณปะฮ์
อิมามะฮ์ อะซาน และมัสยิด

สารบัญ

สารนารัฐฉบับย่อสำหรับมุอ์ซซิน	อิหม่าม	คอฎิบ
และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด.....		2
สารนารัฐฉบับย่อสำหรับมุอ์ซซิน	อิหม่าม	เคาะฎิบ
และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด.....		2
บทที่หนึ่ง: บทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		3
ประการที่หนึ่ง: นิยามของการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		4
ประการที่สอง: บทบัญญัติของการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		4
ประการที่สาม: ความประเสริฐของการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		6
ประการที่สี่: เงื่อนไขความถูกต้องของการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		11
ประการที่ห้า: คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่ทำการอาซาน.....		14
ประการที่หก: ลักษณะการอาซานและการอิโกมะฮ์.....		20
ประการที่เจ็ด:	คำกล่าวสำหรับผู้ได้อินอะซาน	
และบทดุอาอ์หลังจากบอะซาน.....		23
ประการที่แปด: บทบัญญัติว่าด้วยการออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน..		29
ประการที่เก้า: ระยะเวลาเท่าใดระหว่างอะซานกับอิโกมะฮ์?		30
ประการที่สิบ: ความรับผิดชอบและมารยาทของผู้อะซาน		31
บทที่สอง: บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม		35
ประการที่หนึ่ง: นิยามของการเป็นอิหม่าม		35
ประการที่สอง: บทบัญญัติและความประเสริฐเกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม ..		35
ส่วนหนึ่งจากความประเสริฐของการเป็นอิหม่าม:.....		36
ประการที่สาม: ผู้ที่สมควรที่สุดในการเป็นอิหม่าม.....		37
ประการที่สี่: บุคคลที่ห้ามเป็นอิหม่าม:.....		42
ประการที่ห้า: ผู้ที่ถูกรงเกียจในการเป็นอิหม่าม		46
ประการที่หก: ตำแหน่งของอิหม่ามและมะมูม		48
ประการที่เจ็ด: การทำก่อนอิหม่าม.....		50

ประการที่แปด:	บทบัญญัติต่างๆ
เกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์.....	52
หัวข้อที่เก้า ว่าด้วยสุนนะฮ์ต่างๆ ที่ผู้นำพึงปฏิบัติ	55
ประการที่สิบ: คุณสมบัติต่างๆ ของการเป็นอิหม่าม	59
คุณสมบัติสำคัญด้านความรู้ที่อิหม่ามพึงมี:.....	62
คุณสมบัติสำคัญด้านคุณลักษณะนิสัย:	64
บทที่สาม: การละหมาดวันศุกร์และคุฎบะฮ์ของมัน.....	74
ประการที่หนึ่ง: การละหมาดวันศุกร์.....	74
ประเด็นแรก: ความหมายและเวลาของการละหมาดวันศุกร์.....	74
ประเด็นที่สอง:	บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์
และใครบ้างที่ต้องละหมาด?	76
ประเด็นที่สาม: วิธีการละหมาดวันศุกร์:	80
ประเด็นที่สี่ : จะถือว่าทันละหมาดวันศุกร์ด้วยสิ่งใด?.....	81
ประเด็นที่ห้า: สิ่งที่ห้ามกระทำหรือเป็นที่นารังเกียจในวันศุกร์.....	82
ประเด็นที่หก: สุนนะฮ์ต่างๆ ในวันศุกร์:	86
ประเด็นที่เจ็ด : ละหมาดสุนัตสำหรับละหมาดวันศุกร์:	93
ประการที่สอง: คุฎบะฮ์วันศุกร์.....	94
ประเด็นที่หนึ่ง: คุฎบะฮ์วันศุกร์.....	94
ประเด็นที่สอง ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ	95
ประเด็นที่สาม: เงื่อนไขของการคุฎบะฮ์.....	96
ประเด็นที่สี่: องค์ประกอบของคุฎบะฮ์	98
ประเด็นที่ห้า: ซุนนะฮ์ในการคุฎบะฮ์.....	99
ประเด็นที่หก: การแปลคุฎบะฮ์วันศุกร์.....	105
ประเด็นที่เจ็ด:คุณสมบัติของเคาะฎีบ	106
คุณสมบัติด้านความรู้ที่สำคัญที่สุดที่เคาะฎีบพึงมี:	109
คุณสมบัติหลักทางจริยธรรม.....	112
ประเด็นที่แปด: มารยาทของการคุฎบะฮ์และเคาะฎีบ:	121

